

Onsdag den 19. januar 2011 (D)

1

43. møde

Onsdag den 19. januar 2011 kl. 13.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 15:

Forespørgsel til udenrigsministeren om hemmelige CIA-flyvninger (hasteforespørgsel).

Af Mogens Lykketoft (S), Holger K. Nielsen (SF), Niels Helveg Petersen (RV) og Frank Aaen (EL).

(Anmeldelse 14.01.2011. Fremme 18.01.2011).

2) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministrene (spørgetid).

1) Til finansministeren af:

Morten Bødskov (S):

Mener ministeren, at regeringen skaber tryghed om danskernes tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, når regeringen nu bryder meget klare løfter og opsiger en historisk bred aftale om efterlønnen og tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet?

(Spm. nr. S 881).

2) Til finansministeren af:

Morten Bødskov (S):

Mener ministeren, at danskerne kan stole på ham, når han gentagne gange har forsikret, at han stod ved aftalen om efterlønnen, men nu bryder sine meget klare løfter?

(Spm. nr. S 882).

3) Til finansministeren af:

Jens Peter Verner (S):

Finder ministeren, det er i overensstemmelse med den indgåede finanslovaftale, at der i Region Midtjylland foretages voldsomme besparelser på sundhedsområdet, så yderområderne får endnu ringere hospitalsdækning ved fjernelse af en række opgaver fra f.eks. regionshospitalet i Holstebro?

(Spm. nr. S 887).

4) Til finansministeren af:

Jens Peter Verner (S):

Var det i overensstemmelse med den indgåede finanslovaftale, at borgerne i det nordvestjyske efter Region Midtjyllands besparelsesforslag nu får op til 100 km til en fødeafdeling?

(Spm. nr. S 888).

5) Til beskæftigelsesministeren af:

Leif Lahn Jensen (S):

Finder ministeren det realistisk og rimeligt, at en nyudlært tømrersvend på 22 år tidligst kan trække sig tilbage på folkepension som 72-årig, hvis regeringens forslag om at afskaffe efterlønnen vedtages?

(Spm. nr. S 890).

6) Til beskæftigelsesministeren af:

Leif Lahn Jensen (S):

Er det ministerens vurdering, at lønmodtagernes efteruddannelsesmuligheder bliver endnu vigtigere fremover, hvis efterlønnen afskaffes og pensionsalderen udskydes, da flere år på arbejdsmarkedet øger risikoen for kompetenceforældelse og i højere grad nødvendiggør, at mennesker i nedslidende arbejde opkvalificeres eller omskoles til andre brancher, når de kommer op i årene?

(Spm. nr. S 892).

7) Til beskæftigelsesministeren af:

Julie Rademacher (S):

Hvad mener ministeren, vi skal gøre ved dem, der er reelt nedslidte efter mange år med hårdt fysisk eller psykisk nedslidende arbejde, og som med regeringens afskaffelse af efterlønnen hverken vil være i stand til at arbejde eller trække sig tilbage på efterløn?

(Spm. nr. S 893).

8) Til beskæftigelsesministeren af:

Julie Rademacher (S):

Mener ministeren, at afskaffelse af efterlønnen vil skabe flere job, og i så fald hvilke?

(Spm. nr. S 895).

9) Til klima- og energiministeren af:

Per Husted (S):

Mener ministeren, at det er en hensigtsmæssig sammenligning, når ministeren i sin besvarelse af EPU, alm. del, spørgsmål nr. 40 og 41, sammenligner varmeprisen for fjernvarmebrugere med forældede oliefyr, der har en udnyttelsesgrad på 72 pct., når moderne oliefyr har en udnyttelsesprocent på minimum 95?

(Spm. nr. S 884).

10) Til klima- og energiministeren af:

Per Husted (S):

Hvad mener ministeren om, at det har vist sig, at en stor del af de varmeværker, for hvilke der i »Grøn Vækst« foreslås frit brændselsvalg, er såkaldte blokværker i boligbebyggelser i hovedstadsområdet?

(Spm. nr. S 885, skr. begr.).

11) Til undervisningsministeren af:

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Hvordan tænker ministeren det vil være muligt at øge lærernes undervisningstid uden at ændre i lærernes arbejdstidsaftale?

(Spm. nr. S 878).

12) Til undervisningsministeren af:

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Hvilke opgaver, som lærerne varetager i dag, mener ministeren lærerne ikke skal varetage i fremtiden for at opnå en forøgelse af undervisningstiden?

(Spm. nr. S 879).

13) Til socialministeren af:

Orla Hav (S):

Hvad vil ministeren gøre for at hindre, at kommunerne hjemtager anbragte børn og unge med udgangspunkt i økonomiske hensyn frem for barnets tarv, og vil ministeren være villig til at pege på konkrete besparelser på det specialiserede socialområde, som efter ministerens mening er i orden?

(Spm. nr. S 889).

14) Til socialministeren af:

Orla Hav (S):

Vil ministeren tage initiativ til at undersøge, om regeringens kommunalreform og regeringens nulvækst er blandt de primære årsager til hjemtagelser og afspecialisering af det specialiserede socialområde, frem for kun at se på 100 udvalgte sager?

(Spm. nr. S 891).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden :

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Lovforslag nr. L 111 (Forslag til lov om afgift af mættet fedt i visse fødevarer. (Fedtafgiftsloven)).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Lovforslag nr. L 112 (Forslag til lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommunerne i 2012 ved overskridelse af det aftalte udgiftsniveau for 2011).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 15:

Forespørgsel til udenrigsministeren om hemmelige CIA-flyvninger (hasteforespørgsel):

Hvad er regeringens svar på de fremførte anklager om dobbeltspil i forbindelse med undersøgelsen af de hemmelige CIA-flyvninger?

Af Mogens Lykketoft (S), Holger K. Nielsen (SF), Niels Helveg Petersen (RV) og Frank Aaen (EL).

(Anmeldelse 14.01.2011. Fremme 18.01.2011).

Kl. 13:00

Formanden :

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til i morgen, den 20. januar 2011.

Jeg vil også sige, at vi jo skal afholde hasteforespørgslen inden for 2 timer, så jeg forventer, at der kun er mulighed for, at der er to, der kan få korte bemærkninger til hver ordfører, hvis der også skal være mulighed for at stille spørgsmål til udenrigsministeren.

Men den første, der i hvert fald under alle omstændigheder får ordet, er hr. Frank Aaen som ordfører for forespørgerne, og det er for at begrunde forespørgslen.

Kl. 13:01

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Frank Aaen (EL):

Sagen om de ulovlige CIA-flyvninger er aktuel og alvorlig. Det er ikke bare historieskrivning. Det er mennesker, det drejer sig om, som er blevet bortført, sendt i hemmelige fængsler og tortureret, og som er forsvundet. Måske sidder de stadig i et hemmeligt fængsel. Kan vi hjælpe med til at afdække CIA's fangeprogram, kan vi måske hjælpe disse mennesker til rettergang eller til frihed. Sagen drejer sig om dobbeltspil: Vidste regeringen mere, end den vil indrømme? Det er jo den samme regering, og derfor er det vigtigt at vide det. Det gælder også hensynet til Grønland og Færøerne: Optræder vi stadig som kolonimagt, når det gælder udenrigspolitik og samarbejdet med USA?

Derfor er denne sag i allerhøjeste grad aktuel. De lakkede WikiLeaksdokumenter har sat fornyet fokus på disse flyvninger, og der er ingen tvivl om, at disse dokumenter afspejler den danske regerings handlinger i denne sag. Jeg tror ikke, vi vil høre udenrigsministeren sige, at der er noget forkert i de dokumenter, der er lækket, måske ud over, at de er lækket. WikiLeaksdokumenterne afslører, at mens den danske regering udadtil talte om sagens alvorlige karakter, om nødvendigheden af en undersøgelse, siger man bag lukkede døre til amerikanerne, at sagen bare skal forsvinde så hurtigt som muligt og i mest mulig stilhed. Det er dette dobbeltspil, vi gerne vil have undersøgt.

Kl. 13:02

Formanden :

Tak til hr. Frank Aaen. Så er det udenrigsministeren for besvarelse.

Kl. 13:02

Besvarelse

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne indlede med at henvise til, at regeringen af principielle grunde fortsat ikke offentligt vil kommentere indholdet af de fortrolige amerikanske dokumenter, som løbende lækkes af WikiLeaks. Det gælder naturligvis også de fire dokumenter, som via Politiken

blev offentliggjort den 9. januar, og som vedrører sagen om påståede CIA-overflyvninger.

På et ekstraordinært møde i Det Udenrigspolitiske Nævn i fretdags foretog jeg i fortrolighed en meget detaljeret gennemgang af sagen, herunder oplysninger i de lækkede dokumenter. Min gennemgang tilbageviste punkt for punkt de spekulationer om dansk dobbeltspil, som har været bragt frem i den sidste uges tid. Jeg har selv sagt ikke mulighed for her i fuld offentlighed i Folketingssalen i dag at gennemgå sagen nede i de samme detaljer, som jeg gjorde i nævnet. Jeg vil derfor koncentrere mig om at gennemgå hovedpunkterne i det danske forløb.

Når man i ro og mag ser på hele det faktiske danske forløb, står det da også hurtigt klart, at det ikke giver nogen som helst mening at tale om et dansk dobbeltspil. Lad mig begynde med at minde om den overordnede baggrund og ramme for iværksættelsen af den danske undersøgelse.

Fra 2005 og i årene frem var der en omfattende debat i mange europæiske lande, en debat om spørgsmålet, om USA havde gennemført hemmelige CIA-flyvninger eller mellemlandinger, der krænkede landenes suverænitet. Det var også tilbage i 2005, at Europarådet og Europa-Parlamentet indledte deres undersøgelse af dette tema. Fra amerikansk side blev det dengang understreget, at selv om man foretog overførsler af terrorismistanke, skete dette med respekt for andre landes suverænitet. Dette spørgsmål var i lang tid en belastning i forholdet mellem USA og Europa, herunder Danmark.

Siden den 11. september 2001 havde kampen mod terror haft toprioritet for den amerikanske administration, som anså overførslen af mistænkte for et nødvendigt og legitimt led i denne indsats. Fra dansk og europæisk side anerkendte man behovet for et velfungerende samarbejde om forebyggelse af terrorisme og de amerikanske efterretningsmyndigheders vigtige bidrag til vores sikkerhed – et samarbejde, der fortsat er meget vigtigt, jo ikke mindst i lyset af de nylige afsløringer af konkrete angrebsplaner mod mål i Danmark.

Men samtidig var der en stor bekymring over den amerikanske fortolkning af internationale konventioner og behandling af tilbageholdte. Herhjemme var der i årene fra 2005 og frem med stigende intensitet debat om sagen. Debatten fokuserede navnlig på, om danske myndigheder havde viden om eventuelle overflyvninger og dermed havde pådraget sig et medansvar. Som regeringen jævnligt gjorde rede for over for Folketinget, lå ingen danske myndigheder dog inde med oplysninger om CIA-overflyvninger eller mellemlandinger på dansk territorium.

Det er ikke nogen hemmelighed, at der dengang var uenighed mellem regeringen og dele af oppositionen om, hvorvidt man kunne tage alle de mange og ofte ganske vidtløftige anklager og påstande om CIA's hemmelige aktiviteter, hemmelige fængsler osv. for gode varer, og i hvilket omfang man kunne stole på forsikringer fra amerikanske myndigheder og andre europæiske landes regeringer. Den danske regering tog fra 2005 og frem flere gange spørgsmålet om ulovlige CIA-flyvninger op over for USA. Regeringen slog hver gang fast, at dansk, grønlandsk og færøsk luftrum ikke måtte anvendes til formål, der strider mod folkeretten, herunder til ulovlige fangetransporter, og USA bekræftede hver gang, at dette heller ikke var tilfældet.

Den 30. januar 2008 bragte DR 1 et dokumentarprogram med en række nye og meget detaljerede påstande om overflyvninger og mellemlandinger på dansk territorium. Flere partier stillede i den forbindelse krav om en uafhængig undersøgelse. Regeringen besluttede i stedet samme dag at nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, der skulle gennemgå de nye oplysninger og de hidtidige oplysninger i sagen. Det blev samtidig besluttet, at såfremt der ved gennemgangen i arbejdsgruppen måtte vise sig behov for at inddrage de amerikanske myndigheder, ville regeringen naturligvis gøre det. CIA-arbejdsgruppen gik herefter i gang med at gennemgå det omfattende mate-

riale. Arbejdet omfattede bl.a. en tidkrævende udarbejdelse af lister over relevante fly og flyvninger. På grundlag af dette arbejde anmodede regeringen i august 2008 de amerikanske myndigheder om at bekræfte, at der ikke var sket ulovlige CIA-fangetransporter i dansk, grønlandsk og færøsk luftrum. I svaret fra september samme år valgte USA at hverken be- eller afkræfte dette. Fra amerikansk side henviste man til USA's *neither confirm nor deny*-politik i relation til efterretningsvirksomhed. USA bekræftede dog, at man havde respekteret dansk suverænitet ved enhver efterretningsflyvning med tilbageholdte personer om bord, og at dette også ville ske fremover.

Kl. 13:07

Arbejdsgruppen endte med at drage to centrale konklusioner: For det første havde danske, grønlandske og færøske myndigheder ikke viden om ulovlige CIA-overflyvninger. Den konklusion byggede på en udførlig gennemgang af de modtagne svar fra alle relevante danske myndigheder, herunder Forsvarets Efterretningstjeneste og Politiets Efterretningstjeneste. For det andet var det hverken muligt at bekræfte eller afvise, at der havde været gennemført ulovlige fangetransporter i dansk, grønlandsk og færøsk luftrum. Denne konklusion var først og fremmest en konsekvens af det utilstrækkelige svar, som man fra amerikansk side havde givet på dette spørgsmål, og som jeg netop har omtalt. Disse konklusioner var således på ingen måde skrevet på forhånd. De var resultatet af et meget grundigt og seriøst arbejde i arbejdsgruppen.

Den danske regering fandt svaret fra USA meget skuffende. Den daværende udenrigsminister kontaktede derfor personligt sin amerikanske kollega. Budskabet fra dansk side var, at man var utilfreds med det amerikanske svar, og at det var helt uacceptabelt, at USA afviste at give en klar garanti for, at dansk, grønlandsk og færøsk luftrum ikke havde været benyttet til ulovlige fangetransporter. Den kritik førte til, at USA indvilgede i at afgive en skriftlig forsikring til Danmark om, at USA ikke ville gennemføre transport af tilbageholdte gennem dansk, grønlandsk eller færøsk luftrum uden forudgående samtykke fra danske myndigheder.

Et meget stort antal lande har som nævnt i de senere år gennemført nationale undersøgelser og anmodet USA om forsikringer. Af de lande har kun et enkelt land foruden Danmark modtaget en sådan forsikring. Til det sidste var der usikkerhed om, om vi ville få den. At det i sidste ende lykkedes, kan kun tilskrives et konstant dansk pres og det nære forhold, der er mellem Danmark og USA.

Lad mig så vende mig mod den påstand om dansk dobbeltspil i forløbet, der har været bragt til torvs i den sidste uges tid. Først vil jeg gerne understrege, at man skal være varsom med automatisk og uden videre kildekritik at ophøje de lækkede dokumenter til den højere sandhed. Der er tale om vurderinger og fortolkninger, ofte baseret på meget uformelle kontakter, og der er tale om et udpluk af en utvivlsomt langt mere omfattende dokumentstrøm. Man bør være forsigtig med at bruge disse små brudstykker som basis for meget vidtgående spekulationer, og det er vigtigt, at man får taget højde for konteksten, som ofte rummer en fornuftig forklaring.

En af beskyldningerne mod regeringen går på, at man allerede havde konkluderet i sagen på forhånd og besluttet, at USA ikke behøvede at svare på danske spørgsmål i sagen. Det var imidlertid ikke tilfældet, og det er da heller ikke nogen rimelig læsning af forløbet, hvor vi helt ubestrideligt lagde pres på amerikanerne. Det er klart, at Danmark ikke kunne stille meget konkrete spørgsmål til USA, lige umiddelbart efter at undersøgelsen var igangsat. Planen var således først at gennemgå samtlige fremlagte oplysninger, og dernæst ville man kontakte USA for at få afklaret de spørgsmål, som der måtte opstå under gennemgangen af oplysningerne. At det var sådan, fremgangsmåden var, står faktisk også i selve redegørelsen. Det fremgår også af den pressemeddelelse om undersøgelsen, som regeringen udsendte den 30. januar 2008, og jo af statsministerens udtalelser samme dag.

Det var som nævnt også klart i januar 2008, at regeringen modsat oppositionen ikke fandt behov for en uafhængig undersøgelse, men fandt en tværministeriel arbejdsgruppe fuldt tilstrækkelig. At man i forlængelse heraf fra regeringens side arbejdede på at skabe ro om sagen, er i det perspektiv helt naturligt, ikke mindst når man husker på den voldsomme mediedebat og de mange vidtløftige beskyldninger mod regeringen, som tv-udsendelsen gav anledning til. Der var ikke tale om, at regeringen forsøgte at dække over noget. Man havde jo netop lige nedsat en tværministeriel gruppe til at undersøge sagen helt til bunds. Men man ønskede arbejdsro til via embedsmandsværket at få afdækket de faktiske forhold omkring flyvningerne og sobert og redeligt at få undersøgt de spørgsmål, som udsendelsen havde rejst.

Kl. 13:12

Det er også blevet mistænkeliggjort, at vi fra dansk side løbende var i dialog med amerikanerne, bl.a. om de spørgsmål, som vi fra dansk side ville have svar på. Men den dialog var der absolut ikke noget overraskende eller mærkværdigt i. For selvfølgelig har vi tilstræbt et fornuftigt samarbejde med de amerikanske myndigheder. Uden et sådant samarbejde ville det jo have været udsigtsløst at få afklaret de spørgsmål, som arbejdsgruppen skulle belyse. De spørgsmål, vi stillede til USA, afspejlede nøje arbejdet i arbejdsgruppen, svarende til de spørgsmål, der er blevet stillet af mange andre lande og organisationer. Spørgsmålene blev i øvrigt ikke ændret som følge af dialogen med USA.

I forhold til Grønland vil jeg gerne understrege, at jeg vil være meget ked af det, hvis der drives en kile ned mellem Danmark og Grønland i denne sag. Det er min faste overbevisning, at der intet som helst grundlag er for at gøre dette. Regeringen og de grønlandske myndigheder havde i sin tid et fælles ønske om en tilbundsående undersøgelse af påstandene i DR-dokumentaren. Derudover havde vi et meget tæt og konstruktivt samarbejde om redegørelsen. Grønlandske repræsentanter deltog direkte i CIA-arbejdsgruppen, og de relevante grønlandske myndigheder bidrog på afgørende vis til arbejdsgruppens undersøgelse.

Endelig havde vi meget tæt kontakt med selvstyret. Det gælder både politikere og embedsmænd. Jeg drøftede personligt denne sag med landsstyreformand Kuupik Kleist allerede i starten af sidste uge, og på et godt og ligefremt møde i fredags gav jeg landsstyreformanden en meget grundig redegørelse for forløbet, der tilbageviste anklagerne om dobbeltspil. Det er mit indtryk, at landsstyreformanden nu vil drøfte min gennemgang med den grønlandske regering og komme tilbage til mig, hvis der er aspekter, der ønskes uddybet yderligere. Også statsministeren mødtes i fredags med landsstyreformanden og videregav tilsvarende budskaber. Jeg er glad for, at vi på denne måde har haft en konstruktiv dialog med Grønland også om denne sag.

Lad mig slutte med at gentage, at regeringen er nået længere over for USA end stort set alle andre lande i denne sag. Det er lykkedes efter massivt pres at få en skriftlig amerikansk forsikring om ikke at gennemføre fangetransporter gennem dansk luftrum eller territorium uden forudgående samtykke, en forsikring, som ellers kun et enkelt andet land fik. Vi har som anbefalet i redegørelsen også efterfølgende meget tydeligt indskærpet de danske regler og fortolkninger af internationale konventioner over for USA. Vi har ikke holdt igen, og vi har ikke på forhånd aftalt noget udfald med USA.

Når man derfor tager det samlede faktiske forløb af denne sag i betragtning, giver det derfor ikke nogen som helst mening at tale om et dansk dobbeltspil. Der er heller ikke kommet nye faktuelle oplysninger frem i denne sag, som giver anledning til at iværksætte yderligere undersøgelse fra dansk side. Vi har allerede den tværministerielle og meget grundige gennemgang fra 2008. Der er ingen som helst udsigt til yderligere undersøgelser. Heller ikke en såkaldt uvildig undersøgelse vil føre til ændrede konklusioner eller til yderligere

forsikringer fra amerikansk side. Derfor anser vi det heller ikke for nødvendigt at foretage os yderligere.

Kl. 13:15

Formanden :

Tak til ministeren for besvarelsen.

Vi går over til forhandlingen, og jeg vil sige, at der bliver mulighed for, at der er to, der kan stille spørgsmål til hver ordfører. Skulle det vise sig, at der ikke er to til hver ordfører, er der mere tid til at stille spørgsmål til ministeren efterfølgende. Det er altså det, der kan afholdes inden for de 2 timer, og det er vel også det, der er den største interesse for, i og med at det er en forespørgsel til regeringen.

Det er hr. Frank Aaen som ordfører for forespørgerne. Her er der så 4 minutter til ordførertale, og bagefter er der mulighed for, at to kan stille to korte bemærkninger hver.

Kl. 13:16

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Frank Aaen (EL):

Det centrale i sagen er, ud over at det drejer sig om mennesker, som jeg indledningsvis sagde, at få en undersøgelse af, hvorfor de danske embedsmænd bag lukkede døre sagde til amerikanerne: Vi vil gerne have en undersøgelse, men det, vi i virkeligheden vil, er, at den her sag skal dø så hurtigt som overhovedet muligt.

Det er jo det, vi kalder dobbeltspillet, nemlig at man udadtil siger, at man gerne vil have en undersøgelse, og indadtil siger til amerikanerne: Bare tage det med ro, det her skal vi prøve at få til at dø hen så hurtigt som muligt. Det var altså i en situation, hvor man havde en chance for virkelig at presse amerikanerne i en sag, som vi alle sammen er enige om er meget i strid med internationale konventioner, og hvor altså mennesker er blevet mishandlet, tortureret eller forsvundet. Det er alvorligt og mærkeligt. Jeg kan ikke forstå, at ministeren ikke kommenterer mere, hvorfor man altså lagde den linje, at sagen bare skulle dø hen.

Så er der det med undersøgelsen. Den blev skarpt kritiseret dengang, fordi den var utilstrækkelig. Altså, f.eks. kunne arbejdsgruppen jo, selv om amerikanerne ikke ville svare, have fulgt sagen op med alle de oplysninger, der strømmede ind fra en række lande, også fra USA, og som dokumenterede, at fly gennem dansk luftrum havde fanger med. En af de ting, der blev fuldstændig klart dokumenteret, var, at der blev fløjet fanger fra Afghanistan via Grønlands luftrum til Guantánamo og retur fra Guantánamo via Grønlands luftrum til Afghanistan, helt gennemdokumenteret. Fangerne var der, før flyet lettede, og fangerne var der, da flyet landede. En så indlysende sag undersøger arbejdsgruppen f.eks. ikke.

Der er masser af eksempler på, at fly, der dokumenteret har deltaget i flyvninger med fanger, i samme tidsrum, som det er sket, også har passeret dansk, grønlandsk og færøsk luftrum. Hvorfor undersøgte man ikke det? Hvorfor kontaktede man ikke nogle af de organisationer, journalister og andre, som havde gravet i sagen i årevis, og spurgte, om de kunne hjælpe med at få afdækket, hvad der skete. Nej, det gjorde man ikke. Man dyngede dokumenter op, man selv havde. Man stillede nogle spørgsmål til amerikanerne, man godt vidste at man ikke fik svar på. Så konkluderede man på baggrund af det, at man ikke kunne udelukke, at det var sket, men at man ikke kunne bevise det.

Altså, en undersøgelse kunne have været langt mere indgående end det, vi blev præsenteret for i et stort flerbindsværk. Det der med, at man ikke kunne undersøge noget, fordi USA ikke ville svare, passer jo ikke. Der er masser af andre, man kunne have spurgt. Ikke mindst kunne man have sørget for – det er noget af det, vi skulle gø-

re med en uvildig undersøgelse – at de danske dokumenter i sagen blev undersøgt.

Jeg vil sige, at hvis det er sådan, at der ikke er noget at komme efter, fordi alt er i orden og alt er undersøgt, så vidt man overhovedet kan, jamen så lav da en uvildig undersøgelse og få stoppet diskussionen. Det havde jo været den nemmeste måde at få stoppet debatten på allerede for lang tid siden, men det ville man altså ikke. Det kan jo ikke få os til at tro andet, end at der nok er noget at dække over.

Må jeg så lige til allersidst sige, at når ministeren nævnte, at amerikanerne lovede at respektere dansk suverænitet, er det jo et af hovedproblemerne, for amerikanerne mente, at det var i overensstemmelse med dansk suverænitet, at CIA fløj med fanger gennem dansk, grønlandsk og færøsk luftrum. Det var deres fortolkning, og derfor var der også af den årsag grund til at lave en undersøgelse.

Så har jeg et forslag til vedtagelse. Jeg skal på vegne af Frank Aaen (EL), Mogens Jensen (S), Holger K. Nielsen (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Juliane Henningsen (IA), Lars-Emil Johansen (SIU), Høgni Hoydal (T) og Christian H. Hansen (UFG) fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»På baggrund af de nye undersøgelser vedrørende regeringens undersøgelse af CIAs hemmelige flyvninger i Danmark, Grønland og Færøerne pålægges regeringen at fremsætte forslag om igangsættelse af en uvildig undersøgelse af denne sag.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 15).

Kl. 13:21

Formanden :

Dette oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i Folketingets videre forhandlinger.

Før hr. Frank Aaen går ned, er der en kort bemærkning. Den er fra hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 13:21

Karsten Lauritzen (V):

Hr. Frank Aaen har en masse ubesvarede spørgsmål som følge af den redegørelse, der altså lå færdig i 2008. Det kan jo være legitimt nok, men jeg må spørge hr. Frank Aaen om, hvorfor alle disse spørgsmål lige pludselig er blevet aktuelle nu. Hvad er det præcis i rapporten, som jo blev udarbejdet bl.a. med deltagelse fra Grønland og Færøerne, hr. Frank Aaen ikke mener der er blevet undersøgt, og som skal fremhæves her 2 år efter, fordi der er lækket noget fra nogle dokumenter, som ikke beviser noget som helst om, at den pågældende undersøgelse skulle være urigtig? Jeg forstår ikke, hvad det er, og hvor hr. Frank Aaen lige pludselig ser den her konspirationsteori?

Kl. 13:22

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:22

Frank Aaen (EL):

Jamen da undersøgelsen kom, kritiserede vi den straks. Vi sendte et brev til den daværende udenrigsminister om, at vi var utilfredse med det resultat eller rettere sagt med den måde, undersøgelsen var blevet gennemført på, og vi påpegede f.eks. det, jeg lige har nævnt, om, at en veldokumenteret fangetransport, der var passeret gennem dansk luftrum, burde man have undersøgt; at alle de andre konkrete påvisninger af, at fangefly var passeret gennem dansk luftrum, burde man have undersøgt; og at man burde have spurgt dem, der i andre lande lavede store undersøgelser i den her sag.

Men man lod sig jo bare føre ind i en blindgyde, for det ville man helst, nemlig nå ind i den blindgyde, at når amerikanerne ikke ville

svare, kunne vi ikke afklare, hvad der var sket, og hvad der ikke var sket. Og det er det, der underbygger det. Hele den måde, undersøgelsen blev tilrettelagt på, underbygger jo, at det her bare skulle dø så hurtigt som muligt.

Kl. 13:23

Formanden :

Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 13:23

Karsten Lauritzen (V):

Jeg er jo ked af at sige det, men hr. Frank Aaen kom lidt til at røbe nogle af de politiske intentioner bag den her forespørgselsdebat og måske også Enhedslistens motivation for at forlange uvildige undersøgelser af alle mulige mærkelige ting – ting, man vil have undersøgt på forskellig måde – og han satte spørgsmålstejn ved både det danske embedsværk og de samarbejdspartnere og allierede, som vi har internationalt, for hr. Frank Aaen kom til at sige: Undersøgelsen gav det forkerte resultat.

Det er jo, fordi hr. Frank Aaen tilsyneladende ønskede, at den skulle konkludere noget, som ikke havde fundet sted, og skulle bevise noget, som ikke havde fundet sted. Der bliver jeg nødt til at sige til hr. Frank Aaen, at det var en fin afsløring. Så det er sådan set blot en kommentar, nemlig at jeg er fuldt ud tilfreds med nu at vide, hvad der ligger bag Enhedslistens argumentation for den her forespørgselsdebat.

Kl. 13:24

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:24

Frank Aaen (EL):

Jeg rettede det jo i samme sætning og sagde, at vi var utilfredse med, hvordan undersøgelsen var foregået. Det er jo noget andet, og det fastholder jeg. Undersøgelsen blev lavet på en måde, så den ikke skulle nå til noget resultat. Jeg har ikke noget grundlag for at kritisere danske embedsmænd; jeg har den opfattelse, at danske embedsmænd gør det, de bliver sat til. Men jeg vil meget gerne have undersøgt, hvad det er, de er blevet sat til, herunder begrundelsen for, at regeringen har givet dem mandat til at gå til amerikanerne og sige: Vi ønsker en undersøgelse, men sagen skal dø hen så hurtigt som overhovedet muligt. Hvorfor har de fået den ordre? Det synes jeg da er yderst interessant.

Til det om mistanken mod vores allierede må jeg nok sige, at i den her sag, USA med Guantánamo, med hemmelige fængsler i Afghanistan og med tortur og mishandling, som de jo selv indrømmer – selv George Bush indrømmede jo, at de havde det her fangeprogram kørende – bygger det vist ikke på mistanke, da bygger det på fakta.

Kl. 13:25

Formanden :

Tak til hr. Frank Aaen. Der er ikke ønsker om flere korte bemærkninger. Så er det hr. Karsten Lauritzen som ordfører for Venstre.

Vandretiden går fra taletiden – nej, det gør den altså ikke, men det er hjælpomt, hvis man eventuelt kommer herop og står klar. Værsgo.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Nå, men jeg kan skam godt leve med, at vandretiden går fra taletiden, for jeg har ikke tænkt mig at bruge mine 4 minutter.

Der bliver stillet et relativt simpelt spørgsmål af en samlet opposition: Hvad er regeringens svar på de fremførte anklager om dob-

beltspil i forbindelse med undersøgelsen af de hemmelige CIA-flyvninger? Det har regeringen ved udenrigsministeren jo lige givet et fyldigt svar på, og jeg skal med glæde opsummere og gentage svaret, det kan faktisk gøres ganske kort: Nej, regeringen har ikke spillet dobbeltspil i undersøgelsen af hemmelige CIA-flyvninger.

Men når jeg nu er heroppe på talerstolen, vil jeg også gerne foregribe nogle af de spørgsmål, som helt sikkert kommer til min ordførtale, og det kan jeg godt, for den her sag er jo ikke ny, der er højst tale om gammel vin på nye flasker. Der har været flere forespørgsler her i Folketingssalen, både i denne valgperiode og i den tidligere, om CIA-flyvninger, og der har været stakkevis af udvalgs spørgsmål og § 20-spørgsmål til de relevante ministre og ministerier om det. Et eller andet sted skal vi vel takke for, at det kun er udenrigsministeren, der er kaldt til at besvare forespørgslen her i dag – sidste gang var det tre ministre.

Der foreligger en 100 sider lang redegørelse fra en tværministeriel arbejdsgruppe, så derfor kunne jeg jo forebygge spørgsmålet om, hvorfor vi ikke vil være med til at undersøge de nye oplysninger i sagen, ved at sige, at det vil vi ikke, fordi vi sådan set ikke mener, der er kommet nogen nye oplysninger eller beviser frem, der peger på, at regeringen har spillet dobbeltspil, eller at de svar, der skulle være givet til Folketinget, er urigtige eller forkerte.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt WikiLeaksdokumentets afsløring ikke sætter sagen i et nyt lys, kan man diskutere, hvor meget afsløring der er. Jeg synes personligt ikke, der er noget overraskende i, at danske embedsmænd vil forsøge at neddrosle en sag, som der ikke er noget indhold i. Det er der jo ikke noget overraskende i. Man kunne måske endda sige, at det i virkeligheden er deres job. Hvis der var sket noget ulovligt, var det jo ikke deres job at dække over noget, så langt rækker embedsmænds loyalitet trods alt ikke. Så der er ikke kommet noget nyt frem, og det er også derfor, at pressens dækning af den her sag mere har handlet om proces end om egentligt indhold eller om, at den her redegørelse skulle være forkert eller bygge på forkerte oplysninger eller ikke have undersøgt ting, hvad hr. Frank Aaen jo ellers påstår.

Men jeg vil da godt lige opridse et par faktuelle forhold, nemlig at vi i juli måned 2008 anmodede USA om en række oplysninger og garantier om overflyvningerne, at rigsfællesskabets regler blev indskærpet over for USA, og at den daværende udenrigsminister, hr. Per Stig Møller, efter modtagelsen af det amerikanske standard svar, som også er blevet givet til andre lande, personligt kontaktede den daværende amerikanske udenrigsminister og efterspurgte den her garanti, som vi så efterfølgende har fået skriftligt, hvad udenrigsministeren også har redegjort for.

Det er jo det, der gør, at vi i dag – modsat en lang række andre europæiske lande – står med en skriftlig garanti om, at USA ikke vil gennemføre transporter af tilbageholdte gennem dansk, grønlandsk eller færøsk territorium uden forudgående samtykke fra de danske myndigheder. Det er jo netop på grund af det nære, tillidsfulde forhold mellem Danmark og USA. Det er netop det nære og tillidsfulde forhold, der er mellem Danmark og en række af vores allierede, som dele af oppositionen i hvert fald gang på gang forsøger at ødelægge dels ved hjælp af denne forespørgsel, hvor man spørger om noget, som er grundigt undersøgt, og som vi har masser af forespørgsler om, dels ved at insinuere, at de svar, som regeringen har givet til Folketinget, og de svar, som er videregivet fra vores allierede, altså er forkerte.

Det er jo lidt paradoksalt, at det, der gør, at vi kan få en garanti, er vores gode og nære forhold, og at det arbejde, oppositionen er i gang med, er at ødelægge det gode og nære forhold ved, selv om vi har fået svar, at kræve nye svar, fordi man er bange for, der alligevel blevet svaret urigtigt, hvilket der selvfølgelig ikke er. Det er bare en smule paradoksalt.

Men nu vil jeg holde inde, og så skal jeg på vegne af V, DF, KF og KD fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringen sammen med Grønland og Færøerne har udarbejdet en grundig redegørelse om de påståede fangetransporter. Regeringen har gennemført redegørelsens anbefalinger og opnået skriftligt tilsagn om, at USA ikke vil anvende rigsfællesskabets territorium/luftrum til fangetransporter uden forudgående tilladelse. Folketinget finder ikke anledning til yderligere undersøgelse af sagen.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 16).

Kl. 13:30

Formanden :

Tak. Også dette oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i Folketingets videre forhandlinger.

Vi går over til korte bemærkninger. Først er det hr. Frank Aaen.

Kl. 13:30

Frank Aaen (EL):

Når den amerikanske ambassadør skriver hjem til det amerikanske udenrigsministerium, at danske officials, i det her tilfælde en topembedsmand fra Udenrigsministeriet og den øverste udenrigspolitiske rådgiver i Statsministeriet, når de henvender sig til den amerikanske ambassade i den her sag, siger, at den her sag bare skal dø hen så hurtigt og så tavst som overhovedet muligt, er det så ikke et dobbeltspil, hvis det er rigtigt? At udenrigsministeren står og siger, at vi skal have det her undersøgt, og at det er for galt, og at man så giver den anden besked videre til amerikanerne bag lukkede døre, er det ikke et dobbeltspil?

Kl. 13:31

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:31

Karsten Lauritzen (V):

Jeg køber ikke præmissen for hr. Frank Aaens spørgsmål, dels fordi, som udenrigsministeren også har redegjort for, vi godt kan have en lang diskussion om enkelte lækede WikiLeaksdokumenter, men jeg ikke tror, at der kommer så meget ud af det, dels fordi jeg også synes, at der principielt er et problem i at diskutere lækede dokumenter, fordi man jo ikke ved, hvad der er rigtigt og forkert, og i hvilken sammenhæng de indgår.

Jeg kan bare sige, at påstanden om, at danske embedsmænd fra Udenrigsministeriet eller Statsministeriet skulle have fået en politisk ordre om at dysse en sag ned, fordi man skjulte, at Danmark havde givet tilladelse til hemmelige overflyvninger, er taget fuldstændig ud af den blå luft.

Det er ikke så overraskende, at danske embedsmænd ønsker at neddysse en sag, der ikke er noget indhold i, og det er jo et faktum, at der ikke er det i den her sag. Vi har en over 100 siders redegørelse, der dokumenterer, at der ikke er nogen beviser eller noget, der kan sandsynliggøre det, som hr. Frank Aaen påstår.

Kl. 13:32

Formanden :

Hr. Frank Aaen.

Kl. 13:32

Frank Aaen (EL):

Altså, redegørelsen dokumenterer klart, at der er stærke indicier for, at det med fangeoverflyvninger er sket. Den siger klart, at USA er uenig med Danmark i fortolkningen af dansk suverænitæt, forstået på

den måde at USA mener, at CIA gerne må flyve gennem dansk luftrum uden at fortælle, hvorfor de flyver der, og hvad de flyver med, altså i klar modsætning til dansk opfattelse. Det er på samme måde som modsætningen mellem dansk opfattelse af, hvad torturforbuddet omhandler, og hvad USA mener; der er stærke modsætninger.

Når der er så stærke modsætninger og der er en anledning til at lave en undersøgelse – det var jo det, vi fik at vide i 2002 – så skal man da ikke gå hen og sige, at den her sag bare skal dysses ned. Ministeren kan jo bare spørge de pågældende embedsmænd: Er det korrekt, eller er det ikke korrekt? Det er jo nemt. Det er jo nemt at kunne komme her i Folketingssalen og sige, at det ikke har noget med WikiLeaksdokumenterne at gøre. Vi har bare hørt, at det her er fremstået som et problem, og vil vide, om det er rigtigt eller forkert.

Kl. 13:33

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 13:33

Karsten Lauritzen (V):

Der er jo også en principiel diskussion i det her om lækede dokumenter, for jeg synes ikke, at noget, som er lækket, og som man ikke ved om er rigtigt eller forkert, og i hvilken sammenhæng det indgår, skal danne baggrund for sådan en præcedens, som hr. Frank Aaen foreslår; det tror jeg ikke ville være særlig nyttigt.

Det, vi må forholde os til, er jo det, man kan bevise, det, man kan sandsynliggøre, og det, vi ved. Og det er jo, at der i hovedkonklusionens punkt 5 i kapitel 6 i arbejdsgruppens redegørelse står:

»Der foreligger ikke oplysninger, der dokumenterer eller sandsynliggør, at danske, grønlandske og færøske myndigheder skulle have haft eller har en viden om eventuelle ulovlige CIA-overflyvninger, herunder ulovlige fangetransporter. Den danske regering har derfor ikke og har ikke haft et medansvar for sådanne flyvninger.«

Altså, det er jo det, der er konklusionen på redegørelsen, og det er det, vi agerer ud fra. Der er jo ikke kommet noget nyt ind i den her sag siden da.

Kl. 13:34

Formanden :

Hr. Holger K. Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 13:34

Holger K. Nielsen (SF):

Det sidste udsagn har ikke meget at gøre med det, vi diskuterer i dag. Men det, jeg godt lige ville spørge ind til, er den der garanti, som hr. Karsten Lauritzen går meget højt op i. Er det ikke korrekt, at det, som regeringen bad om, var en garanti for, at man ikke fra amerikansk side havde overfløjet dansk territorium ulovligt, og at man ikke ville gøre det i fremtiden? Er det ikke korrekt, at den garanti, regeringen fik, kun dækkede sidste del, altså at man ikke fremover ville lave de her overflyvninger uden at orientere danske myndigheder? Er det så ikke korrekt, at man derudaf kan udlede, at amerikanske fly faktisk *havde* overfløjet dansk territorium uden at orientere danske myndigheder, eller i hvert fald ulovligt? Og er det ikke korrekt, at lige præcis på det her punkt er det meget, meget vigtigt, at vi får en undersøgelse af den her sag, og at det, som Venstre måske er mest bange for, er, at forskellige ministre, som har siddet i borgerlige regeringer siden 2001, kan komme i klemme?

Kl. 13:35

Formanden :
Ordføreren.

Karsten Lauritzen (V):

Det sidste kan jeg afvise på det kraftigste. Man har jo selv iværksat undersøgelsen. Det er jo en tværministeriel arbejdsgruppe, og den har ikke haft til mandat at skjule, at regeringen skulle have vidst noget. Det er jo det, der er problemet. Den præmis, som både hr. Frank Aaen og hr. Holger K. Nielsen spørger ud fra, er jo en præmis om, at den danske regering vidste et eller andet, som så ikke er kommet frem. Det har været grundigt undersøgt, og jeg må sige, at jeg har tillid til de embedsfolk, der har stået for at lave den her undersøgelse. Og jeg har i øvrigt også tillid til den kontrol, som oppositionen jo udøver her i Folketingssalen, og hvor der bliver svaret af ministeren under ministeransvarsloven.

Jeg kunne vende hr. Holger K. Niensens spørgsmål lidt om og sige, at der også er en CIA-chef, der har sagt, at hvis der var foregået overflyvninger med fanger og sådan nogle ting, kunne det ikke være sket, hvis ikke de pågældende landes regeringer var orienteret, og den danske regering har jo ikke været orienteret; det har vi fået undersøgt og bevist, ergo er der så ikke foregået de pågældende flyvninger. Sådan kan man også vende diskussionen om. Jeg synes nu, det er bedre at forholde sig til det, der er fakta, i stedet for hvad der står i nogle dokumenter, og som vi ikke ved om er rigtigt eller forkert, og i hvilken sammenhæng det er sat i.

Kl. 13:36

Formanden :

Hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 13:36

Holger K. Nielsen (SF):

Man må sige, at den udtalelse fra CIA-chefen ikke ligefrem er til fordel for regeringen – det vil jeg ikke påstå den er, men det vender vi forhåbentlig tilbage til på et andet tidspunkt.

Det, mit første spørgsmål gik på, var: Når den amerikanske regering giver en garanti for, at man ikke fremadrettet vil lave ulovlige overflyvninger, på en anmodning om at få en garanti for, at det både var det fortidige og det fremadrettede, er det så ikke det samme, som at den amerikanske regering siger, at de faktisk har overfløjet dansk territorium med fanger på ulovlig vis?

Kl. 13:37

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:37

Karsten Lauritzen (V):

Det er korrekt, at den garanti, man har fået, er fremadrettet. Vi er så et af de få lande – der er også et andet land – der har fået sådan en garanti. Men det er ikke korrekt, at man kan udlede det, som hr. Holger K. Nielsen ønsker at udlede. Det her handler jo ikke om et WikiLeaksdokument, det handler om, at dele af oppositionen stadig væk er overbevist om, at den her regering har skjult noget og har en viden om hemmelige CIA-flyvninger og har givet tilladelse til dit og dat, når det er fuldt belyst, at det ikke er tilfældet. Det er muligt, at der i en dramaserie på Danmarks Radio kan koges sådan nogle venstreorienterede konspirationsteorier, men jeg er ked af at sige det, sådan er det altså ikke i virkeligheden, i hvert fald ikke under den her regering.

Kl. 13:38

Formanden :

Tak til hr. Karsten Lauritzen.

Jeg har registreret, at der var flere ønsker om korte bemærkninger, men det er der ikke tid til. Der er to. Det skyldes den vurdering,

at det er bedst at have tid til også at stille spørgsmål til ministrene efterfølgende, altså til regeringen. Hvis ikke man er enig i det, må man sige til. Hvis der er flere end to, der ønsker at spørge ministeren efterfølgende, er der måske luft til det.

Hr. Mogens Jensen som ordfører for Socialdemokratiet.

Kl. 13:38

(Ordfører)

Mogens Jensen (S):

Hvad handler den her sag om? Den handler om det kontroversielle og ulovlige CIA-fangeprogram, som ekspanderede voldsomt under præsident Bush, og som bryder med internationale konventioner og forbud mod tortur. For os Socialdemokrater er det et grundlæggende spørgsmål, hvordan Danmark skal agere i kampen mod international terrorisme. Skal vi gå på kompromis med de værdier og de menneskerettighedsprincipper, som vores demokratiske retssamfund bygger på, eller skal vi stå fast på at overholde dem? For os er svaret klart. Danmark må og skal ikke medvirke til at træde basale menneskerettigheder under fode. Hvis vi gør det, har terroristerne allerede vundet en halv sejr.

I dansk sammenhæng handler den her sag om den borgerlige regerings dobbeltspil og indtrykket af, at man vendte det blinde øje til Bushregeringens brud på grundlæggende menneskerettighedsprincipper og -konventioner. Det handler om, at Fogh og Bush måske var tættere allierede, end godt var, og at den danske regering i misforstået loyalitet over for USA førte en dybt uheldig tilpasningspolitik over for en usædvanlig højreorienteret amerikansk regering. Dermed gjorde regeringen sig moralsk medskyldig i bruddene på grundlæggende menneskerettigheder.

Helt konkret viser de fire WikiLeaks-telegrammer, som også er udgangspunktet for den her debat, og som den daværende amerikanske ambassadør, Cain, sendte hjem til Washington, følgende: Regeringen førte rent faktisk et dobbeltspil. Udadt til råbte man højt over for amerikanerne, indadt til forsøgte man at dysse sagen ned. Hvis man virkelig mente kritikken alvorligt, burde man jo i stedet have slået i bordet over for vennen Bush. Det viste, at regeringen var bange for en uvildig undersøgelse, og at meget derfor endnu kan være skjult for os alle sammen.

At regeringens interne undersøgelse har været spil for galleriet, står også klart. Man bad amerikanerne om at stille spørgsmål, som var ufarlige, og samtidig har vi også fået beviser for, at man havde skrevet konklusionen på rapporten, inden man havde fået svar fra amerikanerne. En sådan rapport, hvor både svar og konklusion er givet på forhånd, kan ikke siges at være andet end et forsøg på at give regeringen et alibi. Samtidig viser den her sag, at regeringens såkaldt aktivistiske udenrigspolitik er en myte. Dokumenterne viser en dansk regering, der optræder unødvendigt uselvstændigt og eftergivende over for amerikanerne.

Jeg har jo forstået, at det er regeringens politik ikke at kommentere den tidligere ambassadørs indberetninger, og det har Venstres ordfører også sagt flere gange i dag. Men det undrer mig dybt, at man kan leve med det indtryk af dobbeltspil, som ambassadørens indberetninger klart giver udtryk for.

I det hele taget er der så meget i den her sag, der bør undersøges. Hvorfor kan man ikke få en garanti for, at der ikke blev foretaget ulovlige fangetransporter af CIA før september 2008? Det kunne Venstres ordfører heller ikke svare på heroppefra tidligere. Den garanti, som vi har fået nu, er jo netop fremadrettet, men ikke en garanti for, at man ikke tidligere havde gjort det. Ikke mindst med tanke på og med udgangspunkt i, at Storbritannien har fået oplysninger om mindst to tilfælde af amerikansk brug af britisk luftrum til fangetransporter, kan man undre sig over, at den amerikanske garanti til os kun har været fremadrettet. Er det, fordi de er foregået? Den store embedsmandsgruppe, som undersøgte sagen, kunne jo reelt ikke sva-

re på de helt centrale spørgsmål om, om de ulovlige fangetransporter rent faktisk var foregået eller ej.

Jeg mener, det her er endnu et eksempel på den blindgyde, som Bushregeringen forsøgte at føre verden ind i i kampen mod international terrorisme, præcis som med den ulovlige Irakkrig, som også den danske regering støttede.

For Socialdemokraterne er der ingen tvivl: Vi ønsker en undersøgelse af hele fangesagen og af de andre sager, f.eks. grundlaget for Irakkrigen og overdragelse af fanger fra dansk til amerikansk varetagt, hvor de er blevet udsat for tortur, og der er behov for, at regeringen gør noget i den her sag. Det er en måde, hvorpå Danmark fremadrettet kan stå også moralsk stærkere i udenrigspolitikken fremover.

Kl. 13:43

Formanden :

Der er ønske om korte bemærkninger. Først hr. Per Dalgaard.

Kl. 13:43

Per Dalgaard (DF):

Tak. Med den her forespørgsel må man jo anerkende Enhedslistens dygtighed til at få hele venstrefløjen trukket med i den gammelkommunistiske holdning, som stadig væk er udtrykt i Enhedslistens politik, nemlig at alt elendigt og dårligt i denne verden kommer fra USA. Jeg vil spørge Socialdemokratiet, om ikke vi her kan fornemme, hvad der vil ske, hvis det uheldige skulle ske, at vi får et regeringsskifte ved næste valg, nemlig at så ender vi i en ny fodnoteagtig politik, hvor alt, hvad vores venner og allierede i dag foretager sig, er skidt og elendigt og dårligt, og at de kun vil os det ondt.

Kl. 13:43

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:43

Mogens Jensen (S):

Jeg kan kun sige, at Socialdemokraterne i dag og også tidligere, mens Socialdemokraterne har været i regering, har haft et fint forhold til skiftende amerikanske regeringer. Vi har også et fint forhold og gode kontakter til den amerikanske ambassade i dag – der er slet ingen problemer.

Det, jeg kan undre mig lidt over, er jo, at hvis hr. Per Dalgaard er så interesseret i at styrke kontakten til amerikanerne, hvorfor afviser Dansk Folkeparti så en undersøgelse? Det er jo et af de mest anvendte redskaber lige præcis i den amerikanske kongres. Der er vel ikke nogen, der er mere kritiske og undersøgende over for, hvad deres regering foretager sig, end den amerikanske kongres. Hvorfor følger Dansk Folkeparti ikke den gode amerikanske tradition og støtter, at vi får en uvildig undersøgelse af noget, som der åbenlyst ikke er svar på fra regeringens side?

Kl. 13:44

Formanden :

Hr. Per Dalgaard.

Kl. 13:45

Per Dalgaard (DF):

Der er blevet lavet så mange undersøgelser i den her sag, så en ny uvildig undersøgelse af en eller anden art ville være fuldstændig unødvendig. Men jeg kan forstå, at Socialdemokratiet synes, at det er helt fint, at vi går ind i den æra igen, hvor det handler om at punke vores allierede og sige, at de ikke vil os det godt. Jeg synes simpelt hen, det er beskæmmende, og jeg håber, at folk erkender og finder ud af, at det bliver fremtiden, såfremt og ifald vi får et regeringsskif-

te. Det er Enhedslistens gammelkommunistiske tendenser, der kommer til at vinde indpas og trækker resten af venstrefløjen med sig.

Kl. 13:45

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 13:45

Mogens Jensen (S):

Socialdemokraterne ønsker at have et godt og konstruktivt forhold til enhver amerikansk regering. Jeg indrømmer, at det ville have været svært i Bushårene med den politik, som Bushregeringen fulgte, men det er nu engang den opgave, der er, når man sidder i regering. Men det må jo aldrig nogen sinde betyde, at man tillader overtrædelser af menneskerettigheder og internationale konventioner. Man kan aldrig lade sit forhold til en anden statsmagt indebære, at man træder disse principper under fode, og det er jo det, jeg synes at Dansk Folkeparti lægger ryg til, når man altså ikke ønsker at få opklaret den her sag og få afsløret, hvorvidt der rent faktisk er foregået overflyvninger, som overtræder internationale konventioner og dansk og amerikansk lov.

Kl. 13:46

Formanden :

Så er det hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 13:46

Søren Espersen (DF):

Nu forstod jeg, at under præsident Bush var USA ikke til at stole på – det var sådan en sammenrotning med Anders Fogh Rasmussen, den daværende statsminister. Man kunne ikke stole på USA.

Det, jeg gerne vil spørge hr. Mogens Jensen om, er: Stoler Socialdemokratiet nu under Barack Obamas ledelse på USA?

Kl. 13:46

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:46

Mogens Jensen (S):

Jeg har overhovedet ikke her fra denne talerstol brugt ordene stole på. Jeg har tilkendegivet, at fra socialdemokratisk side ønsker vi selvfølgelig et samarbejde med den til enhver tid siddende regering i USA. Man kan have sine holdninger til den politik, der bliver ført, og der skal man jo som selvstændigt land have lov til at være enig eller uenig, og man skal jo ikke bare, efter min opfattelse, tale nogen efter munden, fordi man gerne vil have et godt forhold til dem. Det er jo det, der ret tydeligt er sket her, nemlig at man, fordi man gerne vil være venner med amerikanerne, vender det blinde øje til, når der sker overtrædelser af menneskerettigheder og internationale konventioner. Det føler vi er helt urimeligt.

Kl. 13:47

Formanden :

Hr. Søren Espersen.

Kl. 13:47

Søren Espersen (DF):

Det var i hvert fald ingen rosende tale, hr. Mogens Jensen kom med i forhold til præsident Bush – det synes jeg at jeg kunne høre. Jeg synes, at det var, ligesom om der var en mistillid til den daværende præsident, og det er derfor, jeg er nødt til at få svar på, hvordan det er lige nu.

Nu har vi fået en ny præsident i USA. Det er ikke længere Bush, det er præsident Obama. Stoler Socialdemokratiet på USA under Ba-

rack Obamas ledelse – ja eller nej? Jeg synes, det må være let at svare på.

Kl. 13:48

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 13:48

Mogens Jensen (S):

Jamen der er da ingen tvivl om, at den politik, præsident Obama har lagt frem, synes vi er langt mere konstruktiv i forhold til den måde, verden ser ud på, og i forhold til at løse de problemer, verden står over for, end den, som præsident Bush stod for. Sådan er det.

Jeg har da også bemærket, at præsident Obama har udtalt sig klart og tydeligt om lige præcis den type aktiviteter, som vi er ved at finde ud af om Danmark har været med til at støtte, nemlig hvorvidt fanger er blevet transporteret rundt i verden til tortur i specielle fængsler, hvilket er helt uacceptabelt. Det kan vi selvfølgelig hverken acceptere at en Bushregering står bag eller en Obamaregering står bag.

Kl. 13:48

Formanden :

Tak til hr. Mogens Jensen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det hr. Søren Espersen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 13:48

(Ordfører)

Søren Espersen (DF):

Tak. Jeg vil først lige sige, at jeg ikke kunne forstå, hvorfor det her skulle være en hasteforespørgsel. Jeg må indrømme, at vi i hvert fald blev lidt irriterede over, at vi skulle til at have en hasteforespørgsel om noget, som jo slet ikke haster. Altså, det her er en 5-6-7 år gammel sag, og så pludselig haster det. Det var irriterende, og jeg mener, at det er et misbrug af den måde, vi har hasteforespørgsler på i salen. Men lad det nu være.

Jeg vil gerne lige ultrakort opridse substansen i den her sag, og den mener jeg er, at man fra dansk side i juli 2008 bad USA om en række oplysninger og garantier vedrørende de her overflyvninger, at man fra dansk side indskærpede reglerne over for USA, og at man fra amerikansk side imødekom ønsket om en skriftlig garanti for, at USA ikke ville gennemføre fangetransporter igennem dansk territorium uden på forhånd at indhente tilladelse. Det er substansen i den her sag.

Det vil med andre ord sige, at to nære allierede og gode venner, USA og Danmark, over for hinanden bekræfter, at man kender hinandens regler, og at man vil acceptere dem.

Så burde den sag være ude af verden, så vi kan komme til at løse en hel masse af de andre store opgaver, som vi har foran os. Men sådan tænker socialister beklageligvis ikke. De er nemlig besjælet af en helt anden tankegang, og derfor skal der igen og igen kaldes til debat om denne sag, som i den grad er blevet endevendt på alle leder og kanter både i forespørgsler, i beslutningsforslag og i hundredvis – jeg tror faktisk, at det er i tusindvis – af spørgsmål stillet til diverse udenrigsministre, justitsministre og transportministre.

Den tankegang, der ligger bag den fromme overflade og ønsket om en undersøgelse, lyder sådan: Hvordan kan vi bedst muligt skabe mistillid til USA og skabe kurrer på tråden i forhold til vores venner? Hvordan kan vi bedst muligt lægge hindringer i vejen for dem, der vil bekæmpe den internationale terrorisme? Hvordan kan vi bedst muligt komme den frie vestlige verdens fjender til undsætning?

Hvorfor er det, at jeg står her og føler, at jeg oplever et 25 år gammelt deja-vu til scener, jeg som tv-seer oplevede her fra Folketingssalen lige midt i 1980'ernes fodnoteperiode? Jeg ser den samme

flok som dengang – socialdemokrater, folkesocialister, radikale, kommunister – samlet i skøn forening om det selv samme formål, nemlig igen og igen at forsøge at skabe mistillid til USA.

Jeg må sige, at den gamle fodnoteforsamling nu på ny har rottet sig sammen i kampen for at genere USA mest muligt, og det giver mig yderligere bange anelser for Danmarks sikkerhed med tanke på det folketingsflertal, der vil kunne vise sig efter det næste valg. Er det virkelig disse folk – hr. Frank Aaen, hr. Villy Søvndal, hr. Ole Sohn og hr. Holger K. Nielsen – som fru Helle Thorning-Schmidt agter at underkaste sig alene med det formål at få magten? Er det virkelig fru Helle Thorning-Schmidts hensigt at alliere sig med sådanne mennesker, som jo altid kun har et eneste formål, nemlig at gøre livet så surt som overhovedet muligt for vore venner i alliancen af frie vestlige lande?

I fodnoteperioden i 1980'erne, hvor Socialdemokratiet på samme måde skøjede ud, var det sovjetkommunistiske kredse, der svang taktstokken over Anker Jørgensen og dennes blinde førerhund, Lasse Budtz; i dag er det såmænd stadig væk en gammelkommunist med nostalgisk trang og hang til Sovjetunionen, hr. Frank Aaen, som fører an og koster rundt med en desværre alt for villig fru Helle Thorning-Schmidt og kompagni.

I dag har konstellationen heldigvis ikke flertal i denne sal, som de i sikkerhedspolitikken havde det i 1980'erne, men ulykken, at de får det, kan jo forekomme. Indtil da vil jeg nøjes med at glæde mig over, at vi i dag har et flertal i Folketinget, som værdsætter det gode, trykke samarbejde i NATO og det varme, sikre samarbejde med briterne og amerikanerne.

Jeg ved godt, at denne appel ikke har særlig store chancer for at vinde gehør hos Socialdemokraterne – i hvert fald ikke de socialdemokrater, som sidder her i salen. Ude i landet tror jeg at det er anderledes. Men jeg har bare lyst til for landets skyld at opfordre til, at Socialdemokratiet ikke i sikkerhedspolitikken lader sig trække rundt ved næsen af hr. Frank Aaen, hr. Villy Søvndal og hr. Holger K. Nielsen på den måde, som det sker præcis lige nu og her. Tak.

Kl. 13:53

Formanden :

Tak. Så er der korte bemærkninger. Jeg har noteret tre, der ønsker korte bemærkninger, der er plads til to. Det er først hr. Mogens Jensen. Værsgo.

Kl. 13:53

Mogens Jensen (S):

Tak. Det er jo utroligt, at man skal stå og høre en ordfører fra et forholdsvis nyt parti beklikke over 100 års socialdemokratisk historie med at forsvare menneskerettigheder og retfærdighed i verden. Socialdemokratiet er jo et af de partier, der grundlæggende har stået bag Danmarks indmeldelse i NATO og har ført en udenrigspolitik, hvor vi selvfølgelig altid har haft et godt, konstruktivt og fornuftigt forhold til USA, men hvor det helt afgørende spørgsmål er – og det vil jeg gerne spørge hr. Søren Espersen om, for det er nemlig afgørende for Socialdemokraterne: Vil hr. Søren Espersen opretholde gode, venskabelige forhold til USA og så acceptere, at man medvirker til at overtræde menneskerettigheder og internationale konventioner? Går hr. Søren Espersen ind for tortur? Er det rimeligt, at der anvendes tortur, og skal man undertrykke sin protest imod, at der foregår tortur, for at holde sig gode venner med USA? Det kunne jeg godt tænke mig at høre hr. Søren Espersens svar på.

Kl. 13:54

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:54

Søren Espersen (DF):

Det kan jeg svare kort på: Jeg er modstander af tortur, det er Dansk Folkeparti.

Så kommer det egentlige: Hvad er det nu, der bliver sagt om, hvordan Socialdemokratiet forsvare menneskerettigheder og fred og bare ønsker, at tingene skal gå på en ordentlig måde? Det er de samme toner, som vi hørte i fodnotepolitikken, det er de samme ting, der blev sagt dengang af Socialdemokratiets ordfører. Der er ikke noget, der har ændret sig. Det eneste, der har ændret sig her i forhold til Danmarks forhold til USA, er, at vi nu får en skriftlig garanti for, at det ikke forekommer.

Dengang i fodnoteperioden kunne man have forsøgt at få en skriftlig garanti for, at USA ikke i fremtiden ville have atomvåben på de fartøjer, der sejlede ind i dansk farvand. Det ville man aldrig have fået. Hvorfor får vi en skriftlig garanti i dag? Hvorfor er det, at amerikanerne er utrolig beredvillige og klar til at imødekomme vores ønsker? Det er, fordi vi har sådan et fortrinligt forhold til dem. Det er, fordi de kan stole på os i alliancen, i modsætning til dengang Socialdemokratiet styrede med det der udenomsflertal i forhold til Schlüterregeringen. Da fik vi ingen garantier fra USA, da var man godt trætte af Danmark i USA, og det var alene Socialdemokratiets skyld.

Kl. 13:55

Formanden :

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 13:55

Mogens Jensen (S):

Jeg vil godt spørge Dansk Folkepartis ordfører, om det er vigtigere for Dansk Folkeparti, at amerikanerne føler, at de kan stole på Danmark, end det er, at Danmark protesterer over for USA og lader være med at medvirke, hvis USA overtræder internationale konventioner og menneskerettigheder og udfører tortur. Hvad er vigtigst for Dansk Folkeparti? Er det menneskerettighederne, eller er det at være på god fod med USA?

Så vil jeg spørge hr. Søren Espersen, der taler om den her skriftlige garanti: Undrer det ikke hr. Søren Espersen, at den skriftlige garanti kun er fremadrettet, for der ville jo ikke være noget som helst problem for den amerikanske regering i at give en bagudrettet garanti for, at der ikke har foregået overflyvninger, hvis der rent faktisk ikke havde foregået overflyvninger? Og siger det ikke hr. Søren Espersen, at det rent faktisk nok har været tilfældet, og at man derfor kun kan give en fremadrettet garanti og ikke en bagudrettet garanti?

Kl. 13:56

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:56

Søren Espersen (DF):

Det er ikke det afgørende at have et vældig godt forhold til hinanden. Det, der er afgørende, er, at vi har tillid til hinanden som to vestlige lande, der egentlig kæmper den samme kamp mod terrorisme, mod undertrykkelse og diktatur. Det er det, det drejer sig om. Det synes jeg er det væsentlige, altså at vi har tillid til hinanden. Det er det, der gennemsyrrer hele den her debat. Socialdemokratiet og de socialistiske partnere er jo gennemsyret af mistillid til alt, hvad der er amerikansk, og det synes jeg er sådan en sørgelig forestilling at se på. Det må jeg sige. Og det er det, der bringer minder frem fra for 25 år siden.

Med hensyn til det fremadrettede: USA giver en garanti for, at man fremover vil overholde Danmarks love og regler. Hvad er det,

man forlanger mere? Jeg synes, det er fantastisk, at vi har fået den garanti, og den har vi alene fået på grund af det forhold, som regering og bl.a. Dansk Folkeparti har været med til at skabe til USA.

Kl. 13:57

Formanden :

Så er der en kort bemærkning fra hr. Høgni Hoydal.

Kl. 13:57

Høgni Hoydal (T):

Tak. Jeg vil bare spørge hr. Søren Espersen, når han nu sætter alle forslagsstillerne i bås her, om det også er den gruppe af mennesker, som har taget skridt til undersøgelser i alle de andre europæiske lande, som hr. Søren Espersen omtaler så nedladende her. Var det folk, der havde mistillid til USA, og som bare ville føre fodnotepolitik, der tog skridt til undersøgelsen i Europa-Parlamentet? Var det nogle gamle kommunister i den britiske regering, der krævede en garanti for Storbritannien? Eller hvordan hænger det her mærkelige verdensbillede, som hr. Søren Espersen nu beskriver, egentlig sammen?

Til sidst: Er Amnesty International, f.eks. på Færøerne, der kræver en uvildig undersøgelse, også gamle kommunister, som bare skal fejles af vejen?

Kl. 13:58

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:58

Søren Espersen (DF):

Det er jo, som om der ikke er blevet iværksat en undersøgelse; det er det, hr. Høgni Hoydal nu lader som om der ikke er.

Når regeringen igangsætter en tværministeriel undersøgelse for netop at komme til bunds i de her ting, er det, fordi vi, i hvert fald her i Danmark, har en tillid til, at regeringen og dens embedsværk vil være neutrale og ærlige iagttagere af, hvad der er foregået, og også være gode undersøgere. Det er muligt, at man ikke har den samme tillid i andre lande, det kunne jeg godt forestille mig at man ikke har, altså den samme tillid, som jeg egentlig også ville have, i forhold til hvis det var en anden regering, der sad. Hvis det var en socialdemokratisk regering, der sad, ville jeg også have tillid til, at jeg fik et reelt svar på det, jeg spurgte om. For sådan en tradition har vi her i Danmark, og det har man så ikke i andre lande.

Så jeg er godt tilfreds med den måde, det er foregået på. Vi stoler faktisk på vores regeringer her i landet, og vi stoler på vores embedsværk.

Kl. 13:59

Formanden :

Hr. Høgni Hoydal.

Kl. 13:59

Høgni Hoydal (T):

Jeg har nu altid ment, at åbenhed er forudsætningen for tillid, og det kunne man jo have fået her ved at foretage en uvildig undersøgelse. Vil hr. Søren Espersen give mig ret i, at den undersøgelse, der blev foretaget af den tværministerielle arbejdsgruppe, kun blev foretaget, fordi der var nogle ihærdige parlamentarikere i Folketinget plus nogle i Folketingets partiers administrationer og andre organisationer, der fandt frem til de her forskellige fly og flynumre osv.? Er han enig i, at det var årsagen til, at man overhovedet kom så langt som til at foretage en intern undersøgelse?

Kl. 14:00

Formanden :

Ordføreren.

Søren Espersen (DF):

Jamen jeg har aldrig nogen sinde miskendt og vil heller aldrig nogen sinde miskende pressens muligheder for at sætte ting i gang og skabe debat om ting, som det også er sket i den her sag. Det synes jeg er glimrende, og det går jeg faktisk ind for; som journalist igennem mange år synes jeg, det er den måde, det skal være på. Der skal regering jo så undersøge de sager, der bliver bragt til torvs. Det er fuldstændig efter bogen, og som det skal være i et frit og demokratisk samfund.

Kl. 14:00

Formanden :

Tak til hr. Søren Espersen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det hr. Holger K. Nielsen som ordfører for Det Radikale Venstre. Undskyld, det er for Socialistisk Folkeparti. Man kan sige, at det er påvirkningen fra hr. Niels Helveg Petersen gennem mange år. Det har påvirket mig dybt. Det får så også en ende til valget. Værsgo.

Kl. 14:01

(Ordfører)**Holger K. Nielsen (SF):**

Jeg vil sige til formanden, at det kommer til at koste ved lejlighed. Det kan jeg garantere for. Det var en meget, meget stor fornærmelse – for begge parter, tror jeg.

Den her debat ligger i forlængelse af den forespørgselsdebat, vi havde i 2008. Jeg skal ikke gentage alle de argumenter, der blev brugt dengang, men jeg skal nøjes med at konstatere, at spørgsmål om fangetransporter, hemmelige fængsler og tortur er afgørende for de værdier, vi selv slås for i den demokratiske verden. Med andre ord vil det være katastrofalt, hvis vi i kampen imod international terrorisme kommer til at træde de værdier under føde, som vi selv slås for. I den forstand er det her et centralt spørgsmål i det, nogle har kaldt en global værdikamp: Er vi villige til at træde de værdier under føde, vi slås for, for at bekæmpe terrorismen?

Under debatten i 2008 var et af de gennemgående temaer, om regeringen tog det her spørgsmål alvorligt, om regeringen stillede tilstrækkelig mange spørgsmål til amerikanerne, om man fulgte disse op, om man kørte efter en devise, der hed: ikke se, ikke høre, og om man reelt bare dyssede sagen ned. Regeringen slog dengang syv kors for sig. Det gør man også i dag, men afsløringerne fra WikiLeaks bekræfter vores opfattelse fra dengang. Det fremgår helt krystallklart af indberetninger fra den amerikanske ambassadør, at regeringens repræsentanter over for ambassaden havde givet udtryk for, at man ikke ønskede at stille ubehagelige spørgsmål, at sagen skulle dysses ned og netop kørte efter devisen: ikke se, ikke høre.

Det er klart, at WikiLeaks ikke er den skinbarlige, endegyldige sandhed. Det er der ingen der påstår her i dag. Det ville være forkert at påstå det. Men der er faktisk stærke indicier på, at vi dengang havde ret i vores påstande, og at vi stadig væk har ret i, at der ligger et problem i, at den danske regering aldrig alvorligt har været optaget af at få den her sag opklaret af hensyn til forholdet til USA. Af hensyn til det, man kalder de venskabelige forbindelser, kørte man en linje, hvor sagen skulle dysses ned, selv om sagen havde og har en række meget, meget principielle aspekter om menneskerettigheder, om tortur, om det, man kalder global værdipolitik. Det er derfor, jeg ikke forstår, at regeringen til stadighed ikke ønsker at få det her undersøgt på uvildig måde.

Det er blevet sagt også i dag, at det vil skabe problemer i forhold til USA, at vi bare gør det her, fordi vi er de gamle fodnotepartier, og at vi er antiamerikanske. Det er fuldstændig forkert, det er fuldstændig lodret forkert. Er der et land, der har den form for undersøgelser, er det da USA. Der er en helt anderledes åben debatkultur, en tradition for, at den amerikanske kongres undersøger den her slags

ting. Storbritannien har tradition for det. Det er sådan set kun i det her land, hvor et flertal i de sidste 9 år har blokeret enhver form for kritisk undersøgelse af den her regerings politik, også på centrale områder. Så vi må fuldstændig afvise, at det her vil få nogen konsekvenser i forhold til vores udenrigspolitik. Det her er et internt dansk anliggende, som har at gøre med, hvad den her regering har gjort i forhold til menneskerettigheder, i forhold til at bekæmpe tortur og i forhold til det her store problem.

Kl. 14:05

Formanden :

Tak til hr. Holger K. Nielsen. Der er ikke ønske om korte bemærkninger, men tak til hr. Holger K. Nielsen som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Så er det hr. Tom Behnke som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:05

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Det, vi jo kan konstatere, er, at der rent faktisk har fundet en undersøgelse sted. Det er, som om nogle i den her debat vil prøve at efterlade det indtryk, at det overhovedet ikke er blevet undersøgt, men det er det jo. Der er også nogle, der prøver på at efterlade det indtryk, at den danske regering intet har foretaget sig. Det er heller ikke rigtigt. Der er også nogle, der gerne vil prøve at efterlade det indtryk, at Danmark ikke har sagt fra over for USA. Det er heller ikke rigtigt.

Det burde man jo vide, for de, der deltager i debatten her i dag, har deltaget i debatten tidligere. Vi har jo drøftet det her adskillige gange i Folketinget på forskellig vis. Vi har også i Udenrigspolitisk Nævn fået en meget, meget grundig redegørelse, mere grundig, end man kan få det henede i Folketingssalen, men selv ikke der trak man sin forespørgselsdebat. Nej, lad os nu køre den nede i Folketingssalen en gang til, og lad os prøve at spille den melodi, der lyder, at hvis vi bare bliver ved med tilstrækkelig mange gange at kritisere regeringen for, at man ikke vil lave uvildige undersøgelser, er det nok, fordi der er noget mystik.

Vi har prøvet at skrive alle de gange ned, hvor oppositionen har bedt om at få uvildige undersøgelser, og vi er løbet tør for papir. Det bliver jo et sandt mareridt, hvis der en dag skulle ske det, at vi får et regeringsskifte. Tænk sig alle de uvildige undersøgelser, der skal sættes i gang. Det er jo helt fantastisk.

Men der kunne jo være en anden forklaring på, at man afviser uvildige undersøgelser. Der kunne være den forklaring, at man rent faktisk har undersøgt tingene, at vurderingen er krystalklar, at uanset om man foretog og gennemførte en uvildig undersøgelse, ville der intet nyt komme frem. Hvorfor skulle man så gøre det? Hvorfor skulle man spille millioner og atter millioner af skatteydernes kroner på at lave uvildige undersøgelser af noget, der er undersøgt, vel vidende, at der ikke kom noget nyt frem?

Se, hvis regeringen gjorde det, var der noget at kritisere regeringen for. Regeringen starter med at indskærpe over for USA, at vi ikke vil tolerere ulovlige overflyvninger, og man retter igen og igen henvendelse til USA og fortæller krystalklart, hvad spillereglerne er i Danmark og internationalt. Skal vi så komme i den situation, at regeringen laver en stor undersøgelse for at finde ud af, om der var danske embedsmænd eller ministre, der vidste noget? Nej, det var der ikke, ville man så finde frem til.

Det hele er altså undersøgt. Hvis regeringen derefter sagde: Nej, vi synes, der skal være en uvildig undersøgelse, for skulle vi ikke lige brænde nogle af skatteydernes kroner af på det, så var der noget at kritisere. For det ville jo være fuldstændig overflødig, og derfor er der ingen grund til at få en uvildig undersøgelse. Det her spørgsmål er undersøgt. Den danske udenrigsminister har stillet et spørgs-

mål til USA, ligesom alle mulige andre lande har gjort det igen og igen, og i forhold til det historiske, bagudrettet, er der ingen, der har fået svar, for USA har den politik, at de hverken vil bekræfte eller afkræfte. Det vil de ikke, og det vil de ikke over for nogen, og uanset om vi lavede 20.000 uvildige undersøgelser, fik vi ikke USA til at ændre det standpunkt. Det vil der intet komme ud af.

Men hvad har Danmark opnået? Hvad har den danske regering opnået? Hvad har den danske udenrigsminister opnået, som ingen andre har? På grund af et vedvarende pres på USA har vi fået ikke bare en forsikring, men en skriftlig forsikring om, at hvis det er sådan, at USA har et behov for at overflyve dansk territorium eller mellemlande, herunder også grønlandsk og færøsk territorium, så spørger de først. Det har vi opnået. Derfor skal man ikke komme og påstå, at regeringen fører et dobbeltspil. Tværtimod ligger det krystalklart for enhver, at regeringen har gjort alt, hvad der er muligt og oven i købet fået mere gennemført end nogen andre. Derfor kan vi afvise spørgsmålet i forespørgselsdebatten.

Kl. 14:09

Formanden :

Der er ønske om korte bemærkninger. Først er det hr. Frank Aaen.

Kl. 14:09

Frank Aaen (EL):

Lad os nu antage, at den daværende amerikanske ambassadør har ret i, at topembedsmænd fra Udenrigsministeriet og Statsministeriet kom og sagde: Rolig nu, den her sag skal bare dysses ned. Mener hr. Tom Behnke så, at regeringen har et problem, altså hvis vi antager, at den beskrivelse fra den amerikanske ambassadør er rigtig?

Kl. 14:10

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:10

Tom Behnke (KF):

Det er rene gisninger og gætterier. Det fremgår klart og tydeligt af de lækkede dokumenter, at det var ambassadørens *opfattelse*, at det var det, der blev sagt. Der er altså ikke citeret direkte. Så vidt jeg har forstået, er det måske oven i købet ikke engang en samtale, ambassadøren har deltaget i, men noget, der er blevet refereret, og som har givet ham det indtryk, den opfattelse – og det sender han hjem.

Det er rene gætterier, det er rene spekulationer, men det kunne jo godt være – det kunne godt være – at der er en sammenhængende forklaring på tingene, nemlig at danske embedsmænd havde den klare opfattelse, at der ikke ville komme noget nyt frem, og derfor sådan set forventede, at den her sag ret hurtigt var overstået; for der ville ikke komme noget nyt frem.

Det kunne jo godt være, at det var det, der gjorde, at man sagde: Det her forsvinder nok ret hurtigt, for vi har sådan set gennemdrøftet det, vi har vendt hver en sten, og vi tror ikke på, at der er mere at komme efter. Det kunne jo godt være den udlægning, men det ved vi ikke, for vi var ikke til stede, vil jeg sige til hr. Frank Aaen.

Kl. 14:11

Formanden :

Hr. Frank Aaen.

Kl. 14:11

Frank Aaen (EL):

Nu satte regeringen jo et større arbejde i gang – det følte den sig presset til – med en lang række embedsmænd i mange måneder. Så man afviste nok ikke bare, at der var noget at undersøge.

Men nu spørger jeg igen: Tror hr. Tom Behnke, at USA, som jo ellers bliver rost meget af Venstre og Konservative, har en person og

en stab på ambassaden her i København, som skriver noget, der er fuldstændig grundløst? Det er jo ikke bare ambassadøren, der har skrevet det, der er selvfølgelig også en embedsmand i ambassaden, der har været med til at formulere det her.

Tror hr. Tom Behnke virkelig, at USA har så elendig en stab i København, at de kan skrive noget, der er lodret forkert?

Kl. 14:12

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 14:12

Tom Behnke (KF):

Vi to var ikke til stede, da de samtaler blev ført. Det eneste, vi ved med sikkerhed, er, at ambassadøren ikke refererer hjem og siger: Der er nogle i Danmark, der har sagt sådan og sådan. Næh, han refererer hjem og siger, at sådan og sådan var hans opfattelse. Derfor er vi helt ude i fjerde led af, hvem der tolker hvem.

Men det kunne jo også godt være, at man rent faktisk fra den danske regerings side var så ivrig efter at få fakta på bordet, og at det er det, der ligger i, at man forventer, at USA samarbejder og svarer præcist på de spørgsmål, der bliver stillet, således at sagen ikke skal køre i det uendelige, alene fordi der er tvivl om, om USA har svaret det ene eller det andet. Det kunne jo godt være, at det, man opfordrede til, var: Svar nu på det, vi spørger om, for så skal den her sag ikke køre i årevis, og så kan vi få den afsluttet ret hurtigt. Og det ville da være hensigtsmæssigt, hvis det var det, der gjorde sig gældende, men jeg ved det ikke, for jeg var ikke til stede.

Kl. 14:13

Formanden :

Så er det hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:13

Mogens Jensen (S):

Hr. Tom Behnke gør meget ud af den her undersøgelse, som er lavet, og han kan vel også understrege, ligesom Venstres ordfører gjorde det, at det er blevet til hele 100 sider. Men er det ikke rigtigt, at der er tale om regeringens egen undersøgelse? Det var altså regeringens egne embedsmænd, som blev sat til at lave den her undersøgelse. Er det ikke rigtigt, at det i det klare referat, der i WikiLeaksdokumentet er af en samtale med den da værende udenrigsminister, hr. Per Stig Møller, klart bliver bemærket af ambassadøren, at udenrigsministeren siger, at man er klar til at samarbejde med USA om, hvilke spørgsmål der skal stilles i rapporten? Det er altså sådan, at USA kan få indflydelse på, hvilke spørgsmål der skal belyses i den her såkaldte rapport.

Må jeg ikke også spørge ordføreren, om det ikke er rigtigt, at rapporten rent faktisk i sit udkast havde en helt anden konklusion end det, det blev til, fordi man konkluderede, før man overhovedet havde fået amerikanernes svar, at der rent faktisk ikke var foregået overflyvninger. Da man fik amerikanernes svar, måtte man sige: Det kan hverken be- eller afkræftes.

Kl. 14:14

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:14

Tom Behnke (KF):

Det var en tværministeriel arbejdsgruppe, som havde repræsentanter fra både Grønland og Færøerne. Det var en lang, lang række kompetente personer, der arbejdede ihærdigt og grundigt med at få afdækket: Var der nogen i Danmark, der havde kendskab til disse påståede ulovlige overflyvninger henholdsvis mellemlandinger?

Det, man entydigt nåede frem til, var: Nej, det var der ikke. Der var ikke nogen danske embedsmænd, der havde kendskab til det. Der var ikke nogen danske ministre, der havde kendskab til det.

Det var det, man nåede frem til.

I forhold til spørgsmålene er det rigtigt, at det processuelle i det har været, at man har sendt spørgsmål over, ligesom man altid plejer at gøre i diplomatiets tjeneste. Men det er også et faktum, at der ikke blev ændret så meget som et komma i det foreløbige spørgsmål i forhold til det endelige spørgsmål. Selv hvis man skulle have denne mistanke om, at der skulle være noget omgærdet af mystik, så er faktum, at der ikke blev ændret et komma.

Kl. 14:15

Formanden :

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 14:15

Mogens Jensen (S):

Der må jeg jo irrettesætte den konservative ordfører. Der stod i tredje udkast til rapporten en konklusion om, at der ikke havde været gennemført overflyvninger. Og det, der står i den endelige rapport i punkt 4 – jeg står med den her – er, at det hverken kan bekræftes eller afvises, at der har været gennemført ulovlige fangtransporter på dansk, grønlandsk eller færøsk territorium. Det betyder, at rapporten jo rent faktisk ikke kan sige, hvorvidt det er foregået eller ej. Dermed afviser rapporten ikke, at det er foregået.

Det, vi jo rent faktisk gerne vil have undersøgt, er, om det er foregået. Og der har ordføreren nok ret i, at det er en dårlig idé at sætte regeringens egne embedsmænd til at undersøge det.

Så jeg vil bare spørge ordføreren: Hvad er problemet med at gennemføre en uvildig undersøgelse, hvis der ikke er noget at komme efter? Og synes ordføreren ikke, at vi i god amerikansk tradition burde lægge alting frem og give muligheder for, at folk rent faktisk kan få oplyst, hvad der er foregået i sagen?

Kl. 14:16

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:16

Tom Behnke (KF):

Hvis man altid skulle lave uvildige undersøgelser om ting, hvor der ikke er noget at komme efter, så er listen uendelig. Det er en fuldstændig mystisk tilgang til tingene: Hvis der ikke er noget at komme efter, så vil vi have en uvildig undersøgelse.

Altså, hvis der var noget at komme efter, skulle man da bede om at få en undersøgelse? Man skal da ikke bede om at få en undersøgelse, hvis ikke der er noget at komme efter.

Men se, forespørgselsdebatten her i dag handler jo om noget helt andet. Det har hr. Mogens Jensen så fuldstændig glemt, fordi der er en anden debat, man hellere vil have, men den tog vi i 2008. I dag lyder spørgsmålet: Hvad er regeringens svar på de fremførte anklager om dobbeltspil i forbindelse med undersøgelsen af de hemmelige CIA-flyvninger? Og det kan afvises. Det kan afvises, at der har været noget dobbeltspil. Selv hvis der skulle være nogle, der er blevet misforstået, så er det et faktum, at Danmark bad om at få forsikringer fra USA om, at man ikke ville foretage ulovlige overflyvning eller mellemlandinger i Danmark, Grønland eller Færøerne. Den forsikring fik vi som det eneste land.

Kl. 14:17

Formanden :

Tak til hr. Tom Behnke. Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører for Det Radikale Venstre.

- (Ordfører)
Niels Helveg Petersen (RV):
 Tak, hr. formand.
 Debatten om behandlingen af fanger under Bushadministrationen er jo ikke et isoleret dansk fænomen. Det er et europæisk fænomen. Det har været omfattende drøftet i Europarådet, det har været omfattende drøftet i Europa-Parlamentet, og det har været omfattende diskuteret i USA. Det var et led i Obamas kampagne forud for præsidentvalget, at Guantánamobasen skulle lukkes – det er ikke helt fuldført endnu – det er målet for den amerikanske administration, og det skulle jo ske, fordi der var bestyrket mistanke om, at der på Guantánamobasen fandt tortur sted, herunder den såkaldte waterboarding.
 Diskussionen om Guantánamo var ikke et lille tilfældigt hjørne af kampagnen. Det var en væsentlig del af Obamas kampagne, og derfor er det jo underligt at høre, at en sådan diskussion skulle være udtryk for noget antiamerikansk. Det kan jeg altså ikke få til at passe. Det er i allerhøjeste grad en væsentlig debat i USA.
 Nyt i denne sag er jo, at der er kommet disse lækager fra WikiLeaks. Jeg tror, at det, der bekymrer den amerikanske administration og det amerikanske udenrigsministerium i dag, ikke så meget er det, at andre lande diskuterer disse WikiLeaksdokumenter, men bekymringen er mere over, hvordan det kan gå til, at det er lækager i USA, der fører til, at disse ting kommer frem.
 Det er selvfølgelig ikke sandheden, der står i de lækager, der er kommet fra Wikileaks. Det er vurderinger af amerikanske diplomater. Det er i øvrigt sådan, at jeg, når jeg ser en del af de der ting, der er kommet fra WikiLeaks, jo må komplimentere det amerikanske diplomati for stort set at rapportere meget nøgternt og ordentligt hjem til hovedstaden. Det er da sådan set betryggende, at det forholder sig sådan.
 Vi i Det Radikale Venstre er normalt ikke de hidstigste til at ville iværksætte undersøgelser af ting, der er foregået. Når vi finder det rigtigt at gøre det i denne sag, er det for det første ud fra et tungtvæjende hensyn til Grønland og Færøerne, ikke mindst Grønland. Hele Thulesagen hviler jo stadig væk som en skygge over det dansk-grønlandske forhold. Situationen her var jo, at man undlod at oplyse grønlænderne om, at der var a-våben på grønlandsk territorium. Det kan man diskutere, det kan der være historiske, fornuftige grunde til, men det gjorde man. Det har været med til at sætte mistro imellem Grønland og Danmark og USA, og det er vigtigt at modarbejde, at en sådan mistro breder sig yderligere. Derfor er vi tilhængere af bl.a. ud fra et stort hensyn til Grønland og Grønlandspolitikken, at vi får en uvildig undersøgelse af sagen.
 For det andet er der hensynet til, at denne sag jo vil blive ved med at rumle, den forsvinder ikke. Mistanken om, at dansk territorium er blevet brugt til fangetransporter, der kunne være årsag til, at fangers rettigheder bliver krænket, dør ikke hen, medmindre man foretager yderligere skridt i forhold til det, der er foretaget.
 Derfor er vi i Det Radikale Venstre tilhængere af at iværksætte en uvildig undersøgelse.
- Kl. 14:21
- Formanden :**
 Tak. Der er en kort bemærkning fra hr. Søren Espersen.
- Kl. 14:22
- Søren Espersen (DF):**
 Jeg har et par ting til den radikale ordfører. Bare lige ganske kort – og det er heller ikke et væsentligt emne – men hvorfor er det her en hasteforespørgsel, hvad er det, der haster?
 Det andet, jeg vil spørge om, er det med dobbeltspil. Nu har hr. Niels Helveg Petersen så fået udenrigsministerens besvarelse om det
- Kl. 14:17 med dobbeltspil. Er det Det Radikale Venstres opfattelse, at regeringen har spillet dobbeltspil, altså på en eller anden måde har misledet Folketinget og befolkningen i den måde, man agerede på?
- Kl. 14:22
- Formanden :**
 Ordføreren.
- Kl. 14:22
- Niels Helveg Petersen (RV):**
 Nej, det er det ikke. Det er derfor, vi vil have det undersøgt. Altså, jeg har ikke draget nogen konklusion på forhånd, men jeg mener, at det er sandsynliggjort, at den position, regeringen havde over for offentligheden, er en anden end den position, regeringen havde over for den amerikanske administration. Det mener jeg er sandsynliggjort.
- Kl. 14:23
- Formanden :**
 Hr. Søren Espersen.
- Kl. 14:23
- Søren Espersen (DF):**
 Så vil det være interessant at få at vide, hvad det er for en institution, der vil kunne finde ud af mere i forbindelse med det, der hedder en uvildig undersøgelse. Er der en eller anden universitetsprofessor, der skal stå i spidsen for den, og så regner man med, at den amerikanske efterretningstjeneste vil åbne alting, og så bliver det hele blotlagt? Er det det, man forestiller sig? Eller er det i virkeligheden ikke sådan, at den danske regering er den bedste, når det drejer sig om at undersøge sådan nogle ting, i nær alliance med den amerikanske efterretningstjeneste? Er det i virkeligheden ikke der, at undersøgelserne bedst foregår med det sikreste resultat?
 Jeg synes, at det i den forbindelse er interessant at få at vide: Stoler hr. Niels Helveg Petersen på regeringens svar og på det svar, man får, når man spørger det danske embedsværk, eller er der også der mistillid?
- Kl. 14:24
- Formanden :**
 Ordføreren.
- Kl. 14:24
- Niels Helveg Petersen (RV):**
 Helt kort: Jeg mener ikke, at den danske regering i denne sag er den bedste til at undersøge sig selv. Jeg mener, at der er brug for at komme videre i sagen end til, at regeringen undersøger sig selv.
- Kl. 14:24
- Formanden :**
 Tak til hr. Niels Helveg Petersen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det fru Juliane Henningsen som ordfører for IA.
- Kl. 14:24
- (Ordfører)
Juliane Henningsen (IA):
 Tak. For snart 4 år siden prøvede Den Nordatlantiske Gruppe sammen med den øvrige opposition at overtale regeringen til at iværksætte en uvildig undersøgelse af Danmarks og Grønlands rolle i CIA's fangeprogram.
 Den uvildige undersøgelse fik vi aldrig. Hvad vi i stedet fik, var et tilbud om en undersøgelse foretaget af regeringen selv. Det var ikke tilstrækkeligt, især ikke når dokumentationen og anklagerne om, at der sker ulovlige landinger og overflyvninger, tog til og til – senest med Politiken og WikiLeaks, som har tilvejebragt information, der tyder på, at regeringen reelt driver dobbeltspil over for Grønland.

Hvis det viser sig at være sandt, må vi få stillet de involverede ministre til ansvar i sagen. Vi må have ærlige og udførlige svar fra regeringen nu. Vi skal have undersøgt, hvad der er sket, og hvad der er rigtigt i sagen. Vi skal have at vide, hvilke oplysninger fra amerikanerne man har takket nej til trods kravet fra oppositionen om, at alt skulle lægges frem om sagen. Derfor støtter jeg det af hr. Frank Aaen fremsatte forslag til vedtagelse.

Kl. 14:25

Formanden :

Tak til fru Juliane Henningsen. Er der ønske om korte bemærkninger? Det er der fra hr. Søren Espersen, værsgo.

Kl. 14:25

Søren Espersen (DF):

Det er lige ganske kort. Der bliver nu sagt, at der efter IA's opfattelse er tale om et dobbeltspil i forhold til Grønland. Jeg vil høre, om fru Juliane Henningsen i den forbindelse har talt med sin egen formand, hr. Kuupik Kleist, om den sag, for jeg forstår, at han har fået en meget grundig redegørelse af udenrigsministeren, og at man egentlig også har en forståelse for, hvad det er, der er foregået, også efter at de her hemmeligtstemplede ting er blevet nævnt også i forhold til ham. Er hr. Kuupik Kleist indforstået med, at der nu bliver fremført påstand om et dobbeltspil i forhold til Grønland?

Kl. 14:26

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:26

Juliane Henningsen (IA):

Altså, Kuupik Kleist, vores landsstyreformand, har udtalt, at det er alvorlige anklager, og vi ved endnu ikke, hvad regeringen i Grønland siger til de anklager, som der er. Det er lidt mærkeligt, for nu har man et forslag til vedtagelse, hvor man tager for givet, at Grønland synes, at det er o.k., hvad der bliver lavet. Jeg synes, det er lidt mærkeligt, at man medtager Grønland, som ikke har taget endelig stilling til de oplysninger og de anklager, som WikiLeaksdokumenterne fremfører. Det synes jeg er mærkeligt, for jeg synes, at man skal afvente, hvad den grønlandske regering siger i forhold til den her sag.

Kl. 14:27

Formanden :

Hr. Søren Espersen.

Kl. 14:27

Søren Espersen (DF):

Hvad skulle den danske regerings motiv være for at føre dobbeltspil over for Grønlands myndigheder? Hvad kunne fru Juliane Henningsen forestille sig var motivet?

Kl. 14:27

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:27

Juliane Henningsen (IA):

Jeg synes, at der er rigtig mange ting i den her sag, der er mærkelige. Der er påstande og skriverier i de dokumenter, der er blevet fremlagt, med spekulationer om Grønlands undergrund. Der står sort på hvidt, at man spekulerede over Grønlands undergrundsforhandlinger, der pågik dengang, at man blandede det hele sammen med CIA-sagen, og at man ikke ved, hvorfor grønlænderne skulle kræve nogle klare svar.

Jeg synes, der er flere spørgsmål end svar i den her forbindelse, og jeg synes, det er bekymrende, når man læser, at danske topem-

bedsmænd fra amerikanerne ville have o.k. til deres spørgsmål. Jeg synes, det er bekymrende, når man ikke kan få en forsikring om, at det ikke kommer til at ske igen. Og hvis det er sandt, hvad der står i de dokumenter, synes jeg, det er et tillidsbrud.

Kl. 14:28

Formanden :

Tak til fru Juliane Henningsen. Så er det hr. Lars-Emil Johansen som ordfører for Siumut.

Kl. 14:28

(Ordfører)**Lars-Emil Johansen (SIU):**

Mange tak. Indledningsvis vil jeg lige nævne, at landsstyreformand Kuupik Kleist i dagens udgave af Atuagagdliutit/Grønlandsposten, AG, er citeret for at have sagt, at han ikke føler, at det er en fuldt belyst redegørelse, han har fået fra den danske regering. Men ellers skal jeg jo ikke kunne tale på den grønlandske regerings vegne.

Jeg vil gerne starte med at komme med et lille billede, for jeg har indtryk af, at det måske somme tider er nemmere at forstå noget, der er forklaret ved et billede. Når man understreger, at man fra den amerikanske regerings side har fået en skriftlig garanti for, hvad de ikke vil gøre fremover, men de ellers ikke vil fortælle, hvad de har gjort i fortiden, minder det mig om en historie, nemlig den historie, hvor en person spørger sin kæreste, om vedkommende har været den anden utro, og vedkommende så svarer: Det vil jeg ikke sige, men jeg lover ikke at gøre det fremover. Jeg ved ikke, om det er udtryk for et stort tillidsforhold i et sådant parforhold, hvis det er det debatniveau, der er.

Jeg vil indledningsvis gerne sige, at det et eller andet sted er absurd, at grønlandske politikere fortsat skal rejse til København for at spørge om, hvad der foregår i Grønland. For det er jo ikke Danmark, der har modtaget hemmelige, ulovlige statsorganiserede fly med eller uden krigsfanger på vej mod helvede. Det er i Grønland, det er sket. Derfor må Grønland nu forlange et større ansvar for udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Det kan ikke blive ved på den her måde, situationen er utidssvarende. Naturligvis skal der samarbejdes med Danmark, men med større grønlandsk indflydelse på egne udenrigs- og sikkerhedspolitiske forhold. For det er altså os, der står tilbage med den reelle risiko fra de handlinger, USA foretager i vores land, det er ikke Danmark.

Det er os, der bliver ramt af konsekvenserne fra styrtende atom-bombefly; det er os, der bliver syge af det ukontrollerede affald fra baserne; det er os, der pludselig bliver målet for hævn, hvis flyene med torturfanger lander hos os. Det er min klare opfattelse, at den amerikanske regering har langt lettere ved at kommunikere om, hvad USA foretager sig, også i Grønland, end en dansk regering har på deres vegne.

Derfor tror jeg ganske enkelt, at en direkte dialog mellem dem og os er vejen frem. Vi kan ikke lave om på fortiden, men vi kan få indflydelse på fremtiden, hvis vi forbereder os, mens tid er. Jeg vil derfor appellere til, at Danmark og Grønland for alvor begynder at tale om, at Grønland fremover indgår aftalerne med USA med hjælp fra Danmark. Skiftende danske regeringer har klart vist, at de ikke prioriterer opgaven på en for Grønland tilfredsstillende vis, endsige tager de nødvendige konsekvenser af den viden, de får. De har for mange andre hensyn at tage.

Med selvstyrets indførelse har vi i Grønland etableret en legal mulighed for selv at indgå de aftaler, der f.eks. regulerer amerikanernes militære tilstedeværelse i Grønland. Den er den lære, vi kan drage, ikke bare af denne debat, men af hele den tvivlsomme historie, Danmark har gjort den amerikanske tilstedeværelse i Grønland til gennem tiden.

Til slut skal jeg sige, at Siumut naturligvis støtter det af oppositionen fremsatte forslag til vedtagelse.

Kl. 14:32

Kl. 14:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er en kort bemærkning. Hr. Søren Espersen.

Kl. 14:32

Søren Espersen (DF):

Jeg kan godt oplyse årsagen til, at grønlandske politikere, når det drejer sig om udenrigs- og sikkerhedspolitik, skal klare det her i Folketinget. Det er, fordi det ligger i selvstyreloven. Sådan er det, indtil Grønland bliver et selvstændigt land. Hr. Lars-Emil Johansen ved fuldstændig lige så godt som jeg, at sådan er det, og det kan ikke ændres, før Grønland bliver et selvstændigt land en dag.

Må jeg godt spørge om motivet for den danske regering? Det forsøgte jeg at få et svar på fra fru Juliane Henningsen. Hvad er motivet til, at den danske regering skulle spille dobbeltspil over for grønlænderne og genere Grønland? Hvorfor skulle man have lyst til det fra den danske regerings side?

Kl. 14:33

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 14:33

Lars-Emil Johansen (SIU):

Med hensyn til selvstyre ved hr. Søren Espersen lige så godt som jeg, at der i selvstyreloven er hjemmel til, at Grønland kan bemyndiges til at varetage sine udenrigspolitiske interesser på vegne af kongeriget Danmark, som det hedder i loven.

Med hensyn til motivet skal jeg ikke skyde nogen motiver i skoen, men det er min opfattelse, at det er nemmere at få svar, når man selv spørger, end at bede naboen eller ens gode ven eller kollega om at spørge på ens vegne. Hvorfor kan vi ikke have tillid til, at Grønland selv kan stille de spørgsmål, som vedrører Grønland? Hvorfor skal vi gå gennem Asiatisk Plads i København? Det er jo ikke 1953, vi taler om; det er 2011, vi taler om. Der bør være så stort et tillidsforhold mellem Danmark og Grønland, at man kan overdrage det til de grønlandske myndigheder selv at undersøge, hvad amerikanerne laver i Grønland, i stedet for at grønlandske politikere skal rejse til København og bede den danske regering om at være så venlig på vores vegne at spørge, hvad de laver i vores land.

Kl. 14:34

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Hr. Søren Espersen.

Kl. 14:34

Søren Espersen (DF):

Nu har jeg andetsteds set hr. Lars-Emil Johansen citeret for, at hvis det var sådan, ville Grønland selv indgå en aftale med amerikanerne og også selv sørge for de her sikkerhedspolitiske sager, også i forhold til flyvninger på Grønland osv. Hvad er det, der gør, at hr. Lars-Emil Johansen tror, at man kan stole mere på amerikanerne, hvis det er grønlænderne, der spørger, end hvis det er danskerne, der spørger? Hvad er det, der lige pludselig skulle ændre sig, så Amerika bliver til et land, man kan stole på, bare fordi det er hr. Lars-Emil Johansen, der spørger, i stedet for udenrigsministeren?

Kl. 14:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Lars-Emil Johansen (SIU):

Nu kan jeg berolige hr. Søren Espersen med, at det ikke bliver hr. Lars-Emil Johansen, der spørger; det bliver den grønlandske regering.

Jeg ved ikke, om jeg udtaler mig alt for uklart, men jeg vil gerne sige det, jeg forsøgte at sige i første omgang, så klart, som jeg kan sige det: Det er mit indtryk, at det er nemmere at få svar, når man selv spørger, end hvis man beder naboen om at spørge på ens vegne. Den direkte dialog fremmer forståelse bedre end den indirekte dialog. Den indirekte dialog er forældet, den er fra dengang, Grønland var en koloni, og dengang fra før hjemmestyret. Det er på tide, at vi opdaterer vores relationer.

Kl. 14:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Høgni Hoydal.

Kl. 14:36

(Ordfører)

Høgni Hoydal (T):

At ville vide eller ikke at ville vide, det må være spørgsmålet i denne sag. Og det er også årsagen til, at sagen rejses igen, efter at der er kommet nye oplysninger, og simpelt hen fordi der stadig væk er ubesvarede spørgsmål, hvad vi jo kan konstatere af den hidtidige interne undersøgelse.

Det er jo en alvorlig sag, at internationale konventioner og menneskerettigheder er blevet tilsidesat i fangeprogrammet, i den hemmelige flytning af fanger, ved tortur, og det er selvfølgelig en særdeles alvorlig sag for verdenssamfundet og for den tillid, der er mellem stater og lande i forbindelse med kampen mod terror.

Det er også en alvorlig sag demokratisk set i Danmark, men selvfølgelig ikke mindst i Grønland og Færøerne, hvor den danske regering træffer beslutninger på vegne af Færøerne og Grønland i udenrigspolitik og forsvarspolitik.

Jeg har svært ved at forstå modstanden imod at få den her sag klarlagt. Det er som sagt i den hidtidige undersøgelse soleklart skåret ud i pap, at man ikke har svaret på spørgsmålet om, hvorvidt der var hemmelige og ulovlige fangetransporter i specielt grønlandsk lufttrum og på grønlandsk landjord, men også over Færøerne og Danmark.

Den færøske regering ønskede en uvildig undersøgelse, ligesom oppositionen gjorde her, da sagen blev rejst, både i form af spørgsmål og med den daværende forespørgselsdebat. Det fik man ikke, men man fik så tilbud om, at både Grønland og Færøerne fik en embedsmand i den her tværministerielle arbejdsgruppe. Og jeg må sige, at det undrer mig utrolig meget – og jeg vil tage stærkt afstand fra det – at det nu bruges her som en slags legitimering af, at sagen er belyst, og at det er Færøerne og Grønland enige i. Vi har lige hørt, hvad man siger i den grønlandske regering. Jeg kan ikke svare for den færøske regering, men bare sige, at man dengang ønskede en uvildig undersøgelse.

Det undrer mig også, at man i forslaget til vedtagelse fra regeringspartierne og deres støttepartier også inddrager Færøerne og Grønland som en slags legitimering af, at alt er belyst.

Jeg kan også nævne, at Amnesty International på Færøerne så sent som i går har været ude at ønske en uvildig undersøgelse. Det er jo et helt legitimt krav, ikke bare i Færøerne, men i mange, mange lande. Det mest mærkværdige i denne sag, hvilket flere har været inde på, er jo, at der konstant henvises til den her skriftlige garanti for fremtiden, som er givet. Og jeg tager det altså som en simpel tilståelse om, at der selvfølgelig er foregået noget i fortiden, som man ikke vil sige noget om, fordi det ville skade tilliden og relationerne endnu mere. Jeg synes heller ikke, at det er så mærkeligt, at Dan-

mark har disse interesser om ikke at støde sin allierede, USA, i denne sag.

Det er også det, vi har set i hele Thule-sagen. Det har vi set i sagen om NATO-stationen på Færøerne. Det er det, der er grunden til, at man ikke har lyst til det, eller at man skal afveje flere hensyn i denne sag, hvilket gør, at man ikke ønsker at få sagen fuldt belyst.

Derfor skal jeg bare opfordre til, at man vedtager det forslag til vedtagelse, som bl.a. undertegnede er en del af, og får den her sag fuldt belyst. Jeg ser det ikke på nogen måde som noget, der skulle føre til mistillid, men kun som noget, der skal føre til tillid, både mellem de allierede stater i denne sag, altså Danmark og USA, og ikke mindst for de lande, som ikke har indflydelse på deres udenrigspolitik og forsvarspolitik, men som bare bliver brugt som brikker i et storpolitisk spil, hvor vi ikke får fuld indsigt i, hvad der sker i vore egne lande.

Kl. 14:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er hr. Edmund Joensen.

Kl. 14:40

(Ordfører)

Edmund Joensen (SP):

Hovedspørgsmålet i den aktuelle debat er, om og i hvilket omfang der skal foretages en ny såkaldt uvildig undersøgelse af CIA's transport af personer gennem rigsfællesskabets luftrum. Det er min vurdering, at de nye oplysninger fra WikiLeaks, som har været offentliggjort i Politiken, ikke giver anledning til en ny undersøgelse af sagen.

Set i lyset af udenrigsministerens grundige orientering i Udenrigspolitisk Nævn samt her i salen i dag er der heller ikke anledning til at iværksætte en ny undersøgelse af sagen. Sambandspartiet og mit hovedfokus i denne sag er, at vi vil acceptere, at vores allierede bruger rigsfællesskabets luftrum til aktiviteter, der respekterer folkeretten og menneskerettighederne. De oplysninger, der er kommet for dagen, tyder ikke på, at folkeretten er sat over styr, eller at menneskerettighederne er overtrådt.

Beskyldningerne om, at regeringen skulle have spillet dobbeltspil, opfatter jeg mere end noget andet som en del af den aktuelle danske valgkamp. Når de tilgængelige oplysninger sættes i logisk sammenhæng, er der efter min mening ingen grund til at beskyldte regeringen for dobbeltspil. Som nævnt er der en hel del valgkamp i luften, og det er kun naturligt set i lyset af den aktuelle politiske situation i Danmark.

Det, der dog kan undre, er, at min færøske kollega her i Folketinget aktivt er gået ind i den danske valgkamp. Det er der ikke tradition for, og vi bør ikke påbegynde sådan en tradition. Ikke mindst kan det undre, at en løsrivelsespolitiker fra Færøerne deltager i den danske valgkamp. Jeg var i sidste uge til valgmøde hos løsrivelsespartiet og Socialistisk Folkeparti. Det føltes forkert og upassende, at man prøver at gøre løsrivelse til en integreret del af dansk politik. Jeg er dog glad for, at hr. Villy Søvndal har bekræftet over for mig, at det er Færøerne selv, der træffer afgørelsen om Færøernes fremtid. Tak.

Kl. 14:43

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Det frembragte ønske om en kort bemærkning fra hr. Høgni Hoydal.

Kl. 14:43

Høgni Hoydal (T):

Jeg er ked af at forlænge debatten, for ministeren skal jo også komme til, men bare helt kort vil jeg gerne spørge hr. Edmund Joensen, om det også var valgkamp i 2008, da jeg selv og hele Den Nordat-

lantiske Gruppe var med til at rejse hele denne sag om CIA-flyvninger sammen med andre på vegne af Færøerne og Grønland. Hvad har det med dansk valgkamp at gøre?

Så bare til slut: Jeg ser i hvert fald en person herinde, der fører valgkamp, og den ser ud til at være skudt alvorligt i gang.

Kl. 14:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 14:44

Edmund Joensen (SP):

Tak. Denne sag er mig bekendt ret gammel – 5-6 år har jeg hørt i salen i dag. Der har været spørgsmål hele tiden, og der har været undersøgelser. Men det, der står tilbage i dag, er, at der er lavet en grundig undersøgelse, som Færøerne og Grønland har været med i, og som renser luften for beskyldninger. Det er mit svar til hr. Høgni Hoydal.

Kl. 14:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 14:45

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Der har ikke på noget som helst tidspunkt været tale om noget dobbeltspil. Som jeg har redegjort for her i dag, er der gode forklaringer på alt, hvad der er sket i dette hændelsesforløb. Det er også forklaringer, jeg har givet til Udenrigspolitisk Nævn, og derfor har jeg meget svært ved at forstå, at der er nogle, der fortsætter med at påstå, at virkeligheden er en anden end den, der kan dokumenteres.

Kl. 14:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er tre stykker, der har meldt sig til korte bemærkninger, og den første er hr. Frank Aaen.

Kl. 14:50

Frank Aaen (EL):

Jeg medgiver, at der er blevet spurgt vedrørende alle de flyvninger, som regeringen på det tidspunkt kendte til, men hvem er det, der er blevet spurgt? Det er USA, og USA har svaret, at det vil de ikke svare på.

Det, jeg henviste til – og hvilket vi gjorde fra Enhedslistens side i et brev, allerede få dage efter at redegørelsen var kommet – var, at man godt kunne have undersøgt nogle af de meget konkrete sager, der var, og hvor man havde andre kilder end bare USA at spørge, f.eks. flyvningen fra Guantánamo til Afghanistan via Grønland. Der kunne man jo godt være gået ind og have undersøgt det og sagt, at det dermed var bevist, at der havde været en fangetransport gennem dansk område. Det havde været meget enkelt at gøre det.

Må jeg så sige om det der med dobbeltspillet: Vil ministeren garantere, at danske embedsmænd ikke har sagt til den amerikanske ambassade, at man ønskede, at denne sag skulle dø så hurtigt og så stille som overhovedet muligt?

Kl. 14:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 14:51

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Frank Aaen, at jeg har meget stor tillid til det danske embedsværk, og at man ikke har grund til andet. Regeringens embedsmænd har i deres formelle og uformelle kontakter med ame-

rikanerne handlet på grundlag af regeringens linje, herunder beslutningen om at gennemføre en tværministeriel undersøgelse. Det fremgår jo meget klart af redegørelsen – det fremgår faktisk også af statsministerens udtalelse, den dag man traf beslutning om at nedsætte den tværministerielle arbejdsgruppe – hvad det var for et hændelsesforløb og arbejdsforløb, man skulle igennem. At der så er nogle, der forsøger ligesom at gøre det til en sensation flere år efter, er altså højst besynderligt.

Det, jeg synes der er vigtigt at sige til hr. Frank Aaen, er, at 17 ud af 61 lande har gennemført undersøgelser. 16 af de her lande har været europæiske, og det er sådan nogenlunde halvt om halvt, forstået på den måde, at det hos den ene halvdel har været parlamentariske undersøgelser, og hos den anden halvdel har det været regeringerne, der har undersøgt det, ligesom i Danmark. Af dem, der har undersøgt det på regeringens vegne, kan jeg nævne Norge, Island, Finland, Grækenland og Belgien. Men fælles for alle undersøgelser – uanset om det har været en parlamentarisk undersøgelse eller en regeringsundersøgelse – har været, at man ikke ud fra det undersøgte materiale har kunnet godtgøre, at landenes territorium har været benyttet til ulovlige aktiviteter forbundet med CIA's fangeprogram.

Så uanset om det er den ene type undersøgelse eller den anden type undersøgelse, er man nået frem til det samme resultat, og det synes jeg ligesom bør give anledning til en vis eftertanke – også i kredsen af politikere, der nu ønsker nye undersøgelser.

Kl. 14:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Frank Aaen.

Kl. 14:53

Frank Aaen (EL):

Amerikanerne indrømmer jo klart, at de har sådan et program, så hvad er det, der skal afvises med det, ministeren siger her? Men der blev ikke svaret på det, jeg spurgte om.

Når nu den amerikanske ambassade med henvisning til danske topembedsmænd skriver hjem, at de uofficielt får at vide, at den her sag bare skal dø hen så hurtigt som overhovedet, vil ministeren så garantere, at danske topembedsmænd – og jeg siger ikke, at det er på egne vegne; jeg tror, det er på regeringens vegne – ikke har fået besked på at fortælle amerikanerne, at de skal håndtere den her sag på en måde, så den dør hen så hurtigt som muligt? Den garanti vil jeg gerne have.

Kl. 14:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 14:53

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Frank Aaen, som jeg har sagt både forud for mødet i Udenrigspolitisk Nævn, efter mødet i Udenrigspolitisk Nævn og under debatten her i dag, at jeg ikke ønsker at gå ind og diskutere konkrete WikiLeaksdokumenter, og det står jeg fast på. Jeg står også fast på, at embedsmænd naturligvis gør det, der er regeringens linje.

Det, der har været fremme under debatten i den her sag, og som jeg synes det har været helt nemt at kommentere i offentligheden, da det fremgår af redegørelsen, er, at nogle har forsøgt at gøre det til en mistænkelig sag, at embedsmændene ikke, dagen efter at der havde været en dokumentarudsendelse, sendte stribevis af spørgsmål af sted. Det fremgik meget klart, at det, man ville, var at få sig et overblik først og så stille nogle konkrete spørgsmål. Det er sådan, man tilrettelægger en grundig undersøgelse.

Nå, da man så ikke kunne komme videre med det, sagde man, at så havde regeringen da en interesse i, at der var ballade, og at der blev rejst en masse spørgsmål. Nej, regeringen havde en interesse i

at sikre, at der var et overblik over sagen, og at man kunne få sat en grundig undersøgelse i gang hurtigst muligt, og det er jeg da helt overbevist om at embedsmændene har gjort deres alleryderste for. Så jeg har svært ved at forstå, hvorfor der skal være denne mistænkeliggørelse af embedsmænd som en del af debatten her i dag.

Kl. 14:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Mogens Jensen.

Kl. 14:55

Mogens Jensen (S):

Jeg synes, det ville klæde udenrigsministeren at forholde sig til det, jeg rent faktisk sagde i min ordførertale, hvis udenrigsministeren vil svare på det.

Jeg har ikke nævnt fodnotepolitikken med et eneste ord. Jeg ved godt, at de borgerlige partier har aftalt, at man skal tale om fodnotepolitikken i dag for at forsøge at mistænkeliggøre Socialdemokraternes udenrigspolitiske linje, og det er så fint nok, men jeg har bare aldrig talt om det. Jeg har overhovedet heller ikke talt om, at regeringen har lagt pres på nogen som helst; jeg har talt om, at regeringen har ført et dobbeltspil, og det synes jeg indtil videre der er meget der tyder på er rigtigt.

Må jeg spørge: Når nu udenrigsministeren selv siger, at embedsmænd følger regeringens linje, er det så også korrekt at antage, at de embedsmænd, man satte til at skrive den her undersøgende rapport, også har fulgt det, som regeringen ønskede, altså at de skulle konkludere, at det hverken kunne be- eller afkræftes, at de her fange-transporter har fundet sted?

Endelig vil jeg spørge: Hvorfor tror ministeren, at amerikanerne ikke vil give en garanti bagudrettet for, at der ikke er foregået de her overflyvninger? Hvorfor tror ministeren, at amerikanerne ikke vil det?

Kl. 14:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 14:56

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Mogens Jensen, at jeg har fuld tillid til, at de embedsmænd, der har siddet og arbejdet meget grundigt med at udfærdige redegørelsen i sin tid, har gjort deres yderste for at få alt belyst så grundigt som overhovedet muligt. Arbejdsgruppen har arbejdet med forskellige udkast og er så endt med at udfærdige en endelig rapport. Der har så været en offentlig diskussion om, hvilken status tidligere udkast, der er blevet skrevet, mens man har siddet og arbejdet med tingene, har, men de har ingen status – det er udkast, som ikke er godkendt nogen steder.

Jeg er da helt overbevist om, at den redegørelse, der foreligger, er blevet udarbejdet så grundigt og med så stor umage, som man overhovedet kunne, for at besvare flest mulige spørgsmål. De anbefalinger, der blev givet i redegørelsen, har regeringen gennemført.

Til det andet spørgsmål, hr. Mogens Jensen stiller, vil jeg sige, at det er fast amerikansk politik – det var det under Bush, og det er det under Obama – at man hverken bekræfter eller afkræfter den måde, som efterretningstjenesten arbejder på, og det er der absolut ikke noget nyt i.

Kl. 14:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 14:57

Mogens Jensen (S):

Jeg er helt overbevist om, at embedsmændene har gjort deres arbejde, og som ministeren jo selv udlægger det, gør embedsmænd det, som regeringen beder dem om. Det, der bare er spørgsmålet her, er jo, at den rapport, som regeringen altså selv har fået udarbejdet, og som skulle undersøge, om der er foregået noget forkert, hverken konkluderer det ene eller det andet.

Vi kan i hvert fald se, at man, før man overhovedet fik svarene fra amerikanerne, var klar til at konkludere, at der slet ikke var foregået noget. Nu må vi jo konkludere ud fra rapporten, at der kan være foregået noget, men vi ved endnu ikke, om det er foregået.

Må jeg så ikke spørge igen – for det svarer udenrigsministeren ikke på: Hvorfor kan amerikanerne ikke give en bagudrettet garanti? Det er jo glimrende, at de har givet en fremadrettet og skriftlig garanti. Det er glimrende, men hvorfor kan de ikke give en bagudrettet garanti? Er det, fordi der er foregået overflyvninger?

Endelig vil jeg spørge: Hvad er der sket med de anbefalinger, som regeringen så kom frem til i rapporten, med definition af statsfly og spørgsmålet om kontrol med udenlandske efterretningstjenester, som skulle tages op i Europarådet? Jeg sidder selv i Europarådet, og jeg har i hvert fald ikke set, at det er blevet taget op.

Kl. 14:58

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 14:58

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Mogens Jensen, at den rapport, som embedsmændene endte med at indstille til regeringen, jo meget klart siger, at man ikke ud fra det undersøgte materiale kan godtgøre, at landenes territorium har været benyttet til ulovlige aktiviteter forbundet med CIA's fangeprogram. Så man kan ikke sige noget om det bagudrettet. Og det er præcis den samme konklusion, som samtlige andre lande, der har undersøgt det her, er nået frem til. Så man kan sige, at danske embedsmænd har været lige så dygtige, som folk har været i andre lande – hvad enten det har været parlamentariske undersøgelser eller regeringsundersøgelser – til at nå frem til den konklusion. Og sådan er det.

Så er der spørgsmålet om, hvorfor amerikanerne ikke kan give en bagudrettet garanti, som vi alle sammen virkelig godt kunne have tænkt os, for så var der meget diskussion, der kunne have været undgået, for så havde man fået en klar garanti. Til det er der at sige, at amerikanerne har en klar politik på det her område, en krystalklar politik. Det havde Bushadministrationen, og det har Obamaadministrationen. Og det er, at man hverken be- eller afkræfter efterretningstjenestens aktiviteter.

Kl. 14:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Klokkeren er tre nu, men vi gør de sidste færdige, og hr. Frank Aaen skal også op for at sige noget om sagen her, så jeg vil bede de resterende om at overholde taletiden på 1 minut, ellers bliver jeg nødt til at skære ned på tiden. Og det gælder også ministeren.

Den næste er hr. Høgni Hoydal.

Kl. 15:00

Høgni Hoydal (T):

Tak. Hvis jeg forstår ministeren rigtigt med de her lande, der har undersøgt det – og lad os nu antage, at alle de europæiske lande undersøgte det her og kom til samme konklusion – skal vi så konkludere, at der slet ikke var nogen som helst fly, der landede nogen steder

med nogen fanger, selv om amerikanerne har bekræftet programmet? Det går jo ikke.

Mit spørgsmål til ministeren er egentlig meget enkelt: Hvis der kommer et klart ønske fra den færøske eller den grønlandske regering om at få det her undersøgt til bunds, altså en uvildig undersøgelse, vil ministeren så være positiv over for det og iværksætte en undersøgelse?

Kl. 15:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:00

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Høgni Hoydal, at såvel de grønlandske som de færøske myndigheder jo arbejdede som en del af arbejdsgruppen med at lave den redegørelse, der kom for et par år siden. Det er også derfor, at det undrer mig ekstremt meget, at både fru Juliane Henningsen og efterfølgende hr. Høgni Hoydal ligesom sår tvivl om det forslag til vedtagelse, der ligger som led i debatten her i dag, for de grønlandske og færøske myndigheder arbejdede aktivt med. De var en del af arbejdsgruppen, de var en del af arbejdet.

Til teoretiske spørgsmål om, hvad der måtte ske i fremtiden, hvis den ene eller den anden retter henvendelse, kan jeg kun sige, at jeg meget, meget klart har sagt til min grønlandske kollega, Kuupik Kleist, og det samme tilbud gælder naturligvis til Færøerne, at hvis der er noget, vi kan bidrage med af oplysninger, opklarende, så kommer vi selvfølgelig meget gerne med det. Det må jo være der, man starter. Hvis der er ting, man føler man gerne vil have bedre svar på, så stiller vi os til rådighed for det, for jeg lægger meget stor vægt på, at vi har et godt forhold til hele rigsfællesskabet.

Kl. 15:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Høgni Hoydal.

Kl. 15:01

Høgni Hoydal (T):

Jeg må understrege, at mig bekendt har hverken den færøske eller den grønlandske regering sagt, at den her undersøgelse – også efter at den kom – var fyldestgørende. Der var embedsmænd i gruppen, men det var det.

Jeg vil spørge på en lidt anden måde: Hvis der skaffes et flertal, også gerne et rimelig stort flertal, i det færøske parlament eller i det grønlandske parlament for at få en uvildig undersøgelse, vil man så her i den danske regering og i regeringspartierne være indstillet på at gennemføre den?

Kl. 15:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:02

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Høgni Hoydal, at såfremt der måtte være spørgsmål, som man ønsker en afklaring på, må vi jo tage den derfra, og så vil vi selvfølgelig forsøge at finde den afklaring.

Vi mener som sagt ikke, at der er behov for nogen uvildig undersøgelse, da der ikke er noget nyt, der er dukket op, ej heller under den her debat. Man fortsætter med at diskutere, hvorvidt det skulle være den ene eller den anden type undersøgelse, og uanset om det er den ene eller den anden type, er man faktisk nået frem til nogenlunde den samme konklusion, for så vidt angår det, som man ikke kan have viden om, nemlig hvad der er foregået bagudrettet. Men det, man kan sige fremadrettet, er, at vi fik det ud af det i Danmark, at vi

sammen med Storbritannien som de eneste to lande faktisk har fået en skriftlig garanti fra amerikanerne på, at de vil spørge os fremover. Det viser, hvor meget pres vi har haft lagt på amerikanerne.

Kl. 15:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Lars-Emil Johansen frafalder, så er det hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 15:03

Holger K. Nielsen (SF):

Meget af debatten i dag har jo handlet om, at vi er blevet beskyldt for at være antiamerikanske, at gå tilbage til fodnotepolitikken, og man kører hele den retorik, som også har præget regeringen i den tid, den har siddet der.

Jeg vil godt høre, om ministeren ikke kan forstå, at vi har sådan visse forbehold i forhold til seriositeten i at få det her undersøgt til bunds, når nu regeringen kører frem med et sådant arsenal af skræmmeargumenter over for os, bare fordi vi rejser et krav om, at det her kan blive undersøgt. Vi påstår ikke engang, at der er kørt dobbeltspil. Vi siger, vi godt vil have undersøgt, om der er kørt dobbeltspil. Vi gør det, på baggrund af at regeringen er så fastlåst i, at man ikke vil genere USA, at man ikke vil gøre noget som helst.

Kl. 15:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:04

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Holger K. Nielsen, at jeg sådan set synes, at det, der er det mest ærgerlige ved den debat, der har været – man kan sige de sidste 2 uger – som en slags opfølgning på WikiLeaksdokumenterne, har været, at jeg faktisk synes, at det har været oppositionen, der har draget nogle konklusioner på forhånd. Før man overhovedet havde hørt min forklaring i Udenrigspolitisk Nævn eller i debatten her i dag, var man allerede ude at råbe op om, at nu skulle der være en uvildig undersøgelse.

Det virker, som om man, hvis ikke man har et flertal for at gennemføre noget i Folketingssalen, så bliver ved med at gentage og gentage det samme synspunkt, før man egentlig lytter til, hvad regeringens forklaring i sagen er. Jeg tror, det havde tjent seriositeten af oppositionens krav om at ville undersøge noget mere, at man havde afventet, at man fik en forklaring, før man gik ud og råbte op. Men sådan var det ikke. Det har været sådan fra starten, at man ville have en uvildig undersøgelse. Det var det eneste rigtige.

Man kan sige, at selv om vi gik ind i det tankeeksperiment, at der havde været en uvildig undersøgelse, var konklusionen jo blevet præcis den samme, og så havde vi stået her igen, og så skulle der laves en ny uvildig undersøgelse. Så jeg synes, det virker lidt, som om tingene kører i ring. Det synes jeg ærlig talt er ærgerligt, for vi har jo alle sammen en interesse i at få den her sag belyst og så få sat det perspektiv på, som er vigtigt, nemlig at Danmark har fået en garanti, som ikke mange andre lande har fået.

Kl. 15:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 15:05

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen det er jo fantastisk. Ministeren siger, at så ville konklusionen blive den samme. Hvordan ved ministeren det? Det, som er vores pointe, er jo netop, at der stadig væk er en række dunkle punkter i det her, bl.a. omkring den der garanti, som ministeren hele tiden vender tilbage til som noget meget fantastisk. Man får en fremadret-

tet garanti på baggrund af nogle spørgsmål om, at man også vil have en bagudrettet garanti. Det svarer jo lidt til, at man er lidt mistroisk over for sin kone, med hensyn til om hun er utro, og så spørger man: Har du været mig utro? Så svarer hun: Det vil jeg ikke svare på, men jeg skal nok lade være med at være det fremover. Så får man nogle mistanker, ikke?

Derfor synes jeg helt afgjort, at der stadig væk er behov for at få afdækket de huller, der er. Der er ikke noget unaturligt i, at vi hele tiden har haft den opfattelse, og det her bekræfter, at regeringen i virkeligheden ikke ønsker det her undersøgt. For man tager ikke det her problem med fangetransporter alvorligt, man tager ikke hele tortursspørgsmålet alvorligt, man ønsker på ingen måde at gøre noget, der kan genere amerikanerne bare en lille smule.

Kl. 15:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:06

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Det mener jeg simpelt hen ikke er en korrekt gengivelse af virkeligheden. Tværtimod har regeringen taget den her sag alvorligt lige fra starten og derfor også lagt pres på USA for netop at få den garanti. Man kan sige, at det, at Danmark sammen med Storbritannien har fået en garanti, hvilket ingen andre lande har fået, jo netop viser, at vi virkelig har lagt pres på USA, og det synes jeg stadig væk at oppositionen har meget svært ved at komme med en anden forklaring på, end at vi faktisk har gjort det, vi har sagt, hele vejen igennem.

Så jeg vil sige til hr. Holger K. Nielsen, at jeg sådan set mener, at den drøftelse eller debat, der har været i dag, på mange måder er en slags deja-vu af de mange debatter og besvarelser af spørgsmål, der har været her i Folketingssalen. Jeg synes sådan set, det er ærgerligt, at man ikke benytter chancen til trods alt at anerkende, at regeringen faktisk leverede et afgørende resultat ved at presse amerikanerne til at give en skriftlig garanti fremadrettet, som jeg i hvert fald mener er brugbar for os, for jeg stoler faktisk på, at når amerikanerne giver os en skriftlig garanti, er det noget, de lever op til.

Kl. 15:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren. Så er det hr. Frank Aaen for at afslutte.

Kl. 15:08

(Ordfører for forespørgerne)

Frank Aaen (EL):

Lige fra starten har regeringen ønsket at holde den her sag skjult. Det var Enhedslisten, der i 2005 rejste den gennem spørgsmål. Vi stillede efterhånden i hundredvis af spørgsmål, og vi fik på den måde dokumenteret ca. 100 landinger i Danmark og Grønland af CIA-fly og flere hundrede overflyvninger af Danmark, Grønland og Færøerne. Alligevel blev regeringen ved med at sige, at det var helt grundløst. Man kan på den her måde allerede sige, at det jo er fantastisk, at det er folketingspolitikere og pressen, der skal grave tingene frem, og ikke regeringen, der af egen drift gør det.

Vi må tværtimod stå hernede i salen og høre en udenrigsminister sige til os, at det var det rene Knold og Tot, jeg og Rune Lund kom med, og at de flyvninger, der fandt sted, var med bryllupsgæster. Altså, det blev virkelig hånet, indtil der så kom en tv-dokumentar på Danmarks Radio, der samlede tingene rigtig godt op, og som bragte ny dokumentation frem. Så måtte man jo indrømme, at man var nødt til at lave en undersøgelse, både på grund af debatten i Danmark, og ikke mindst fordi det grønlandske hjemmestyre krævede at få en undersøgelse.

Det var stadig væk ikke noget, regeringen ønskede. Den blev presset til en undersøgelse, og da den undersøgelse så skulle gen-

nemføres, blev den gennemført på en måde, hvor regeringen undersøgte sig selv, og hvor man altså med det, vi har fået beskrevet i dag med dobbeltspillet, sagde, at vi skulle have en undersøgelse, mens man bag lukkede døre sagde til amerikanerne, at det her bare skulle dysses ned.

Når vi så spørger regeringen om det der med i virkeligheden ikke at ønske en undersøgelse, men bare at ønske at få tingene dysset ned, så henviser ministeren hele tiden til, at regeringen ikke vil svare på spørgsmål om lækkede dokumenter. Men jeg har prøvet at spørge, og jeg prøver igen: Kan vi få en garanti for, at den danske regering via topembedsmænd ikke har givet amerikanerne den opfattelse, at det her var en sag, der bare skulle dysses ned? Kan vi få den garanti? Det ville være meget værdifuldt.

Mens Danmark ikke gjorde noget som helst – bare for at understrege, hvilken katastrofal politik regeringen har ført – tog svenskerne aktion, og svenskerne fik i 2006 faktisk stoppet alle fangetransporter over svensk territorium. Der kunne vi måske have lært noget.

Dobbeltspillet og den mangelfulde undersøgelse fra 2008 viser da klart, at der er noget at undersøge, og hvis ikke vi kan få det gjort, mens den her regering sidder, så må vi jo have det gennemført, når vi får en ny regering.

Kl. 15:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til hr. Frank Aaen.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet, og hermed er forespørgslen også sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted i morgen, den 20. januar.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

2) **Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).**

Kl. 15:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Den første minister, der er stillet spørgsmål til, er finansministeren, og spørgsmålet er af hr. Morten Bødskov, Socialdemokratiet.

Kl. 15:11

Spm. nr. S 881

1) Til finansministeren af:

Morten Bødskov (S):

Mener ministeren, at regeringen skaber tryghed om danskernes tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, når regeringen nu bryder meget klare løfter og opsiges en historisk bred aftale om efterlønnen og tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet?

Morten Bødskov (S):

Tak for det. Spørgsmålet lyder i al sin enkelhed, som følger: Mener ministeren, at regeringen skaber tryghed om danskernes tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, når regeringen nu bryder meget klare løfter og opsiges en historisk bred aftale om efterlønnen og tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet?

Kl. 15:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Finansministeren.

Kl. 15:12

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

En gang imellem må man jo træffe nogle valg, der også er ubehagelige, valg, der kan løse nogle af de udfordringer, som det danske

samfund står over for. Nu, hvor vi har løst det med hensyn til EU-henstillingen og vi nu nedbringer vores underskud i 2013, og hvor vi med finansloven fik lagt rammerne fast for 2011, ja, så er tiden kommet til at kigge fremad.

Der kan vi jo se, at der på grund af demografien, på grund af svigtende indtægter fra Nordsøen, på grund af at vi skal gennemføre klimastrategier væk fra fossile brændstoffer, er nogle meget, meget store økonomiske udfordringer for det danske samfund, vi står over for. Derfor vil beslutningen om at udfase efterlønnen give os et råderum, der gør, at vi ikke konstant skal diskutere nedskæringer i kernevelfærden, men at vi tværtimod kan sikre en fornuftig udvikling af det danske samfund.

Så hvis valget står mellem at betale raske mennesker for at trække sig ud af arbejdsmarkedet over for at skulle igennem mange års nedskæringer i den offentlige sektor, og hvis man vil gøre noget for nogen, så skal man finde pengene et sted, og så har vi altså truffet det valg at foreslå en udfasning af efterlønnen. Og jeg har det godt med den beslutning.

Vi fremlægger i næste uge vores konkrete forslag. Der vil danskerne kunne se, hvad forslaget indebærer, og så vil det jo være sådan, at det træder i kraft efter næste folketingsvalg, så vælgerne får mulighed for at lave det om. Det er jo helt afgørende for regeringen, at vælgerne får en mulighed for at lave den beslutning om ved næste folketingsvalg, så jeg har det på mange måder rigtig godt med det.

Kl. 15:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Morten Bødskov.

Kl. 15:14

Morten Bødskov (S):

Jeg står her med en hel bunke citater fra bl.a. finansministeren, hvor finansministeren jo pure afviser, at der overhovedet kan blive tale om at rokke ved efterlønsforliget fra 2006. Citatet kommer efter en lang klamamse om, hvad man kan finde på for det danske samfund og derunder nogle anklager fra CEPOS og andre, regeringspartneren, Det Konservative Folkeparti, om, at man skulle lave en reform af efterlønnen, og så siger finansministeren så tilbage i januar 2010: For min del har vi et efterlønsforlig fra 2006, og det står vi ved.

Det er under et år siden. Der er spørgsmålet jo så bare meget, meget aktuelt. Man har bundet sig op på som regering, at vi sammen i Folketinget har lavet en historisk bred aftale og en historisk vigtig aftale om noget så helt afgørende, nemlig folks muligheder for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, hvad enten det handler om efterløn, eller det handler om folkepension – noget helt særligt, som danner grundlaget for den danske model, vi har valgt, når det handler om tilbagetrækning, som jo er med til at sikre rammerne for eksempelvis også folks tilrettelæggelse af egen pensionsopsparing – og jeg kunne læse, tror jeg, 30-40 citater op, hvor man har garanteret efterlønsmodtagerne, man har garanteret folkepensionisterne, de fremtidige folkepensionister, at vi havde et forlig. Slut. Der blev ikke rørt ved det. Så kommer man så her nu, og pludselig skal der røres ved det hele, og jeg forstår, at det så er noget, der skal fremlægges, så vælgerne kan tage stilling til det og eventuelt kan stemme regeringen ud i et folketingsvalg.

Men er sandheden ikke den, at det jo er enormt langt fra de meget klare løfter, man har givet efterlønnerne, man har givet folkepensionisterne – de fremtidige folkepensionister – og er der sandhed i de rygter, der har været fremme om, at det handler om, at efterlønnen skal væk, men også om, at der bliver rokket ved grundlaget for kommende folkepensionisters muligheder for at gå på folkepension?

Kl. 15:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Finansministeren.

Kl. 15:16

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg må sige til hr. Morten Bødskov, at regeringen har meddelt, at vi fremlægger de her forslag. Det gør vi jo for forligskredsen. Man vil jo så, når vi har lavet vores 2020-plan, kunne se, hvad udfordringerne er for det danske samfund i de næste 10 år. Der vil man kunne se, at i vores model vil en udfasning af efterlønnen løse en stor del af den udfordring, men forligskredsen vil jo naturligvis få forelagt regeringens forslag, og så må vi drøfte det derfra. Så konklusionen om, at vi har opsagt et forlig, er forkert. Vi vil fremlægge de her forslag. Hvis ikke de kan blive til noget, jamen så vil vi jo gå til valg på det og forelægge det efter næste folketingsvalg, for den her problemstilling går ikke væk.

Men jeg har det rigtig godt med, at vi siger før et valg, hvad vi vil gøre efter et valg. Det er jo, for at vi ikke skal komme i samme situation, som hr. Morten Bødskovs parti var det tilbage i sin tid, hvor Poul Nyrup Rasmussen udstedte garanti på garanti for efter valget så at bryde løftet. Den situation vil vi jo ikke komme i.

Kl. 15:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det hr. Morten Bødskov.

Jeg skal lige anmode begge deltagere i spørgetiden om at prøve på at overholde den tid, der er afsat til spørgsmålene.

Kl. 15:18

Morten Bødskov (S):

Det prøver vi på. Nu skal man jo passe på med at tage meget store ord i munden, og særlig når man står i Folketingssalen, men det er vel svært andet end at tro det, hvis man nu var efterlønsmodtager – man var i slutningen af 40'erne eller i midten af 50'erne – og så her i januar måned i Politiken læste landets finansminister sige: For min del har vi et efterlønsforlig fra 2006, og det står vi ved.

Det er vel svært for efterlønsmodtageren eller folkepensionisten eller den kommende folkepensionist andet end at betragte det som: O.k., nu kan jeg trygt regne med, at jeg kan få min efterløn på de vilkår, som man har vedtaget i det her forlig i Folketinget. Jeg kan tage min efterløn. Lige nu har jeg slidt og slæbt i 30-40 år på arbejdsmarkedet, og jeg mener, det er rimeligt, at jeg kan gå på efterløn. Jeg kan regne med, hvornår jeg kan få folkepension.

Det er vel svært ikke at få det indtryk, når man står og læser det her, at det er et løfte, at det er en garanti fra regeringen. Man har et forlig, og det rører vi ikke ved. Fortryder finansministeren, at man så kategorisk har sagt, at man står bag forliget, og at man ikke rokker ved det?

Kl. 15:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Finansministeren.

Kl. 15:19

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nu har vi jo mange gange, vil jeg sige til hr. Morten Bødskov, diskuteret økonomi og udfordringer, og jeg er godt klar over, at Socialdemokratiet jo ikke rigtig har registreret, at der har været den største krise siden anden verdenskrig i europæiske økonomier og i verdensøkonomien, og at den har slået mange lande ud af kurs. Det er naturligvis noget, som man som regering må tage bestik af, og derfor skal der en gang imellem træffes nogle ubehagelige valg, og valget var mellem at skulle forudse en endeløs række af år, hvor vi, hver gang vi vil gøre noget, skal ud for at spare et andet sted, og at skulle sige: Nu udfaser vi efterlønnen, og dermed får vi et råderum, et pusterum, i økonomien, så vi kan sikre kernevelfærden. Og det valg, regeringen har truffet, er at udfase efterlønnen.

Når hr. Morten Bødskov spørger om, hvordan jeg har det med det, så vil jeg sige, at jeg har det godt med det, for jeg har hele tiden været præget af den filosofi, at når man træffer den slags beslutninger, skal man sige før et valg, hvad man vil gøre efter valget. Og det har vi jo bl.a. lært af den frygtelige historie med Poul Nyrup Rasmussen, som garanterede efterlønnen og garanterede efterlønnen, men som løb fra det efter valget, og den situation vil regeringen ikke komme i.

Kl. 15:21

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak, så er det hr. Morten Bødskov.

Kl. 15:21

Morten Bødskov (S):

Jeg tror, at der nu sidder rigtig mange og ser den her debat på tv, og at de har lidt svært ved at forstå, hvad det er, finansministeren egentlig siger, for det kan jo ikke passe, når statsministeren i øvrigt også er kommet med nogle meget klokkeklare udtalelser om, at man stod bag efterlønsforliget – der var ro om efterlønnen, folk kunne trygt regne med den. Man kan jo ikke på den ene side sige det og så på den anden side nu stå og sige: Jamen altså, nu er vi klar til at smadre efterlønnen, folk skal ikke længere have efterløn, for vi mener, det er roden til alt ondt. De to ting hænger jo ikke sammen. Derfor tror jeg, at der er ganske mange mennesker, der har meget, meget svært ved at forstå, hvad det er, finansministeren siger.

Man har vedtaget en finanslov og sagt til befolkningen, at regningen for krisen var betalt nu. Nu var regningen samlet op, der var ingen grund til at lade den ligge, nu var regningen for krisen betalt. Tror finansministeren ikke, at der er rigtig mange efterlønsmodtagere, som har lyttet til det, og som undrer sig over, at man nu er klar til at bryde et forlig, som er bredt funderet, som er historisk vigtigt, og som mange efterlønsmodtagere har indrettet og vil indrette sig efter, det gælder ikke mindst deres private pensionsopsparinger?

Kl. 15:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:22

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Tingene flytter sig jo i virkelighedens verden, og det er jo det, man er nødt til at tage bestik af, når man er i regering. Derfor tror jeg, at ganske mange mennesker godt er klar over, at tiderne har skiftet fra 2008, hvor vi kunne alting, hvor der var store demonstrationer på slotspladsen om, at der nu skulle ske noget på velfærdsområdet, og indtil i dag, hvor vi må konstatere, at vi har mistet 200.000 arbejdspladser i den private sektor, og at vi kæmper for at få bekæmpet arbejdsløsheden. I modsætning til Socialdemokratiet, som tilsyneladende har fundet en mirakelkur, hvormed man med gældsætning kan løse alle landets problemer, så ingen opdager noget som helst, så tror jeg, at jeg må sige, at regeringen ser realiteterne i øjnene. Når man skal ud af en krise, og det ved folk fra deres private økonomi derhjemme, at hvis den ikke hænger sammen, er man jo nødt til at træffe nogle dispositioner, og der har vi truffet det valg, at frem for at bruge penge på at trække raske mennesker ud af arbejdsmarkedet vil vi hellere bruge dem på at hjælpe de nedslidte, som naturligvis ikke skal arbejde, men samtidig skaffe os et økonomisk råderum, der gør, at vi ikke skal ud at skære ned på kernevelfærden.

Kl. 15:24

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Det var slut på spørgsmål nr. 1.

Det næste spørgsmål er stillet til finansministeren, og det er også stillet af hr. Morten Bødskov.

Spm. nr. S 882

2) Til finansministeren af:

Morten Bødskov (S):

Mener ministeren, at danskerne kan stole på ham, når han gentagne gange har forsikret, at han stod ved aftalen om efterlønnen, men nu bryder sine meget klare løfter?

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Vi skal prøve på at overholde tiden denne gang, det være sagt til begge parter. Begge har overskredet tiden sådan lige meget. Men der er et ur foran jer, der viser, at nu er 1 minut gået, og nu er 2 minutter gået. Jeg er begyndt at spekulere på, hvordan det ser ud med finanserne, hvis ikke man kan overholde tiden her.

Kl. 15:24

onsordning. Ja, så er spørgsmålet jo meget, meget relevant. Har vi en finansminister, man kan stole på, når finansministeren kommer med så klare garantier for, at man ikke rokker ved det grundlag? Jeg tror, at ganske mange helt almindelige danskere stiller sig det spørgsmål i de her dage.

Finansministeren må godt blive siddende, for jeg har 1 minut og 20 sekunder tilbage. Det er måske svært at holde ud at høre på, hvad jeg siger, men man må dog alligevel respektere tiden, fik jeg at vide før. Det er jo det helt centrale spørgsmål. Det, regeringen rokker ved nu, er jo helt grundlæggende. Det er folks muligheder for at trække sig tilbage. Det er folks muligheder for at tilrettelægge deres alderdom via deres egen opsparing. Det er jo det, der er helt grundlæggende, og som regeringen rokker ved nu.

Derfor er spørgsmålet jo selvfølgelig også til regeringen. En ting er efterlønnen, som man nu løber fra. Den skal så afskaffes, fordi regeringen åbenbart mener, at det er dem, der har slidt og slæbt mest, men jo reelt fået mindst ud af det, særlig af den her regering, der skal betale den regning, man så mener skal betales nu.

Jeg tror, der er mange andre, som synes, at det er en meget mere fair måde at gøre ting på at bede dem, der eksempelvis har tjent styrtende på den her regerings ufinansierede skattelettelser, at betale lidt mere til fællesskabet.

Men spørgsmålet er helt konkret til finansministeren. En ting er efterlønnen. Det, regeringen øjensynligt også er klar til, kan det blive bekræftet i dag, altså at man også vil ændre rammerne for fremtidens folkepension?

Kl. 15:28

Morten Bødskov (S):

Jeg kan for mit vedkommende sige, at jeg er meget tilfreds med, at formanden har fundet en fair løsning. Så det er udmærket.

Spørgsmål 2 – hvis det er det, jeg skal læse op – lyder som følger:

Mener ministeren, at danskerne kan stole på ham, når han gentagne gange har forsikret, at han stod ved aftalen om efterlønnen, men nu bryder sine meget klare løfter?

Kl. 15:24

Kl. 15:24

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Finansministeren.

Kl. 15:24

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Finansministeren.

Kl. 15:28

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Ja, det mener jeg helt klart, for det, der er afgørende, er, at vi før et valg siger, hvad vi vil gøre efter et valg. Eller at vi, hvis vi vedtager noget før et valg, gør sådan, at ikrafttræden først bliver efter et valg, sådan at vælgerne har mulighed for at lave beslutningen om. Det mener jeg er essensen i politik, altså at man før et valg, og når man står i stemmeboksen, med sandsynlighed skal kunne sige: Det der vil ske i den efterfølgende periode.

Derfor har vi meldt så klart ud om efterlønnen, for ingen skal være i tvivl om, at det er det valg, vi har truffet i valget mellem at skulle spare de næste mange, mange år – frem til 2060 – på grund af de ændringer, der sker i samfundet. Så vil vi hellere skaffe os et økonomisk råderum med efterlønsreformen, så vi kan opretholde kernevelfærden, i stedet for at gøre som hr. Morten Bødskovs parti, der jo f.eks. nu ikke vil regulere overførselsindkomstmodtagerne på samme måde, som man hidtil har gjort, når man sætter arbejdstiden op. Så skal de lige pludselig undrages, når de er kontanthjælpsmodtagere. Det er jo scenariet. Det er jo bare en lille begyndelse på, hvad der sker, når man ikke træffer en beslutning om at skaffe sig et økonomisk råderum.

Så vil hr. Morten Bødskov jo år efter år skulle stå og forklare, at nu er overførselsmodtagere jo gået glip af den her regulering.

Kl. 15:26

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Morten Bødskov.

Kl. 15:26

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Der er jo en afgrundsdyb forskel på den politik, vi to fører. Vi siger: Vi vil udfase efterlønnen. Folk under 45 år vil ikke kunne få efterløn i fremtiden. Det er en fair måde at lægge det frem på. Vælgerne kan bestemme. De kan smide regeringen ud, hvis de synes, at det er forkert.

Hr. Morten Bødskov går til valg på, at han vil gennemføre for 15 mia. kr. arbejdsmarkedsreformer. Men vil han fortælle nu, hvad Socialdemokratiet og SF mener? Nej, det skal vi få at vide efter valget. Ved et kaffemøde med Harald Børsting vil der dukke et eller andet op. Synes hr. Morten Bødskov, at det er en bedre måde at føre politik på, end at man før et valg siger, hvad man vil, også når det er nogle ubehagelige ting? Det kan man gøre, i stedet for som hr. Morten Bødskov at love, at der skal ske noget for 15 mia. kr. – det svarer i øvrigt stort set til at afskaffe efterlønnen. Men så vil hr. Morten Bødskov ikke fortælle det før et valg.

Altså, der er et valg mellem, om man skal sige før et valg, hvad man vil gøre efter et valg, eller om man skal vælge den gamle Poul Nyrup Rasmussen-metode, hvor man ikke lige vil fortælle, hvad man har planer om efter et valg. Man vil komme med en stor plan til 15 mia. kr. Der tror jeg, at jeg med oprejst pande kan møde vælgerne og sige, at det er det valg, der er at træffe.

Kl. 15:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Det var det halve minut, ministeren sparede i første omgang, der blev brugt ekstra her.

Så er det hr. Morten Bødskov.

Kl. 15:30

Morten Bødskov (S):

Spørgsmålet er jo relevant, når man besidder et så fint embede som finansminister og har hovedansvaret for indretningen af dansk økonomi og ikke mindst giver meget stærke løfter om, at folk trykt kan regne med rammerne for deres tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, deres efterløn, deres folkepension, grundlaget for, i hvilket omfang de skal spare op, hvis de har muligheder for det, til en privat pensi-

Morten Bødskov (S):

Jeg tror, at der er rigtig mange vælgere, som har meget svært ved at forstå, hvordan regeringen med statsministeren i spidsen eksempel-

vis kunne sige, at regeringen ingen planer har om at genåbne velfærdsforliget. Vi overholder de aftaler, vi har lavet – januar 2010 i Politiken. Jyllands-Posten: Regeringen har ingen planer om at genåbne velfærdsforliget. Vi står ved de forlig og aftaler, som vi har indgået.

Altså, det er helt rigtigt, og det er flot sagt, men det, der er tilfældet, er jo, at man er løbet fra alle de løfter. Man burde jo sige ikke bare til dem, der er under 45, men også til dem, der er over 45, for det er jo dem – hvis man forstår regeringens udspil, som er blevet lækket til pressen – som jo i særlig grad kommer til at mærke det her, at sandheden er, at de godt kan glemme det, de har indstillet sig på, nemlig deres efterløn og deres folkepension. For modsat, hvad regeringen sagde til dem for under et år siden, så løber den fra løfterne nu. Det er dem, der nu kommer til at betale regningen for den uansvarlige økonomiske politik, regeringen har ført, og de store ufinansierede skattelettelser, den har givet. Det passede ikke, da regeringen i efteråret sagde, at regningen for krisen var betalt. Nu skal de ikke bare have halve dagpenge, de skal også af med efterlønnen, og de skal have forringet mulighederne for at gå på folkepension.

Hvorfor siger man ikke det?

Kl. 15:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det finansministeren.

Kl. 15:32

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nu havde jeg forleden dag glæden at debattere med hr. Morten Bødskovs kampfælle, hr. Ole Sohn. I den debat om de 15 mia. kr. sagde hr. Ole Sohn, at efterlønnen også var i spil. Der var et langt katalog af ting og sager. Hvis hr. Morten Bødskov synes, at det er en god måde at føre politik på, vil jeg sige, at jeg er uenig i det, for jeg synes, at hvis man har i tankerne, at der kan ske nogle ændringer i efterlønnen – det kunne også ske i dagpengene, det var heller ikke sikkert, at man ikke kunne diskutere det; man kunne også diskutere en time ekstra, man kunne også diskutere den femte ferieuge, der var mange ting, man kunne diskutere, ifølge hr. Ole Sohn – er det så ikke trods alt, når alt kommer til alt, mere hæderligt at sige, hvad man vil gøre efter valget end ikke at ville sige det? Hvad synes hr. Morten Bødskov?

Kl. 15:33

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Morten Bødskov.

Kl. 15:33

Morten Bødskov (S):

Nej, Morten Bødskov synes, at det er uhæderligt, at det igen er dem, der har slidt og slæbt mest og har fået mindst ud af det, som skal betale regningen for regeringens uansvarlige økonomiske politik. For sandheden er jo den, at der er andre, som har tjent styrtende på den her regering i kraft af de store ufinansierede skattelettelser.

De 100 rigeste i Danmark får med den skattereform, som regeringen har lavet, i gennemsnit 2,7 mio. kr. i skattelettelser om året. Der spørger man jo sig selv, om det er udtryk for et retfærdigt Danmark, at man mener, at de skal have kæmpe skattelettelser, og at regningen så skal tørres af på folk, som har slidt og slæbt, siden de var 14, 15, 16, 17 år, og som har indstillet deres liv på, at muligheden for at gå på efterløn var der, og at rammerne omkring folkepensionen var der, for de har lyttet til en regering, som de troede mente hvad den sagde, da den sagde det. Den gav klare løfter om, at der ikke ville blive roket ved det forlig, som betød, at der var tryghed omkring efterlønnen og folkepensionen.

Når finansministeren nu ikke vil svare på, om løftebruddet også betyder, at rammerne for folkepensionen nu bliver forandret – jeg

kan så forstå, at den usikkerhed stadig hænger i luften – så kan finansministeren da give de her efterlønsmodtagere en undskyldning. Han kan jo sige: Undskyld, vi mente ikke det, vi sagde. Det var forkert af mig at sige det så klart, som jeg gjorde i Politiken i det førnævnte citat. Det passede ikke, da jeg sagde, at I trygt kunne regne med, at jeg stod bag den aftale, der var lavet i Folketinget.

Derfor er spørgsmålet bare til sidst: Er det ikke på sin plads at give efterlønsmodtagerne den undskyldning nu?

Kl. 15:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Finansministeren.

Kl. 15:35

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det, der er regulær politik, er at sige før et valg, hvad man vil gennemføre efter et valg, og her har jeg det personligt rigtig godt med, at vi siger før et valg, hvad vi vil arbejde for efter et valg.

Hr. Morten Bødskov siger, at han vil skaffe 15 mia. kr. ved arbejdsmarkedsreformer, men han vil ikke fortælle det på den her side af valget, fordi det er noget, der vokser frem af nogle samtaler, han har med nogle parter, som ikke er valgt her til Folketinget, men som sidder ude i samfundet. Helt ærligt, vil jeg sige til hr. Morten Bødskov, det kan da ikke være en rigtig måde at føre politik på, altså at man vil komme med en stor reform i samme størrelsesorden som efterlønsreformen – man vil bare ikke fortælle, hvad den handler om. Det er da helt uanstændig politik at tro, at det kan man gå til vælgerne med og sige: Ha, der blev I snydt alle sammen, for vi rører lidt ved efterlønnen, og vi ruller ikke dagpengereformen tilbage osv. Så hokuspokus: Alt, hvad vi sagde før valget, skal lige tages med et gran salt.

Der har jeg det godt med, at vi siger, hvad vi vil arbejde for efter valget, også selv om det er meget ubehageligt. Og jeg synes, at det da er ubehageligt at skulle tage noget fra folk, men når man ser på, hvad det er for nogle muligheder, vi har fremover, og at det gælder om at sikre kernevelfærden, så vil jeg ikke have i samme situation som hr. Morten Bødskov, som er nødt til at snyde på vægten over for f.eks. kontanthjælpsmodtagere, førtidspensionister eller de ledige.

Kl. 15:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til hr. Morten Bødskov. Det var slut på spørgsmål 2.

Spørgsmål 3 er stillet til finansministeren af hr. Jens Peter Vernersen.

Kl. 15:37

Spm. nr. S 887

3) Til finansministeren af:

Jens Peter Vernersen (S):

Finder ministeren, det er i overensstemmelse med den indgåede finanslovaftale, at der i Region Midtjylland foretages voldsomme besparelser på sundhedsområdet, så yderområderne får endnu ringere hospitalsdækning ved fjernelse af en række opgaver fra f.eks. regionshospitalet i Holstebro?

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jens Peter Vernersen.

Kl. 15:37

Jens Peter Vernersen (S):

Spørgsmålet lyder: Finder ministeren, det er i overensstemmelse med den indgåede finanslovaftale, at der i Region Midtjylland foretages voldsomme besparelser på sundhedsområdet, så yderområderne får endnu ringere hospitalsdækning ved fjernelse af en række opgaver fra f.eks. regionshospitalet i Holstebro?

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Finansministeren.

Kl. 15:37 lemmerne af regionsrådet bor i øst og en fjerdedel i vest, så er demokratiet jo sat ud af spil. Det er også derfor, det lykkedes at fjerne hospitalet i vest, så der fremover vil være seks hospitaler i alt i den midterste og østlige del af regionen og ingen i den vestlige del.
Kl. 15:42

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Som jeg har forstået sagen fra dagspressen, har administrationen og den socialdemokratiske regionsrådsformand, Bent Hansen, fremlagt et spareforslag til politisk drøftelse, og det skal bidrage til at skabe balance i Region Midtjyllands økonomi. Som regionsrådsformand er det hans ret – og det er vel også hans pligt – at sikre, at der bliver taget hånd om den mangeårige ubalance, han har haft i sin økonomi derovre, og derfor har Bent Hansen jo selvfølgelig ret til at foreslå de besparelser, som han synes er de rigtige, og den beslutning om at fremsætte forslag vil jeg da ikke tage fra regionsrådsformanden.

Regeringen har prioriteret akuthjælpen meget, meget højt, især til det nordvestjyske område, og finanslovaftalen fra i år indebar bl.a., at vi forhøjede det bevilgede beløb fra 350 mio. kr. til 600 mio. kr., et beløb, som kan supplere den regionale akutindsats. Det blev altså som sagt øget til 600 mio. kr., og derfor skal der jo laves en akutaftale med Region Midtjylland. Men der følger vi så, hvad der sker i den politiske proces, som man har i regionsrådet, og det er jo en almindelig politisk proces, hvor man må diskutere: Hvad er det, vi vil gøre for at bringe balance mellem indtægter og udgifter?

Der er nogle af de ting, som vi vogter meget nøje over, nemlig akutberedskabet. For det kan jo ikke være sådan, at Region Midtjylland sparer på de områder, hvor regeringen netop har besluttet at tilføre ressourcer, så det vil vi kigge meget, meget nøje på. Men det er jo naturligvis Region Midtjyllands forpligtelse og deres ret at drøfte, hvilke forslag de vil.

Kl. 15:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jens Peter Vernersen.

Kl. 15:39

Jens Peter Vernersen (S):

Det er jo rigtigt, at regionsrådet har bedt embedsmændene om at komme med et oplæg, sådan at man kan lave en besparelse på 500 mio. kr. over 2 år., altså 200 mio. kr. plus 300 mio. kr. Det er sådan set indgangen til det oplæg om besparelser, der kommer nu her. Men det spørgsmål, jeg stiller, er jo altså, om det er i overensstemmelse med den aftale, der nu er indgået, om, at der skal tilføres 600 mio. kr. til yderområderne.

Det er jo sådan, at man ifølge det spareforslag, der ligger, skal lukke den medicinske akutmodtagelse. Det er ikke særlig teknisk, så jeg er sikker på, at finansministeren er med. Den lukker man rent faktisk i Holstebro, for at det kan bidrage til besparelserne. Man har jo i forvejen lukket den kirurgiske akutmodtagelse, altså der, hvor man skærer i folk. Det, der foregår deroppe, er jo, sikkert i kraft af at regionsrådet har tre fjerdedele af medlemmerne i øst og en fjerdedel af medlemmerne i vest, at besparelserne især rammer den vestlige del af regionen.

Der ligger udtalelser fra lægerådsformanden i Hospitalsenheden Vest, hvor han siger, at hvis det var sådan, at det her skulle gå rigtigt til, så skulle man faktisk have tilført 100 mio. kr. mere i den vestlige del, end man får ifølge det oplæg, der ligger. Hvis man sammenligner med, hvad de får i øst, kan man se, at de i vest faktisk får 200 mio. kr. mindre end i øst. Efter de oplysninger, der ligger, selvfølgelig ikke mindst dem fra formanden for Lægeforeningen, ser det ud til, at man bruger ekstra penge i øst og laver besparelserne i vest.

Man kan sige, at om de gør det på den måde, må de jo selv om oppe i Region Midtjylland. Man kan sige, at det er regional selvforvaltning, men når det foregår under det vilkår, at tre fjerdedele med-

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Finansministeren.

Kl. 15:42

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg må sige til hr. Jens Peter Vernersen, at regionsrådet fastlægger politikken og har ansvaret for økonomien. Nu prøvede jeg før at sige, at det var administrationen og den socialdemokratiske regionsformand, Bent Hansen. Så skyndte hr. Jens Peter Vernersen sig at sige, at det var administrationen, der havde fremsat det forslag, men jeg går ikke ud fra, at administrationen fremsætter forslag til planer om besparelser, uden at regionsformanden er indforstået med det. Ellers ville det jo være en meget interessant måde, man drev politik på i Region Midtjylland.

Så på Bent Hansens ansvar er der fremsat en spareplan, som jeg vil sige i allerhøjeste grad er nødvendig, for der har i alle de år, regionen har eksisteret, været ubalance i økonomien. Det hverken kan eller vil jeg jo forhindre regionsrådet i at drøfte. De skal da naturligvis drøfte regionens økonomi, for det er jo den ansvarlige måde at have med skatteborgernes penge at gøre på. Når det så har været igennem regionsrådets forhandlinger, må vi jo se, hvad det politiske resultat er blevet, og der siger jeg bare, at hvis man forestiller sig, at de penge til akutberedskab, som vi tilfører regionen, kan bruges til at fylde andre huller i regionens kasse, så tager man fejl. For det, vi har bevilget penge til, er et højt akutberedskab i nordvest.

Kl. 15:43

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jens Peter Vernersen.

Kl. 15:43

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg sagde jo lige præcis, at det var regionsrådet, der havde bedt om – og det kan man se i indledningen til det oplæg, der foreligger – at embedsmændene skulle lave det her oplæg. Men det var det samlede regionsråd, der havde bedt om at få lavet et oplæg, der tog udgangspunkt i, at man skulle spare 500 mio. kr.

Nu siger finansministeren, at det er regionsrådets ansvar, men sagen er jo, at det er regeringen, der stort set styrer, hvad der foregår. Det er regeringen, der laver aftale om økonomien en gang om året; det er regeringen, der via Sundhedsstyrelsen beslutter, hvilke handlinger der skal foretages; det er regeringen, der beslutter, hvilke mursten der skal anvendes, når man skal opføre nye hospitaler. Jeg kan bare som et eksempel nævne, at Region Sjælland lavede en hospitalsplan, som regeringen ikke kunne lide – den blev underkendt, og man fik først bevillinger, da man lavede en hospitalsplan, som regeringen kunne lide. Så der er ikke nogen som helst tvivl om, hvordan det hænger sammen.

Jeg siger bare, at hvis man først diskuterer det her, når beslutningerne er truffet i regionen, og hvis ikke man under processen tilkendegiver, hvad man mener er rigtigt eller forkert, så kommer man til at diskutere det her, når tingene er sket.

Det, vi kan se af det oplæg, der foreligger, er, at man lukker den medicinske akutmodtagelse. Man har i forvejen lukket den kirurgiske akutmodtagelse, og Lægerådets formand siger, at han er dybt bekymret over, at det nu også rammer det medicinske akutberedskab. Det er hele nerven i det hospital, som har 2.000 medarbejdere, og som har en omsætning på 900 mio. kr. Det er det, man på den her

måde lukker ned og virkelig trækker tænderne ud af. Det er dybt alvorligt.

Kl. 15:48

Da regeringen jo har et ansvar for økonomien, for byggeri og for sundhedspolitikken via Sundhedsstyrelsen, bør regeringen altså også se på, hvordan tingene udvikler sig, fordi man har et flertal af borgere boende i den østlige del af regionen.

Kl. 15:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 15:45

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

I lyset af de diskussioner, der har været om akutberedskabet i nordvest i Region Midtjylland, tror jeg ikke, der er nogen borgere, der kan være i tvivl om, hvor stor vægt regeringen har lagt på at løse det problem. Alene det, at vi forhøjede puljen til yderkantsområderne fra 350 mio. kr. til 600 mio. kr., vidner jo om, hvor høj en prioritet vi tillægger det spørgsmål.

Så ved jeg ikke, hvad formålet med hr. Jens Peter Vernersens diskussion her i dag er, om det er at aflede opmærksomheden fra, at det er hr. Jens Peter Vernersens partifæller, der sidder på magten i Region Midtjylland, at det er dem, der har regionsrådsformandsposten, at det er dem, der træffer beslutningerne. Jeg ved ikke, hvad formålet egentlig er med, at jeg skulle gå ind og underkende en politisk proces.

Vi har sagt højt og tydeligt, hvor højt vi prioriterer akutberedskabet i nordvest. Vi har sagt – og det gentager jeg gerne i dag – at vi ser nøje på, hvad resultatet af de politiske drøftelser bliver, og det er ikke sådan, at man kan bruge de penge, som vi har skaffet til akutberedskabet i nordvest, til at fylde andre huller i kassen i Region Midtjylland.

Kl. 15:47

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jens Peter Vernersens.

Kl. 15:47

Jens Peter Vernersens (S):

Når finansministeren siger, at man har løst problemerne vedrørende akutberedskabet oppe i nordvest, så vil jeg næsten foreslå finansministeren, at han tager en tur til nordvest og indkalder til et møde. Brug nu en rigtig stor sal, for der kommer mange mennesker – i sidste uge kom der 5.000 til demonstration på grund af de planer, der er lagt frem indtil nu – og fortæl så befolkningen deroppe, at man har løst problemerne vedrørende akutberedskabet. Det er ikke sådan, det opleves.

Allerede nu er det sådan, at hvis man ligger med indre blødninger i Thyborøn, skal man vente rigtig lang tid på en ambulance. Måske bliver den sejlet over fra Nordjylland. Så skal man køre rigtig langt, næsten 100 km, til et hospital, hvor man kan tage action på indre blødninger. Det er den situation, man har bragt borgerne i deroppe. Borgerne synes bestemt ikke, at regeringen har gjort en stor indsats for at løse det problem. Så kommer der ganske vist, forsøgsvis, nogle helikoptere, som ikke kan flyve om natten, og som ikke kan flyve i tåge og regnvejrs – og jeg kan hilse finansministeren og sige, at der er rigtig meget tåge og regnvejrs i Vestjylland.

Så vestjyderne føler ikke, at det, de her får, løser noget som helst. Hvis det var tilfældet, tror ministeren så, at der var mødt 5.000 op til demonstration sidste tirsdag foran rådhuset i Holstebro? Tror ministeren det? Jeg tror, at ministeren skulle overveje måske selv at tage en tur derover og høre, hvordan folk oplever de tiltag, som regeringen har taget.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Finansministeren.

Kl. 15:48

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Man kan jo i hvert fald sige, at hr. Jens Peter Vernersens ikke har høje tanker om sine egne partifæller i Region Midtjylland. Det, hr. Jens Peter Vernersens står og siger her, er jo, at hr. Jens Peter Vernersens partikollega hr. Bent Hansen plus de socialdemokratiske medlemmer i Region Midtjylland misrøgter deres embede og bevidst fører en politik, der skal skade de mennesker, der bor i Nordvestjylland. Det synes jeg da er en helt urimelig kritik at komme og fremføre mod mig. Jeg fortæller, at vi har fundet ekstra penge. Vi lægger stor vægt på, at der er et betryggende beredskab. Det burde hr. Bent Hansen og Socialdemokraterne i Region Midtjylland jo af sig selv have sørget for, må jeg sige til hr. Jens Peter Vernersens. Så derfor må jeg sige, at jeg næsten aldrig har oplevet et større hykleri end det, jeg er vidne til nu.

Kl. 15:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Tak. Det var slut på spørgsmål nr. 3.

Det næste spørgsmål er til finansministeren, og det er også stillet af hr. Jens Peter Vernersens.

Kl. 15:49

Spm. nr. S 888

4) Til finansministeren af:

Jens Peter Vernersens (S):

Var det i overensstemmelse med den indgåede finanslovaftale, at borgerne i det nordvestjyske efter Region Midtjyllands besparelsesforslag nu får op til 100 km til en fødeafdeling?

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jens Peter Vernersens.

Kl. 15:49

Jens Peter Vernersens (S):

Ja, det er jo noget af det samme, for det er også dybt alvorligt, og det er: Var det i overensstemmelse med den indgåede finanslovaftale, at borgerne i det nordvestjyske efter Region Midtjyllands besparelsesforslag nu får op til 100 km til en fødeafdeling?

Kl. 15:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Finansministeren.

Kl. 15:49

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Som jeg sagde i min forrige besvarelse, er det jo vigtigt at fastholde – og det beder jeg hr. Jens Peter Vernersens huske – at spareforslaget fra Region Midtjylland er et administrativt udspil fra regionsrådsformanden, hr. Bent Hansen. Det er derfor regionsrådet i Region Midtjylland, der nu skal beslutte den endelige plan, og jeg vil i den proces ikke gå ind og kommentere et administrativt udspil fra regionsrådsformanden til løsning af de problemer, man har i Region Midtjylland.

Fra regeringens side har vi understreget, at vi tillægger det stor vægt, at der er et tilstrækkeligt og effektivt akutberedskab, og det er jo derfor, vi har øget bevillingerne med ret så mange penge. Vi vil stadig, også på dette område, respektere, at det er regionsrådets ret at drøfte det. Og når vi så ser, hvad det politiske resultat af de drøftelser bliver, jamen så må vi jo se, at de penge, som vi har lagt til en

forbedring af akutberedskabet i Nordvestjylland, ikke bruges til at fylde andre huller i regionens budgetter.

Så jeg synes, at det rigtige ville være, hvis hr. Jens Peter Vernersen gik aktivt ind i debatten i Region Midtjylland og i hvert fald tog nogle møder med sine partifæller i regionsrådet for at få dem til at føre en politik, der svarer til den forargelse, som hr. Jens Peter Vernersen står her i Folketingssalen og hælder ud. Det havde jo været det rigtige. Det er et administrativt udspil. Jeg synes ikke, jeg fra regeringens side vil blande mig i de politiske drøftelser.

Når resultatet kommer, vil jeg forholde mig til, hvad det resultat er, men hr. Jens Peter Vernersen kan da gøre en kæmpe indsats for at sikre, at hans egne partifæller i regionsrådet fører en politik, der tager hensyn til vælgerne i Nordvestjylland. Det har jeg jo heldigvis med glæde kunnet konstatere at Venstres repræsentanter i regionsrådet gør.

Kl. 15:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jens Peter Vernersen.

Kl. 15:52

Jens Peter Vernersen (S):

Ja, det gør Venstres repræsentanter måske, men spørgsmålet er, hvad der kommer ud af det. Og det er indtil nu jo i hvert fald mindre end lidt. Men det, der er afgørende, er jo, at man diskuterer det her, før beslutningen er truffet. Jeg ved ikke, om finansministeren selv tror, at det, hvis der træffes en beslutning om f.eks. at nedlægge en fødeafdeling, så fødende i det nordvestjyske får 100 km til nærmeste fødeafdeling – og jeg vil sige, at fødsler ofte er noget, der er ret akut – var noget, man ville acceptere andre steder. Det kan godt være, at ministeren siger, at han vil se på det, når der er truffet en beslutning, men det er jo helt afgørende, at man også har en holdning til, om det er rimeligt, at borgere deroppe skal have så langt til nærmeste fødeafdeling, op til 100 km. Er der noget at sige til, at unge mennesker, der skal bosætte sig i et område, tænker sig om en ekstra gang og spørger sig selv: Vil jeg bosætte mig her, hvis jeg i en akut situation, under fødsel, altså skal transporteres 100 km? Der vil blive mange fødsler på vejene imellem Thyborøn og Herning Sygehus fremover. Det er et meget, meget stort område, og det er jo ikke sådan, at fødeafdelingen i f.eks. Holstebro er en lille fødeafdeling. Der har jo været født mellem 1.200 og 1.500 om året. Det er jo ikke sådan, at det er i småtingsafdelingen. Det lukker man ned og siger, at disse mennesker altså må tage den der ekstra transport.

Det kan godt være, at ministeren siger, at det må de selv fedte rundt i derovre i Regionen Midtjylland, men det er også noget, som folk er optaget af, altså hvilken holdning regeringen har til det. Og det er i hvert fald helt sikkert, at det her er noget, som man taler meget om. Det var noget af det, som fyldte meget i den demonstration, der var sidste tirsdag. Man sagde: Det kan man altså ikke byde os herovre. Og uanset at flertallet bor i øst, bør man tage hensyn til den vestlige del.

Kl. 15:54

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Finansministeren.

Kl. 15:54

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Hvis jeg har forstået det rigtigt, så har Socialdemokraterne i Region Midtjylland rigtig stor indflydelse. Så mon ikke hr. Jens Peter Vernersen skulle forsøge at påvirke sine partifæller i Regionsrådet til at vedtage nogle ansvarlige regler?

Jeg står her som minister, og jeg kan sige, at det jo falder inden for den enkelte regions kompetence at fastlægge antallet af fødesteder under hensyntagen til Sundhedsstyrelsens anbefalinger og råd-

givning. I forhold til specialeplanlægningen er det afgørende med hensyn til tryghed, at den sundhedsfaglige kvalitet sikres, for ellers er der jo tale om en falsk tryghed.

Hvad angår den akutte indsats, er vi forpligtet til at fastholde trygheden og sikre hurtig hjælp, hvilket jo også indgår i den finanslovaftale, som Socialdemokratiet ikke var med i, hvorfor det er regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne, der lægger ryg til at sikre de mange, mange millioner kroner ekstra.

Men frem for at stå og ligesom sprede misfornøjelse med, hvordan rollefordelingen er, bør hr. Jens Peter Vernersen da gå hjem i regionsrådet og tale med Bent Hansen og sige, at han skal træffe nogle fornuftige beslutninger. Det må da være en nem sag for en fremtrædende socialdemokrat at gå hjem og sige: Ved du hvad, Bent, den kurs, du er ude på, er helt gal – nu skal vi lave det om. Det må da være a piece of cake at gøre det, når man er i samme parti.

Kl. 15:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jens Peter Vernersen.

Kl. 15:55

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg ved ikke, hvor meget finansministeren følger med i debatten ovre i det nordvestjyske, men hvis ministeren fulgte godt med, ville han vide, at det har vi frembragt utallige gange. Vi siger bare, at det er regeringen, der har ansvaret for økonomien; det er regeringen, der bevilger pengene; det er regeringen, der bestemmer, hvilken sundhedspolitik der skal være via Sundhedsstyrelsen – ministeren læste selv op her – og det er regeringen, der har ansvaret for økonomien, når der skal bygges.

Når det her nybyggeri i Gødstrup måske bliver til noget, vil man til evig tid – i hvert fald i rigtig, rigtig mange år – byde folk i det nordvestjyske, at de har op til 100 km til en fødeafdeling. Jeg ved ikke, om ministeren nogen sinde har hørt om begrebet akut svangerskabsforgiftning, men jeg kan ud fra de sager, jeg har kendskab til, sige til ministeren, at det kræver en akut indsats. Ja, selv 30 km kan være for langt, hvis det er sådan, at der opstår en akut svangerskabsforgiftning. Det her er altså alvorlige ting, og derfor tager folkerne i det nordvestjyske helt anderledes på det, end ministeren her giver udtryk for.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Finansministeren.

Kl. 15:57

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Men så kan man jo i hvert fald sige, at der så ingen grund er til at stemme på Socialdemokraterne i det nordvestjyske, hvis de ingen indflydelse har overhovedet. Det ville da være det første gode råd, jeg vil komme ned.

Jeg vil sige, at regeringen skal sørge for, at det foregår sundhedsmæssigt forsvarligt, og det er jo det, Sundhedsstyrelsen skal overvåge. Der er nu fremlagt nogle forslag. Hr. Jens Peter Vernersen understreger, at det er nogle administrative forslag. De skal nu politisk behandles i regionsrådet. Regeringen vil nøje følge med i, hvad resultatet bliver. Jeg siger, at de mange penge, vi er kommet med til akutberedskabet, ikke skal bruges til at fylde huller i Region Midtjyllands andre økonomiske vanskeligheder, og det vil vi naturligvis vogte over.

Så både sundhedsfagligt og af hensyn til borgerne i nordvest vil vi naturligvis se til, at man overholder de aftaler, vi har lavet.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jens Peter Vernersen.

Kl. 15:58 Finder ministeren det realistisk og rimeligt, at en nyudlært tømrersvend på 22 år tidligst kan trække sig tilbage på folkepension som 72-årig, hvis regeringens forslag om at afskaffe efterlønnen vedtages?

Kl. 15:58

Jens Peter Vernersen (S):

Jamen det er jo helt afgørende, når vi taler om fødsler og taler om, hvor man kan føde sit barn, at man i hvert fald ikke har 100 km til en fødeafdeling. Det tror jeg altså også at ministeren vil mene efter sådan nærmere eftertanke.

Bare her nord for byen har man Gentofte Hospital, man har Rigshospitalet, og hvad er der imellem dem? Folk har måske 6-7 km til en fødeafdeling. Ovre i vores del af landet, hvor det er helt anderledes, får man altså nu op til 100 km. Man kan selvfølgelig sige, der ikke bor så mange mennesker derovre. Men hvis man havde haft den holdning i tidernes morgen, da man skulle have telefoner til Vestjylland, da man skulle have tog til Vestjylland, så var der aldrig kommet hverken tog eller telefoner, for der bor ikke så mange mennesker. Men man havde en politisk holdning til, at hele landet skulle udvikles og være i balance. Det er jo det, der svigter i regeringen. Man får med det, man beslutter nu, bestemt ikke et land i balance, man får ikke en region i balance, fordi magten ligger i øst.

Jeg kan ikke forstå, at ministeren hverken kan eller vil forstå det, men sådan er politik nu engang. Flertallet bestemmer. Det er ligesom her i Folketinget, der bestemmer Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti, for de er de fleste for tiden. Det bliver sikkert lavet om i løbet af året, og sådan er det også derovre. Det er derfor, at det går, som det går i det nordvestjyske.

Kl. 15:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Finansministeren.

Kl. 15:59

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Men jeg er da sådan set ked af her for åben mikrofon at få konstateret, hvor lidt Socialdemokraterne i Region Midtjylland gør for borgerne. Det er jeg da sådan set dybt skuffet over, og det vil jeg da gerne høre regionsformanden om, næste gang vi har møder. Jeg tror faktisk, at jeg skal møde ham i morgen ovre i Finansministeriet, så vil det da være en kærkommen anledning til at høre, hvorfor hr. Jens Peter Vernersen ikke har større indflydelse på Socialdemokraterne i Region Midtjylland.

Det, jeg kan som finansminister, er at sørge for, at der er penge til akutberedskabet. Vi har med Dansk Folkeparti lavet en aftale om akutberedskabet. Vi vogter over, at de mål, vi havde med at give den ekstra økonomiske hjælp, bliver overholdt. Jeg skal love hr. Jens Peter Vernersen for, at det ligger os på sinde, at det alle steder i Danmark skal kunne foregå betryggende. Derfor er det da også med nogen undren, vi ser, at man så i det administrative oplæg udhuler lige præcis de punkter, hvor vi gerne ville styrke akutberedskabet.

Kl. 16:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Det var slut på spørgsmål nr. 4. Tak til hr. Jens Peter Vernersen, og tak til finansministeren.

Det næste spørgsmål er stillet til beskæftigelsesministeren, og det er af hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 16:00

Spm. nr. S 890

5) Til beskæftigelsesministeren af:

Leif Lahn Jensen (S):

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Værsgo.

Kl. 16:00

Leif Lahn Jensen (S):

Tak for det. Finder ministeren det realistisk og rimeligt, at en nyudlært tømrersvend på 22 år tidligst kan trække sig tilbage på folkepension som 72-årig, hvis regeringens forslag om at afskaffe efterlønnen vedtages?

Kl. 16:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Beskæftigelsesministeren.

Kl. 16:01

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Regeringen har endnu ikke fremlagt et konkret udspil til en efterlønsreform, og jeg kan derfor heller ikke udtale mig om, hvordan en 22-årig vil være stillet i forhold til den.

Det, jeg kan sige, er, at det efter de gældende regler ikke er fastlagt, hvad folkepensionsalderen vil være for et ungt menneske, som i dag er 22 år. Vi kan dog allerede nu se, at den gennemsnitlige levetid er steget så meget, siden vi indgik velfærdsaftalen, at den må forventes at stige til 68 år. Om folkepensionsalderen så vil stige yderligere, ja, det afhænger jo af den gennemsnitlige levetid og af, hvorvidt den stiger i fremtiden. Hvis den gennemsnitlige levetid stiger som forventet, vil folkepensionsalderen ifølge velfærdsaftalen, som jo er indgået af et bredt flertal i Folketinget, heriblandt også Socialdemokratiet, være 70 år i 2040. Men som sagt er folkepensionsalderen for en 22-årig endnu ikke fastlagt.

Kl. 16:02

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 16:02

Leif Lahn Jensen (S):

Jamen den er jo netop fastlagt, for hvis man bryder det forlig, der blev indgået i 2006, og ikke kigger på folkepensionen, er det helt klart, at man sådan set bare kan droppe efterlønnen og så gå hen og se, hvornår folk skal på folkepension, medmindre regeringen selvfølgelig kommer og siger, at den sætter folkepensionsalderen 5 år tilbage. Det kan jeg ikke forestille mig at regeringen gør.

I forhold til forliget og i forhold til det, vi hører regeringen er på vej med, kan der, hvis man afskaffer efterlønnen, ske det, at en tømrersvend i 50 år, til han er 72 år, skal kravle op og ned ad stiger og gå rundt på tage med tagplader i hånden, og en murersvend skal i 50 år, til han er 72 år, bære mange hundrede mursten og mange kilo cement om dagen og køre rundt på ujævnt terræn med en trillebør. Og den 22-årige tømrersvend kan sige til sit lille, nyfødte barn, Oskar: Det kan godt være, du vil være tømrer ligesom far, men ved du hvad, lille Oskar, du skal kravle rundt på tage og på stiger, til du er 74½ år.

Det kan godt være ministeren siger, at det ikke passer, men hvis vi kigger på velfærdsforliget og bare siger, at vi cutter efterlønnen, så står det helt klokkeklart i en tabel, hvor gammel man så er, når man kan gå på pension – det kan ministeren jo ikke nægte.

Kl. 16:03

Anden næstformand (Søren Espersen):
Beskæftigelsesministeren.

Kl. 16:03

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Det er sådan set en meget stor glæde for mig at høre hr. Leif Lahn Jensen i dag vedgå det velfærdsforlig, som hr. Leif Lahn Jensens eget parti jo var med til at indgå i 2006. For lytter man ellers til formanden for hr. Leif Lahn Jensens parti, nemlig fru Helle Thorning-Schmidt, er det jo, som om fru Helle Thorning-Schmidt fuldstændig har glemt, at Socialdemokratiet var med til at indgå den her aftale.

Derfor er de folk i de aldersgrupper – som hr. Leif Lahn Jensen nu, synes man næsten at fornemme, med forfærdelse i stemmen fortæller om hvornår vil kunne trække sig tilbage på folkepension – jo en del af en aftale, som hr. Leif Lahn Jensens eget parti har været med til at indgå, og som fru Helle Thorning-Schmidt jo var i spidsen for der i 2006.

Derfor må man jo bare antage, at hr. Leif Lahn Jensen bakker fuldstændig op om det velfærdsforlig, og jeg takker mange gange for, at hr. Leif Lahn Jensen har gjort det og har vedstået sig det her i dag, for det er faktisk mere, end formanden for hr. Leif Lahn Jensens eget parti har gjort.

Kl. 16:05

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 16:05

Leif Lahn Jensen (S):

Vi har altid sagt, at vi selvfølgelig står inde for den aftale, der blev lavet i 2006, og vi har også sagt, at den ændrer vi ikke ved. Men det er jo mere, end man kan sige om regeringen, for nu går regeringen ud og siger: Hov, nu vil vi lige pludselig ændre ved det, nu vil vi faktisk afskaffe efterlønnen. Og en vigtig del, som vi netop fik igenem ved forliget dengang, var efterlønnen, altså at vi sikrede os, at folk ikke skal arbejde, til de er 72½ eller 73½ for dem, der er nyfødte i dag. Men det er så det, regeringen åbenbart ikke rigtig vil være ved nu, de vil ikke stå ved det, de hele tiden har sagt.

Jeg ved ikke, om ministeren har prøvet at arbejde hårdt, det har jeg engang på Århus Havn, og mange af dem, som jeg arbejdede sammen med, får virkelig brug for det her. Så hvis regeringen virkelig vil afskaffe efterlønnen, bryde forliget og bryde alle de løfter, hvordan vil regeringen så sikre sig, at alle de her hårdtarbejdende folk i de job vil kunne klare det i så mange år i fremtiden, som velfærdsforliget netop siger – velfærdsforliget, som man jo er gået ind for og virkelig ønskede, hvilket man åbenbart ikke gør mere?

Kl. 16:06

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 16:06

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Nu er vi jo tilbage i det gamle spor, for nu kan man ligesom fornemme, at hr. Leif Lahn Jensen heller ikke rigtig har lyst til at diskutere folkepensionsalder længere, fordi det jo gik op for hr. Leif Lahn Jensen, at det var noget, hans eget parti bakkede op om i sin tid.

Men når hr. Leif Lahn Jensen sådan står her som den store solidariske forkæmper, kan man næsten sige, er det altså en sandhed med modifikationer, for det er jo sådan, at for at have retten til at gå på efterløn skal man være medlem af en a-kasse, og det er langtfra alle, der er medlem af en a-kasse. Så hr. Leif Lahn Jensens solidaritet rækker jo – nu nævnedes spørgeren selv den hårdtarbejdende havnearbejder – lige nøjagtig dertil, at man skal være medlem af en a-kasse.

Den tilbagetrækningsreform, som regeringen lægger på bordet her, inden der er gået alt for lang tid, vil jo være en tilbagetræknings-

reform for alle og ikke kun for dem, der er medlem af en a-kasse, dem af det fine selskab, som hr. Leif Lahn Jensen jo ellers kun er solidarisk med.

Kl. 16:07

Anden næstformand (Søren Espersen):

Jeg skal bede ministeren om at overholde taletiden.

Hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 16:07

Leif Lahn Jensen (S):

Vi tør godt snakke pensionsalder i oppositionen, men hver eneste gang vi spørger en minister, vil man overhovedet ikke snakke pensionsalder. Det er jo netop derfor, jeg tager det op. Man kunne jo også se, at finansministeren – nej, det var endda statsministeren – overhovedet ikke ville snakke pensionsalder med fru Helle Thorning-Schmidt.

Kan ministeren bekræfte over for alle her, at hvis vi afskaffer efterlønnen – ikke vi, men hvis regeringen gør det – så vil det betyde, og jeg har det her fra velfærdsforliget, at en nyfødt skal arbejde, til vedkommende er 73½ år? Det står her, kan ministeren bekræfte det? Det er sådan set bare et ja eller et nej.

Kl. 16:08

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 16:08

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Som sagt er det jo ikke lagt fast endnu, f.eks. hvor lang tid en 22-årig skal arbejde. Det kommer helt an på levetiden her i Danmark, og det ved hr. Leif Lahn Jensen jo så udmærket godt – må man da antage i hvert fald, hvis det vitterlig er velfærdsforliget, hr. Leif Lahn Jensen står med i hånden. Men det er jo en fælles aftale, så der kan hr. Leif Lahn Jensens svar være lige så godt som mit, og det er jo sådan set positivt.

Men det er blot vigtigt at få slået fast, at hr. Leif Lahn Jensen kun er solidarisk med dem, der er medlem af en a-kasse, dem, der er medlem af en fagforening og ud over det har valgt at betale a-kassekontingent, for ellers er hr. Leif Lahn Jensen fuldstændig ligeglad, så må folk bare sejle deres egen sø. Det er sandheden, det er jo sådan, verden er skruet sammen for hr. Leif Lahn Jensen. Man er kun solidarisk med dem, der er venner, dem, der er med i a-kassen.

Kl. 16:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Dermed er spørgsmålet sluttet.

Det næste spørgsmål, spørgsmål 6, er ligeledes til beskæftigelsesministeren og ligeledes af hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 16:09

Spm. nr. S 892

6) Til beskæftigelsesministeren af:

Leif Lahn Jensen (S):

Er det ministerens vurdering, at lønmodtagernes efteruddannelsesmuligheder bliver endnu vigtigere fremover, hvis efterlønnen afskaffes og pensionsalderen udskydes, da flere år på arbejdsmarkedet øger risikoen for kompetenceforældelse og i højere grad nødvendiggør, at mennesker i nedslidende arbejde opkvalificeres eller omskoles til andre brancher, når de kommer op i årene?

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Leif Lahn Jensen bedes oplæse spørgsmålet.

Leif Lahn Jensen (S):

Er det ministerens vurdering, at lønmodtagernes efteruddannelsesmuligheder bliver endnu vigtigere fremover, hvis efterlønnen afskaffes og pensionsalderen udskydes, da flere år på arbejdsmarkedet øger risikoen for kompetenceforældelse og i højere grad nødvendiggør, at mennesker i nedslidende arbejde opkvalificeres eller omskoles til andre brancher, når de kommer op i årene?

Kl. 16:09

det her? Den måde, man løser det her på, med at omkvalificere er jo ikke ved at skære ned på alle de muligheder, der er. Det er jo ikke en løsningsmodel.

Kl. 16:12

Anden næstformand (Søren Espersen):
Beskæftigelsesministeren.

Kl. 16:09

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:12

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Udviklingen af kompetencer er vigtig for alle, og det er det hele arbejdslivet igennem. Sådan er det i dag, og sådan vil det også være fremover. Størstedelen af kompetenceudviklingen sker i dag ude på arbejdspladserne. Det sker i dagligdagen, når jobfunktionerne og organisationen eller de teknologiske muligheder udvikler sig, og når vi skifter arbejde. Det sker også gennem kurser og igennem mere formel efteruddannelse.

Kl. 16:09

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg må sige, at det er en meget interessant tilgang, hr. Leif Lahn Jensen har til begrebet efteruddannelse og opkvalificering i det hele taget, for når man hører hr. Leif Lahn Jensen her i dag, er det åbenbart kun noget, der foregår, hvis man er blevet arbejdsløs. Sådan er virkelighedens verden jo ikke. Sådan er det faktisk langt fra. Det er jo sådan, at meget af den uddannelse, efteruddannelse, kompetenceudvikling, der foregår, foregår i hverdagen på virksomhederne. Det er jo altså også sådan, at de danske virksomheder, både offentlige og i høj grad også private, har et ansvar for hele tiden at opkvalificere medarbejderne og tager det ansvar meget tungt på sig, hvilket er godt og nødvendigt.

Hvis efterlønnen afskaffes, har jeg ikke grund til at tro, at de ældre muligheder for fortsat kompetenceudvikling, herunder efteruddannelse, vil blive ringere. Der er næppe tvivl om, at nogle virksomheder kan være mere tilbageholdende med at investere i kompetenceudvikling af ældre medarbejdere, når de ved, at medarbejderne går på efterløn, inden der er gået ret lang tid. Tilsvarende kan den enkelte lyst til at lære nyt og til at udvikle kompetencer også være mere begrænset, hvis man har besluttet sig for at gå på efterløn om kort tid.

Der er derfor al mulig grund til at forvente, at både virksomhederne og medarbejderne selv fremover vil have mere fokus på kompetenceudvikling, også højere op i alderen, end man har i dag. Derfor er det selvsagt også et område, som vi skal være opmærksomme på, og som vi hele tiden skal følge tæt. Det er jo i virkeligheden noget, vi skal være fælles om.

Kl. 16:11

Men når man hører hr. Leif Lahn Jensen her i dag, får man nærmest indtrykket af, at er man i arbejde, får man ingen opkvalificering og efteruddannelse; det er kun, hvis man er blevet arbejdsløs, at man skal have 6 ugers selvvalgt uddannelse. Og så glemte hr. Leif Lahn Jensen jo i øvrigt lige at sige i den forbindelse, at det også kun er, hvis man er medlem af en a-kasse. Så langt strækker solidariteten.

Kl. 16:13

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Leif Lahn Jensen.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 16:13

Leif Lahn Jensen (S):

Vi havde snakken før om tømrersvenden og murersvenden, som jo nok ikke kan arbejde på byggepladsen, til de er 72 år, og en kommende nyfødt søn til ham, jeg nævnte før, kan jo heller ikke arbejde, til han er 74½ år. Hvis man ikke har et system, som kan gøre, at de kan trække sig tilbage lidt før, og heller ikke et system, hvor man har nogle gode seniorordninger, er der selvfølgelig kun en løsning, og det er at omkvalificere dem til et andet job. Sådan er det jo, hvis de ikke kan kravle rundt på de her tage og gøre alt det, jeg talte om før, uden at jeg vil komme ind på et eller andet, som ministeren måske ikke helt kan følge mig i.

Kl. 16:11

Leif Lahn Jensen (S):

Nu er det sikkert sådan, at en modervirksomhed – og det ved ministeren jo godt – nok ikke vil sende en ansat på uddannelse i noget, som de ikke kan bruge ham til i firmaet. Det vil sige, at hvis en tømrer ikke kan holde til det længere, vil de nok ikke give vedkommende et krankort eller et stort kørekort, for hvad søren skulle man bruge det til? Så man har på den måde ikke mulighed for at omkvalificere sig, for det vil den enkelte virksomhed ikke betale. Den eneste mulighed, man har, er jo, hvis man på et tidspunkt bliver ledig, men den har man jo så heller ikke nu, for den mulighed er også blevet fjernet. Det vil sige, at der ikke er nogen muligheder for at blive opkvalificeret.

Jeg kunne bare godt tænke mig høre, hvordan søren ministeren mener at de her mennesker, som ikke kan få førtidspension, som ikke kan gå rundt på tagene i en alder af 72 år, og som ikke kan få opkvalificering på et AMU-kursus, skal klare sig i fremtiden?

Kl. 16:14

Dette kunne jo igen betå i at give murersvenden et stort kørekort, et krankort eller måske noget helt andet. Men efter at man har forringet de her muligheder for 6 ugers selvvalgt kursus, som netop rammer AMU-kurserne utrolig voldsomt foruden en del kurser, som netop tager fat i de her ting, som kan omkvalificere ufaglærte, som kan omkvalificere mange af de her håndværkere også, så vil det jo blive endnu sværere for en arbejdsmand at blive opkvalificeret.

Nu har jeg så hørt, ministeren synes, at det her er meget spændende, og følger det nøje. Men ser ministeren ikke et problem i de ting, jeg tager op? Hvordan har ministeren egentlig tænkt sig at løse

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:14

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg tror, at hr. Leif Lahn Jensen kan være meget glad for, at han ikke taler under ministeransvar eller under noget andet ansvar end egen samvittighed. Man kan så tage op til overvejelse, hvordan man vil forvalte det ansvar.

Men det, hr. Leif Lahn Jensen siger her, er i hvert fald langt fra korrekt. Der er ikke blevet frataget nogen som helst ret til at tage 6 ugers selvvalgt uddannelse. Retten er der stadig væk. Hvis den ret skulle fjernes, skulle hr. Leif Lahn Jensens eget parti stemme for, og det vil næppe kunne blive til noget.

Næh, det, der er spørgsmålet, er, at førhen kunne man tage uddannelser, der var ekstremt dyre, og vi har kunnet se, at mange udbydere af de her 6 ugers selvvalgte kurser, har spekuleret i, at vi har flere arbejdsløse, og derfor har man skruet prisen op til et urimelig højt niveau. Derfor har vi sat et prisloft ind, og jeg har en begrundet tro på, at priserne vil falde med tiden. Så hr. Leif Lahn Jensen taler altså imod bedre vidende.

Kl. 16:15

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 16:15

Leif Lahn Jensen (S):

Jeg synes, det er ufatteligt interessant, at ministeren snakker om at forvalte ministeransvar. Denne regering har flere gange sagt, at det handler om at være tryk, og at man kan regne med dem. O.k., vi kan regne med regeringen. Kunne vi regne med, at dagpengene ikke ville blive berørt? Nej – det var endda før et valg – det kunne vi ikke. Kunne vi regne med, at man ikke ville offentliggøre de nationale test? Nej, det kunne vi heller ikke. Kunne vi regne med, at regeringen ville give en bedre velfærd? Nej, det kunne vi heller ikke. Og kunne vi regne med, at regeringen ville bevare efterlønnen? Nej, det kunne vi heller ikke.

Jeg kunne blive ved og ved. Jeg har kun 24 sekunder tilbage, så jeg har ikke tid til at liste alle de tilfælde op, hvor den her regering har svigtet. Og så taler ministeren virkelig om ministeransvar! Det er for sjovt.

Kl. 16:16

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:16

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg kan nu slet ikke se det sjove i det.

Men det, hr. Leif Lahn Jensen jo fuldstændig glemmer, er, at en ansvarlig regering altid må træffe beslutninger, der fører landet igennem den situation, vi nu er i, på den bedst mulige måde. Nu er det altså sådan, at Danmark sammen med resten af verden er blevet kastet ind i en international finanskriser af dimensioner. Derfor har vi ført en krisepolitik, der har været massiv, der har været ekspansiv, og som har betydet, at rigtig mange mennesker er sluppet for at få en fyreseddel i hånden.

Det er rent faktisk sådan, at hvis vi tager alle de initiativer, som regeringen har taget i forbindelse med krisen, tillagt den lave rente, er der over 120.000 danskere, der er sluppet for at få en fyreseddel i hånden. Derfra ligger der selvfølgelig en regning. Det er den, vi betaler med genopretningsaftalen. Derudover har vi nu sagt, at vi vil lave en tilbagetrækningsreform. Det vil vi for at sikre varig velfærd. Det kan man regne med at den her regering gør.

Så ja, man kan vælge at være tryk ved, at den borgerlige regering sørger for at føre Danmark gennem den internationale finanskriser og skaber et samfund, der har råd til kernevelfærd, også i fremtiden.

Kl. 16:17

Anden næstformand (Søren Espersen):

Dermed er spørgsmålet sluttet. Tak til hr. Leif Lahn Jensen.

Det næste spørgsmål, spørgsmål 7, er ligeledes til beskæftigelsesministeren og er af fru Julie Rademacher.

Kl. 16:18

Spm. nr. S 893

7) Til beskæftigelsesministeren af:

Julie Rademacher (S):

Hvad mener ministeren, vi skal gøre ved dem, der er reelt nedslidte efter mange år med hårdt fysisk eller psykisk nedslidende arbejde, og som med regeringens afskaffelse af efterlønnen hverken vil være i stand til at arbejde eller trække sig tilbage på efterløn?

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Julie Rademacher bedes oplæse spørgsmålet.

Kl. 16:18

Julie Rademacher (S):

Hvad mener ministeren vi skal gøre ved dem, der er reelt nedslidte efter mange år med hårdt fysisk eller psykisk nedslidende arbejde, og som med regeringens afskaffelse af efterlønnen hverken vil være i stand til at arbejde eller at trække sig tilbage på efterløn?

Kl. 16:18

Anden næstformand (Søren Espersen):

Beskæftigelsesministeren.

Kl. 16:18

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Efterlønsordningen er ikke en ordning målrettet ældre med dårligt helbred, faktisk tværtimod. Det er et krav for at komme på efterløn, at man er i arbejde, eller at man står til rådighed for arbejdsmarkedet som 60-årig. Over 85 pct. af dem, der gik på efterløn i 2009, gik direkte fra arbejde og på efterløn. Langt de fleste efterlønsmodtagere har et lige så godt helbred som beskæftigede på samme alder og uddannelsesniveau. Der vil imidlertid være en mindre gruppe af mennesker, der er nedslidte efter et langt arbejdsliv. Det er personer, som ikke kan arbejde helt frem til folkepensionsalderen, og det skal de jo så heller ikke i dag. Det vil de heller ikke skulle, selv om efterlønnen gradvis bliver afskaffet.

Som statsministeren allerede har bebudet, vil regeringen naturligvis tage hånd om de nedslidte. Vi har allerede i dag en lang række ordninger, der skal tage sig af de mennesker, der er midlertidigt syge, har brug for en opkvalificering eller omkvalificering eller støtte til at være i et job – eller slet ikke kan være på arbejdsmarkedet mere.

Før tilkendelsen af fleksjob eller førtidspension skal man gennemføre et forløb med bl.a. arbejdsprøvning og udviklingsprojekter, hvor mulighederne for at arbejde skal vurderes. Det er både rimeligt og nødvendigt, at der er sat krav ind i de her to ordninger.

Men jeg mener også, at vi skal se på, om der kan laves nogle mere smidige procedurer for dem, der har haft et langt liv på arbejdsmarkedet, og som nærmer sig pensionsalderen. Det er jo noget af det, som regeringen vil fremlægge, sammen med den øvrige del af tilbagetrækningsreformen.

Kl. 16:20

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Julie Rademacher.

Kl. 16:20

Julie Rademacher (S):

Jeg var ude på Teknisk Sole, Hansenberg, i Kolding i dag, og der var en af de unge gutter, der spurgte mig: O.k., hvordan kan vi egentlig regne med, at I politikere holder det, som I siger, og at en aftale er en aftale? Hvordan kan det være, at beskæftigelsesministeren og regeringen lægger navn til rent faktisk at gå ind og bryde en aftale om noget, som jeg troede vi havde en aftale om, netop efterlønnen?

Jeg har meget svært ved at forklare unge på Teknisk Skole i Kolding, men også rigtig mange andre, at når vi laver en aftale, er det en aftale, indtil det modsatte er bevist.

Så hvorfor går regeringen ud og bryder en aftale, vi havde?

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:21

tælle helt åbent og ærligt, at det der med at arbejde 12 minutter mere for det første er en hensigtserklæring, og at det for det andet er noget, man skal spørge LO om. Man skal spørge Harald Børsting, om han vil være med til det. Hvis ikke han vil være med til det, står man med håret i postkassen så at sige.

Kl. 16:21

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Nu har jeg nok lidt en fornemmelse af, at fru Julie Rademacher ikke har brugt så mange kræfter på at overbevise eleverne på Teknisk Skole i Kolding om, at det, regeringen har fremlagt, er rigtig godt. Det ville i hvert fald ligne fru Julie Rademacher usædvanlig dårligt, i og med at fru Julie Rademachers største opgave er at prøve på at fjerne regeringen. Så hvis fru Julie Rademacher virkelig har kæmpet regeringens sag, vil jeg sige tak. Men jeg vil dog alligevel sige, at så tror jeg ikke, at fru Julie Rademacher har udført sit arbejde så godt, og måske heller ikke som man havde forventet.

Men når det er sagt, er det jo netop sådan, at regeringen har fremlagt det her og sagt, at det vil vi gennemføre efter et valg. Det vil vi, fordi vi vil sikre varig velfærd i Danmark. Det er jo en opgave, som vi må tage på os i fællesskab. Det synes jeg er svaret til dem, der spørger, frem for det svar, som Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti har, for der er nemlig ikke noget svar. Der er bare en melding om, at det må vi finde ud af til den tid, at det kan man desværre ikke lige sige, men at det i hvert fald ikke skal være efterlønnen, og det skal heller ikke være så meget andet. Nu kan jeg så høre i dag, at det skulle være beskæringer på Zoologisk Haves tilskud, der skulle sikre velfærd i fremtiden. Men der kan jeg nok oplyse ret klart til fru Julie Rademacher, at det skaber man altså ikke ret meget velfærd for i fremtiden.

Kl. 16:22

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Julie Rademacher.

Kl. 16:22

Julie Rademacher (S):

For mig er det utrolig vigtigt at holde en konstruktiv tone i debatten. Jeg vil ikke smadre glas, og jeg vil ikke kalde andre grimme ting, heller ikke her i Folketingssalen. Jeg vil i hvert fald for alt i verden forsøge at undgå det. Jeg vil i stedet for sige: Lad os nu blive enige om, at vi har nogle forskellige forslag til, hvordan vi vil tackle fremtidens udfordringer. Vi kan som punkt 1 lade de unge komme hurtigere igennem uddannelserne, som punkt 2 lade folk arbejde længere, også som seniorer, eller som punkt 3 lade folk arbejde længere, mens de er på arbejdsmarkedet. Det er de muligheder, vi har. Det vil jeg gerne have at beskæftigelsesministeren anerkender.

Den mulighed, vi vælger, er at lave en aftale med danske lønmodtagere om, at man arbejder længere, mens man er på arbejdsmarkedet. Men samtidig giver vi også nogle incitamenter til, at unge kommer hurtigere igennem uddannelserne, og i sidste ende at man også kan få nogle bedre og mere fleksible seniorordninger. Hvilke initiativer er det egentlig, beskæftigelsesministeren har taget, og hvad har man tænkt sig at gøre for dem, der er nedslidte? Jens, der er i 30'erne, kom i sidste uge og fortalte mig, at han allerede har ondt i hofterne og ryggen, fordi han har passet grise i mange år. Hvilken alderdom har han at se frem til, når han bliver 70 år?

Kl. 16:23

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 16:23

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Først vil jeg sige, at hvis nu fru Julie Rademacher er så interesseret i en god tone, så synes jeg faktisk, at fru Julie Rademacher skulle for-

Når det så er sagt, synes jeg også, at fru Julie Rademacher helt åbent og ærligt skal sige, at 12-minutters-planen jo var svaret på, hvordan vi skulle genoprette dansk økonomi efter den internationale finanskrise. Den er ikke svaret på, hvordan man vil sikre varig velfærd til kommende generationer. For det har Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti nemlig ikke et svar på. Så hvis man er så interesseret i at holde en god tone og være åben og ærlig, tror jeg, at det forudsætter, at man starter med sig selv, og at man åbent og ærligt fremlægger, hvad det er, man vil. For den eneste vej, som Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti har anvist indtil videre, er vejen lige ud til LO-huset. Det er jo ikke en vej ud af den økonomiske krise eller en vej imod varig velfærd. En sådan har man nemlig ikke villet lægge frem.

Kl. 16:25

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Julie Rademacher.

Kl. 16:25

Julie Rademacher (S):

Beskæftigelsesministeren og regeringen forsøger at forklare, at det er så forfærdeligt, at vi hos Socialdemokraterne og også SF for den sags skyld rent faktisk lytter til de danske lønmodtagere. Det kommer til at lyde, som om det er frygteligt. Jeg synes ikke, det er frygteligt. Jeg synes ikke, det er frygteligt, at vi rent faktisk lytter til de danske lønmodtagere og laver en aftale med dem. Men det kræver også, at de ved, at når en aftale er lavet, så holder vi den. Det er jo lige præcis det, som regeringen ikke har gjort og ikke gør i det her tilfælde med efterlønnen.

I stedet for at forklare, at jeg bare vil vælte regeringen, og hvad det er, S og SF vil, så burde beskæftigelsesministeren sådan set svare på mine spørgsmål: Hvad har man rent faktisk tænkt sig gøre for de nedslidte, og hvad skal Jens, der allerede nu har ondt i hofterne og ryggen, gøre, når han når den alder, hvor han ellers skulle have fået sin efterløn? Skal han slide sig selv op på arbejdsmarkedet, indtil han ikke kan gå længere, eller hvad skal der blive af Jens?

Kl. 16:26

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 16:26

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Man kan da i hvert fald sige, at fru Julie Rademacher ikke gør sig meget umage med at forklare S-SF-planen, men det er jo selvfølgelig, fordi der ingen plan er. Men så sig det dog direkte i stedet for at stå her og prøve at kaste grus i maskineriet. Det nytter ikke noget.

Når vi så kommer til hele spørgsmålet om de nedslidte, vil jeg sige, at det jo er fuldstændig ligegyldigt, om man er 30, 40, 50 eller 60 år. Hvis man er for syg til at være på arbejdsmarkedet, eller hvis man er for nedslidt til at være på arbejdsmarkedet, så skal man ikke være der. Det er bare ligegyldigt, om man er 30, 40, 50 eller 60 år. Så skal man på den anden ordning, og det kan f.eks. være førtidspension. Det er jo det, regeringen vil fremlægge, sammen med den øvrige tilbagetrækningsreform.

Derudover vil jeg henlede opmærksomheden på, at vi hvert eneste år også sidder og fordeler mange millioner kroner i Forebyggelsesfonden, og der er fru Julie Rademachers eget parti med. Det er jo i erkendelse af, både at arbejdsmarkedet forandrer sig, og at vi også

selv kan være med til at forandre arbejdsmarkedet, så at sige, ved f.eks. at imødegå nedslidning og andet.

Kl. 16:30

Kl. 16:27

Anden næstformand (Søren Espersen):

Dermed er spørgsmålet sluttet.

Det næste spørgsmål, spørgsmål 8, er ligeledes til beskæftigelsesministeren og ligeledes af fru Julie Rademacher.

Kl. 16:27

Spm. nr. S 895

8) Til beskæftigelsesministeren af:

Julie Rademacher (S):

Mener ministeren, at afskaffelse af efterlønnen vil skabe flere job, og i så fald hvilke?

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Julie Rademacher bedes oplæse spørgsmålet.

Kl. 16:27

Julie Rademacher (S):

Mange tak. Mener beskæftigelsesministeren, at afskaffelse af efterlønnen vil skabe flere job, og i så fald hvilke?

Kl. 16:27

Anden næstformand (Søren Espersen):

Beskæftigelsesministeren.

Kl. 16:27

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

I dag er det under halvdelen af befolkningen, der er i beskæftigelse, og den andel vil falde yderligere i de kommende år. Derfor vil vi om få år komme til at mangle kvalificeret arbejdskraft i både den private og den offentlige sektor. I den private sektor kan der f.eks. være tale om håndværkere, og i den offentlige sektor kan vi allerede nu se, at det bliver et problem at skaffe arbejdskraft, når det gælder sygeplejersker, og når det gælder folkeskolelærere. Med de udfordringer, som vi står over for, er det paradoksalt, at vi i dag har en dyr efterlønsordning, som trækker kernearbejdskraft væk fra arbejdsmarkedet, en ordning, hvormed vi betaler raske og rørige mennesker for at forlade arbejdsmarkedet.

Velfærdskommissionen, Arbejdsmarkedskommissionen og Det Økonomiske Råd har – for bare at nævne nogle af dem – alle sammen slået fast, at indskrænkninger i efterlønsordningen vil øge arbejdsstyrken, og at beskæftigelsen mærkbart vil følge med. Erfaringen fra afviklingen af overgangsydelsen viser, at der har været et tæt tidsmæssigt sammenfald imellem afviklingen af overgangsydelsen og en markant stigning i beskæftigelsesfrekvenserne for personer i aldersgruppen 55-59 år, og her var der jo endda tale om mennesker, som alle var langtidsledige, da de overgik til ordningen, og ikke personer i beskæftigelse, sådan som langt de fleste efterlønsmodtagere er, inden de går på efterløn. Det er jo sådan, at ca. 85 pct. går direkte fra arbejde og over på efterløn.

Et andet eksempel er kvindernes indtog på arbejdsmarkedet. Det skabte jo heller ikke massearbejdsløshed, men derimod en større arbejdsstyrke og en højere beskæftigelse.

Man kan, hvis man skulle følge den logik, der ligger i spørgsmålet, sige, at en forøgelse af arbejdstiden – det kunne f.eks. være 12 minutter om dagen – så også vil føre til stigende ledighed, da der så vil være behov for færre personer til at løfte den samme opgave.

Kl. 16:30

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Julie Rademacher.

Julie Rademacher (S):

Jeg startede i morges, før jeg var på teknisk skole, på AMU-centeret i Kolding. Hvis jeg nu der blev stillet det meget simple spørgsmål, hvad det egentlig er for nogle job, som vi skal sikres, og hvad det er for nogle job, som vi får, med at regeringen afskaffer efterlønnen, og hvis jeg så tog ministerens papir med, som ministeren så fint har læst op af her, og læste det op for de her mennesker, så ville de da skynde sig at gå. Kan ministeren ikke bare meget kort og meget konkret forklare, hvad det er for nogle job, som de her murere, dem, der bliver tømrere, grafiske designere, som min veninde, der blev færdig på pædagogseminariet i går, og som de her 60-70 pædagogstuderende i Kolding skal ud at tage, når det er, regeringen afskaffer efterlønnen?

Jeg har meget svært ved at se, at det skaber beskæftigelse for de her mennesker, og jeg har meget svært ved at se, hvordan det kan være en fordel for den danske økonomi på sigt. Vil ministeren ikke forklare mig det?

Kl. 16:31

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 16:31

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Det kan godt være, at fru Julie Rademacher synes, det er helt umuligt at se. Men jeg må dog tilføje, når samtlige økonomer – undtagen dem, Socialdemokratiet har ansat, og dem, som er i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, men ellers samtlige økonomer – både indenlandske og udenlandske og OECD's økonomer siger det, altså at når arbejdsudbuddet stiger, så følger beskæftigelsen også med, at man måske så alligevel, vil jeg sige, hvis man nu var fru Julie Rademacher, måtte have bare en lillebitte mistanke om, at det kunne være en selv, der var gået lidt galt i byen. Jeg tror, at jeg, hvis nu bl.a. vismændene, Arbejdsmarkedskommissionen og Velfærdskommissionen samstemmende sagde det og det så gik imod min overbevisning, så alligevel ville have en lillebitte nagende tvivl i baghovedet med hensyn til, om det nu var min egen teori eller det var alle økonomer teori, der holdt vand. Men den tvivl kan jeg så forstå ikke nager fru Julie Rademacher.

Men jeg kan sådan set sige det så simpelt, som at det er sådan, at der hver gang, når der går fem ud af arbejdsmarkedet, når der er fem forlader arbejdsmarkedet, så er der fire, der træder ind på arbejdsmarkedet, og det går jo i hvert fald ikke op.

Kl. 16:32

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Julie Rademacher.

Kl. 16:32

Julie Rademacher (S):

Igen må jeg bare konstatere, at beskæftigelsesministeren står og snakker en hel masse om mig og en hel masse om S og SF, om nogle økonomer, og hvad ved jeg. Men hvad er det helt konkret for nogen job, vi skal skabe til de her mennesker derude?

Vi siger, vi vil fremrykke offentlige investeringer, der er planlagt i forvejen, vi vil fremrykke dem her og nu. Det vil skabe gang i byggebranchen, det vil skabe job til murere, til tømrere osv. Hvad er det helt konkret for nogen job, som man får, og hvad er det helt konkret for nogen job, man skal give dem, der nu er på efterløn? Vi kan da godt øge arbejdsstyrken lige nu, men beskæftigelsen bliver jo ikke øget af den grund.

Så meget kort og konkret vil jeg gerne endelig høre et svar fra beskæftigelsesministeren: Hvad er det egentlig for nogen job, man

gerne vil skabe ved at afskaffe efterlønnen, og hvad kan jeg gå hjem og fortælle mine folk i Kolding?

Kl. 16:33

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:33

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jamen fru Julie Rademacher blander jo de her to ting sammen, for det ene er jo på kort sigt, og det andet er på lang sigt. Hvis vi vil skabe et Danmark, der også har råd til kernevelfærd i fremtiden, og det vil vi, og det vil jeg meget gerne være med til at tage ansvaret for, så forudsætter det, at vi også har råd til kvalificeret arbejdskraft i fremtiden, og så forudsætter det, at vi ikke har en dyr løsning som efterløn, der gør, at vi betaler raske og rørige mennesker for at trække sig ud af arbejdsmarkedet. For igen, det er sådan, at hver gang fem forlader arbejdsmarkedet, er der kun fire, der træder ind på arbejdsmarkedet, og jeg vil sige til fru Julie Rademacher, at det simpelt hen ikke går op i længden. Derfor skal vi jo gøre op med os selv, om vi vil betale raske og rørige folk for at forlade arbejdsmarkedet, eller om vi vil bede folk om at blive noget længere tid på arbejdsmarkedet. Det er jo sådan set den ene side af sagen.

Jeg kan se på formanden, at jeg ikke må sige noget om den anden side af sagen nu, men det gør jeg så i næste svarrunde.

Kl. 16:34

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Julie Rademacher.

Kl. 16:34

Julie Rademacher (S):

Jamen det er jo ganske klart så. Regeringen har en plan, der går langt ud i fremtiden, man har en plan for, hvordan man gerne vil have vi får en masse arbejdere til at tage arbejde langt ud i fremtiden, men man har ikke en plan her og nu. Regeringen har ikke en plan om, hvordan vi lige nu skal sikre beskæftigelsen.

Jeg tror, at det, at man går ind og bryder en aftale, vi havde, i forbindelse med det her forslag om afskaffelse af efterlønnen, er et tegn på, at regeringen er metaltræt. Man har ikke mere at komme med, fordi man hver eneste måned deler skattelettelser ud til de rige. Vi vil gerne bruge nogle af de penge her og nu på at skabe beskæftigelse, vi vil gerne fremrykke offentlige investeringer og skabe beskæftigelse, men regeringen har jo her og nu ikke noget bud på, hvordan man gerne vil skabe beskæftigelse – ikke på kort sigt, ikke her og nu. Det er jo noget fluffy, langsigtet noget, som regeringen nu spiller ud med. Vil beskæftigelsesministeren ikke indrømme det?

Kl. 16:35

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:35

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Nu tror jeg dog alligevel, at det er lige før, ørerne falder af. Jeg har dog aldrig nogen sinde hørt et folketingsmedlem med bare et gran af alvor i stemmen sige, at det der med at skabe velfærd til kommende generationer dog var noget fluffy, langsigtet noget – pyt med det, det er da noget fluffy noget. Jeg vil ærlig talt sige til fru Julie Rademacher, at jeg tror, vi skal prøve at bevare niveauet her i Folketingssalen.

Men det leder mig så over til noget andet. I første omgang fik jeg lov til at fortælle lidt om det lange sigt. På det korte sigt er det sådan, at regeringen har ført en massiv krisepolitik, som har betydet, at der, hvis vi tager 2011-tal, er 120.000 danskere, der er sluppet for at få en

fyreseddel i hånden. Det har de, fordi vi har gennemført finansierede skattelettelser, vi har udbetalt SP-pengene, vi har fremrykket investeringer – sygehusene, institutionerne, vejprojekter – og det er selvfølgelig for at få sat gang i dansk økonomi. Det er så den regning, vi afbetaler via genopretningsplanen. Det er den ene del af det, det på den korte bane, hvor 120.000 mennesker er sluppet for at få en fyreseddel i hånden.

På den lange bane skal vi så sørge for, at der også er varig velfærd, men jeg kan forstå på fru Julie Rademacher, at det bare er noget fluffy noget.

Kl. 16:36

Anden næstformand (Søren Espersen):

Dermed er spørgsmålet sluttet. Tak til spørgeren, fru Julie Rademacher, og tak til beskæftigelsesministeren.

Det næste spørgsmål er spørgsmål 9 til klima- og energiministeren stillet af hr. Per Husted, som bedes oplæse spørgsmålet.

Kl. 16:37

Spm. nr. S 884

9) Til klima- og energiministeren af:

Per Husted (S):

Mener ministeren, at det er en hensigtsmæssig sammenligning, når ministeren i sin besvarelse af EPU, alm. del, spørgsmål nr. 40 og 41, sammenligner varmeprisen for fjernvarmeforbrugere med forældede oliefyr, der har en udnyttelsesgrad på 72 pct., når moderne oliefyr har en udnyttelsesprocent på minimum 95?

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Per Husted.

Kl. 16:37

Per Husted (S):

Tak. Spørgsmålet lyder:

Mener ministeren, at det er en hensigtsmæssig sammenligning, når ministeren i sin besvarelse af EPU, alm. del, spørgsmål nr. 40 og 41, sammenligner varmeprisen for fjernvarmeforbrugere med forældede oliefyr, der har en udnyttelsesgrad 72 pct., når moderne oliefyr har en udnyttelsesprocent på minimum 95?

Kl. 16:37

Anden næstformand (Søren Espersen):

Klima- og energiministeren.

Kl. 16:37

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Tak for spørgsmålet.

Da de fleste barmarksværker og andre decentrale kraft-varmeverker blev bygget, havde oliefyrene en virkningsgrad på 72 pct., og det var med den forudsætning, at værkernes varmepriser blev fundet attraktive og projekterne blev godkendt. Om et værks varmepris så helt konkret bliver højere eller lavere end den forventede varmepris, afhænger jo ofte af værkernes egne beslutninger. Omlæggelse af lån kan medføre lavere priser. Det samme kan jo så opnåelse af gunstige markedspriser på naturgas. Etablering af drift- og administrationsfællesskaber har også medført lavere varmepriser på mange barmarksværker. Det kan spare betydelige udgifter til administration og teknisk vedligehold. Mange værker har også valgt at forlade de faste treledstariffer for at drage fordel af markedspriserne på el.

Så der er således mange muligheder for at opnå varmepriser, der er betydelig lavere end den varmepris, som lå til grund for beslutningen om at bygge værket.

Det er korrekt, at der nu er mere moderne oliefyr med bedre virkningsgrader, og de oliefyr bruger med andre ord mindre olie for at producere den samme mængde varme, og det er selvfølgelig en øko-

nomisk fordel, men den økonomiske fordel kræver altså en investering på måske 30.000-40.000 kr. i et nyt oliefyr. Hr. Per Husted taget den investering i hver eneste husstand med i sit regnestykke? Ja, det kan vi jo så spørge om, for har han det, vil sammenligningen nemlig se temmelig anderledes ud.

Kl. 16:39

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Husted.

Kl. 16:39

Per Husted (S):

Tak til ministeren. Jeg vil egentlig indlede med at takke for det besøg, hun aflagde på et af de her værker, Vedum Skelund Visborg Kraftvarmeværk. Det satte de meget stor pris på der, så det vil jeg meget gerne takke for.

Men når det så er sagt, sagde ministeren: egne beslutninger. Det, der har ødelagt økonomien på de her værker, er jo gasprisen, og når vi taler om gasprisen, drejer det sig om afgifter. Vi bliver altså nødt til at forholde os til virkeligheden, og virkeligheden er, at de steder, hvor man har de her værker, kan man enten vælge at være på værket eller melde fra, og så foretage den investering, som ministeren taler om, og som hun i øvrigt ikke har villet forholde sig til i nogle spørgsmål, jeg har stillet skriftligt. Men alternativet for de her brugere er enten at få fjernvarme med naturgas eller eksempelvis investere i et oliefyr.

Det vil sige, at det er den situation, de står i, og det må så være de to ting, der skal sammenlignes. Når nu udviklingen positivt har været, at oliefyr er mere effektive i dag, må det da alt andet lige være det alternativ, som er i dag, som må være relevant, frem for noget, der var der for 20 år siden. Det må vel være det, vi skal forholde os til, og det er mit spørgsmål til det. Jeg beder egentlig ministeren om at forholde sig til virkeligheden og til, hvilke alternativer der er for den enkelte forbruger derude, frem for til historik.

Kl. 16:40

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:40

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Jeg synes også, at det er vigtigt at forholde sig til virkeligheden, og derfor vil jeg da også sige, at jeg synes, at det var et meget interessant besøg, vi havde i fællesskab.

Virkeligheden er jo altså også den, som vi var inde på, og det må man forholde sig til, at skal man investere i et nyt oliefyr i dag, vil det jo altså koste 30.000-40.000 kr. Så må man også sige, at der jo altså findes værker, der netop har formålet at få en god økonomi. Der er jo løbet meget vand igennem åen, så at sige, siden det blev besluttet at opføre værkerne, og der er jo altså også blevet foretaget meget fra Folketingets side. Der blev gennemført adskillige pakker for at hjælpe barmarksværkerne, så på den måde har der jo været mange forskellige initiativer, som netop har forsøgt at tage hånd om de her forskellige problemer, vi har været inde på, og jeg er sikker på, at vi jo så også kan blive enige om, at der altså også ligger et klart udspil fra regeringens side angående det frie brændselsvalg, som også kunne give de her værker en håndsrekning, men der venter jeg stadig på svar, om det er noget, som oppositionen ønsker at deltage i.

Kl. 16:41

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Husted.

Kl. 16:41

Per Husted (S):

Det sidste, ministeren nævner med regeringens udspil, synes jeg vi skal gemme til det næste spørgsmål, for det er faktisk det, det omhandler.

Men realiteten med hensyn til oliereferencen er den, at med en udnyttelsesgrad på 72 pct. vil et standardhus koste 24.000-25.000 kr. at opvarme. Regner vi med et moderne oliefyr, hvor udnyttelsesgraden er på 95 pct. og for de bedste oliefyr faktisk på 99,9 pct., vil varmeprisen for et tilsvarende hus ifølge mine beregninger – og det kunne jeg også godt tænke mig også at få bekræftet af nogle beregninger fra ministeriet – være på omkring 18.000 kr.

Man kan så sige, at en investering på 30.000 kr., som er det, ministeren selv nævner, for et moderne oliefyr, altså er afskrevet over 5 år. Men realiteten er jo, at det er det, folk sammenligner med. Når man tænker på, at det for de hårdest ramte ligger på omkring 35.000 kr. for et almindeligt hus, og det koster 18.000 kr. i varmepris for et hus – alternativet er 35.000 kr. – så skal man ikke være den store økonom for hurtigt at skifte dér. Jeg ved ikke, om ministeren vil kommentere det.

Kl. 16:42

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:42

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Jeg synes også, det er vigtigt at sige her, at den her oliereferencepris jo ikke er en pris, der er faldet ned fra himlen, eller for den sags skyld en pris, som bare jeg benytter mig af. Det er altså en pris, der er blevet kanoniseret af både Rigsrevisionen og Dansk Fjernvarme, der benytter sig af den. Og igen vil jeg sige, at der jo altså er muligheder for, hvordan et værk så kan få en bedre økonomi, og der er denne regering jo altså kommet med adskillige initiativer. Her tænker jeg på øget anvendelse af biogas som værende et, jeg tænker på etablering af solvarmeanlæg som værende et andet, og så er der selvfølgelig også det, at den midlertidige elpatronordning for nylig er blevet gjort permanent. Så der er mange forskellige måder, hvorpå man kan sikre sig en lavere varmepris.

Kl. 16:43

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Husted.

Kl. 16:43

Per Husted (S):

Jeg er helt enig med ministeren i, at der er nogle meget positive ting i de tiltag, som jeg faktisk ikke tror vi er uenige om. Jeg taler en lille gruppe værkers sag her, og der er det fint nok med solceller og alt muligt andet, men disse værker er simpelt hen for små til at kunne bære de investeringer, og det viser beregninger fra de enkelte værker, så de der generelle løsninger duer simpelt hen ikke her. Vi er nødt til at behandle de her små værker for sig selv, hvad ministeren i øvrigt lovede i et svar før sommerferien 2010 at vi skulle prøve at kigge på.

Men med hensyn til den her oliereference, som spørgsmålet jo primært går på, betyder den faktisk reelt ifølge de beregninger, jeg kan lave, at der, hvor vi i dag siger, at det er 15 værker, som ligger over oliereferencen, så er det reelt i stedet 70 ud af de ca. 80 værker, der ligger over oliereferencen, og det må da gøre indtryk på ministeren og få ministeren til at gøre noget for det her.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:44 rdførerne i august i år. Det vil hovedsagelig omfatte blokvarmecentraler, men også et antal decentrale kraft-varme-værker og erhvervsanlæg.

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Nu kan det jo så være lidt vanskeligt ikke at blande spørgsmålene sammen, når det, som jeg egentlig godt vil gøre ved det her, nemlig så at se på et friere brændselsvalg, er et instrument, som jeg forstår vi skal gemme til næste runde. Men det kan jo gøre det lidt vanskeligt at svare på spørgsmålet, når det sådan set er det, der for mig at se er det centrale i den her debat. Og så må vi jo altså også have det med, at når man bygger de her værker, gør man det selvfølgelig på det tidspunkt, hvor man så må forholde sig til, hvad oliereferenceprisen er på det tidspunkt. Det nytter jo ikke noget, at vi nu bare spoler hen til et andet tidspunkt og siger: Hov, nu har vi så en fundamental ny situation – for det var på det tidspunkt, de byggede værket, man skulle forholde sig til den samlede økonomi.

Kl. 16:44

Der er tale om en udstrakt hånd til Socialdemokraterne, SF og Det Radikale Venstre, og jeg håber, at de nu vil gå med til et friere brændselsvalg for de mindste værker.

Om Socialdemokraterne, SF og De Radikale fortsat er imod et friere brændselsvalg, eller om de nu har skiftet kurs og ønsker at ændre reglerne for, at mindre værkers brændselsvalg skal kunne ændres, er indtil videre et ubesvaret spørgsmål. Det kan være, vi bliver klogere her i dag.

Kl. 16:46

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Husted.

Kl. 16:46

Per Husted (S):

Jeg søger i hvert fald i mit virke at gøre andre klogere, når jeg åbner munden. Om det lykkes, må andre vurdere.

Kendsgerningen er jo, at vi står med de her værker, hvoraf hovedparten er blokværker, og så er der en lille håndfuld – eller en stor håndfuld, må jeg hellere sige – små kraft-varme-værker. Realiteten er, at de her blokværker ligger inde midt i boligområder, især hovedstadsområdet. Det her virker sådan lidt tilfældigt, for hvor er de 2 MW kommet fra? Har man brugt en terning eller anden tilfældighed for at finde frem til dem?

Jeg har været ude at undersøge det her lidt og set på, om disse blokværker i det hele taget er interesseret i at få et flisanlæg eller et halmafbrændingsanlæg ind midt i et boligområde. De siger: Nej, vi har da problemer nok med folk, der sætter ild til containere, og hvad der ellers kan være, så det ønsker vi ikke her i et boligområde.

Jeg synes, at det er et tilfældigt princip, man har valgt. Der er jo ganske fremragende forslag fra andre, bl.a. i »Varmeplan Danmark 2010«. Jeg er meget fascineret af de løsninger, der ligger der. Skulle man ikke sige: Vi skød forkert med de her 2 MW. Lad os prøve at kigge på, hvad fagfolkene siger, hvad Aalborg Universitet og Rambøll siger, og så lave en løsning ud fra det, som fagfolkene siger, frem for det her, der virker meget tilfældigt.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren: Hvor er de 2 MW kommet fra? Ligger der nogen analyse bag, eller er det en terning, man har kastet?

Kl. 16:48

Anden næstformand (Søren Espersen):
Dermed er spørgsmålet sluttet.

Det næste spørgsmål, spørgsmål 10, er ligeledes stillet til klima- og energiministeren ligeledes af hr. Per Husted.

Kl. 16:45

Spm. nr. S 885

10) Til klima- og energiministeren af:

Per Husted (S):

Hvad mener ministeren om, at det har vist sig, at en stor del af de varmegværker, for hvilke der i »Grøn Vækst« foreslås frit brændselsvalg, er såkaldte blokværker i boligbebyggelser i hovedstadsområdet?

Skriftlig begrundelse

I Grøn Vækst foreslås der frit brændselsvalg for varmegværker op til 2 MW.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Husted bedes oplæse spørgsmålet.

Kl. 16:45

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:48

Per Husted (S):

Tak.

Hvad mener ministeren om, at det har vist sig, at en stor del af de varmegværker, for hvilke der i »Grøn Vækst« foreslås frit brændselsvalg, er såkaldte blokværker i boligbebyggelser i hovedstadsområdet?

Kl. 16:45

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Nej, med hensyn til det der med, at vi skulle gøre hinanden klogere (*Per Husted* (S): Det er ikke lykkedes), kan jeg sige, at der selvfølgelig ikke er brugt nogen terning, da man skulle finde ud af, hvor man skulle lægge et loft.

Pointen med det her er jo egentlig ganske simpel, nemlig at regeringen ønsker at komme videre med denne debat om det friere brændselsvalg. Vi siger så: Lad os starte med de 2 MW; Rom blev jo ikke bygget på en dag. Men hvis hr. Per Husted her siger til mig: Jamen lad os da gå endnu højere op – så er vi naturligvis villige til at kigge på det.

Indtil videre har jeg ikke rigtig været i stand til at komme igennem med bare dette forslag og starten på det her med netop de 2 MW, men jeg vil da meget gerne høre, om det nu er Socialdemokratiets position, at vi virkelig skal se på det frie brændselsvalg. Det vil da være en god nyhed her i dag.

Anden næstformand (Søren Espersen):

Klima- og energiministeren.

Kl. 16:45

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Også tak for det spørgsmål. Ved det energipolitiske forlig af 21. februar 2008, forstår jeg – og det er selvfølgelig før min tid, det vedkender jeg mig – at bl.a. Socialdemokraterne modsatte sig enhver tanke om et friere brændselsvalg. Som jeg også var inde på før, prøver regeringen nu at komme igennem med en lidt mindre omfattende reform af brændselsvalg.

Regeringens og Dansk Folkepartis forslag i »Grøn Vækst 2.0« om frit brændselsvalg på værker op til 2 MW blev forelagt energio-

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Husted.

Kl. 16:49 vet løsning, der hedder, at man tillader f.eks. opstilling af en 1 MW-kedel.

Kl. 16:49

Per Husted (S):

Under debatmødet i Øster Hurup, hvor vi var sammen, lagde jeg meget mærke til, at ministeren faktisk ikke talte for et generelt frit brændselsvalg, men at hun egentlig talte meget positivt om, at vi selvfølgelig skal have kraft-varme-produktion, i så vidt omfang vi kan.

Her taler vi om en lille detalje i den samlede energipolitik, hvor vi siger at vi ikke vil have et frit brændselsvalg generelt. Nej, lad os prøve at gøre det begavet. Vi synes selv, at de forslag, som ligger i Varmeplan 2010, er meget begavede, nemlig når man taler om nogle supplerende kedler, og når man taler om samarbejde mellem værker. Vi har i dag udsendt en pressemeddelelse, hvor vi skitserer, hvad vi gerne vil, og den vil jeg da meget gerne give ministeren efterfølgende. For det er det, vi gerne vil, og det, som vi håber kan danne basis for et forlig, hvilket vi går efter.

Men et generelt frit brændselsvalg tror jeg faktisk ikke at ministeren selv går ind for ud fra det, hun sagde på debatmødet i Øster Hurup. Så mit spørgsmål er: Hvordan ser ministeren egentlig præcis det frie brændselsvalg?

Kl. 16:50

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:50

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Nu var det jo altså sådan, at jeg sagde: et mere frit brændselsvalg – som jeg har noteret her. Man kan jo sige, at hvordan vi i sidste instans vælger at skrue vores samlede energipolitik sammen, kræver nok lidt mere omtanke, end at vi to nu står her og diskuterer det igennem. Det kræver, at vi ser på det som et samlet hele: Hvordan kan Danmark blive uafhængigt af de fossile brændsler? Og det er igen dermed ikke bare noget med en terning, det er også noget med at regne på, hvad det rent faktisk kommer til at koste, hvilke konsekvenser der er for vores samlede energipolitik, energiforbrug osv. derudad.

Men jeg vil da godt sige, at det jo er fuldstændig korrekt, at der også har været et andet spørgsmål, som jeg ganske vist har fået på skrift, der gik på, om man kunne forestille sig, at der kunne være 1 MW i varmekapacitet ved siden af. Og det har jeg jo egentlig svaret meget positivt på, og jeg citerer:

»Såfremt oppositionen er interesseret i et friere brændselsvalg med varmekedler op til 1 MW i varmekapacitet, er vi parat til at drøfte det.«

Så igen: Det ville da være interessant at vide, om hr. Per Husted og Socialdemokraterne nu mener, at de decentrale værker skal have lov til at etablere en biomassekedel på op til 1 MW i varmekapacitet. Er det så nu Socialdemokraternes officielle holdning til spørgsmålet om frit brændselsvalg? Det ville da være dejligt at få det at vide.

Kl. 16:51

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Husted.

Kl. 16:51

Per Husted (S):

Der er jeg glad for at kunne svare, at det vil vi gå meget positivt ind i, hvis ministeren kommer og siger, at man dropper de her 2 MW, man fandt med terningen der, og så siger man, at man laver en bega-

Vi har jo klar dokumentation fra de folk, der beskæftiger sig med det her, og som siger, at det er den rigtige løsning. Det er også den løsning, jeg har været ude at drøfte på nogle af værkerne. De siger: Kan vi få lov til det, er det rigtig godt. Og så bibeholder vi det, som jeg tror at både ministeren og jeg værdsætter meget, nemlig at vi udnytter brændslet optimalt, at vi fortsat har en kraft-varme-produktion, og at vi har den her elproduktionsreserve.

Så hvis vi to kunne blive enige om det, skal jeg love for, at det skal jeg nok kæmpe for i mit bagland. Som sagt har vi udsendt en pressemeddelelse i dag, hvor vi præcis taler for den løsning. Så lad os da lige ordne det her bagefter.

Kl. 16:52

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 16:52

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Det lyder jo næsten her, som om der er kommet et gennembrud i de her forhandlinger, så man er sikkert kommet et stykke på det seneste, siden august måned. Men igen: Jeg kan da kun gentage det, som jeg har svaret Folketinget, og det har jeg så svaret den 29. september sidste år, og det fastholder jeg naturligvis:

»Såfremt oppositionen er interesseret i et friere brændselsvalg med varmekedler op til 1 MW i varmekapacitet, er vi parat til at drøfte det.«

Der er jo altså også andre ting, vi skal drøfte i den kommende tid, hvad angår energipolitik, så lad os se på det.

Men igen, det er jo ikke sådan, at jeg hermed siger, at jeg så vil tage vores forslag med hensyn til 2 MW af bordet. Sådan må hr. Per Husted altså ikke udlægge mit svar, ikke i dag og heller ikke det, jeg gav – jeg vender papiret – den 29. september sidste år.

Kl. 16:53

Anden næstformand (Søren Espersen):

Dermed er spørgsmålet sluttet. Tak til hr. Per Husted, og tak til klima- og energiministeren.

Det næste spørgsmål, spørgsmål 11, er stillet til undervisningsministeren af fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 16:53

Spm. nr. S 878

11) Til undervisningsministeren af:

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Hvordan tænker ministeren det vil være muligt at øge lærernes undervisningstid uden at ændre i lærernes arbejdstidsaftale?

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Malene Søgaard-Andersen bedes oplæse spørgsmålet.

Kl. 16:53

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Hvordan tænker ministeren det vil være muligt at øge lærernes undervisningstid uden at ændre i lærernes arbejdstidsaftale?

Kl. 16:53

Anden næstformand (Søren Espersen):

Undervisningsministeren.

Kl. 16:53

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

[Lydudfald] ... med en opposition, der er meget optaget af at pålægge arbejdsmarkedets parter at skulle skaffe pengene til de løsninger, man godt kunne tænke sig herinde på Christiansborg. Så jeg er sådan

set enig i den forudsætning, der ligger i spørgsmålet, og det er vel egentlig: Skal ministeren bestemme, hvad der skal være i arbejdstidsaftalerne? Og det er jeg helt enig i at regeringen ikke skal, ligesom jeg heller ikke mener, at man bør lægge sit mandat over i LO, når man er politiker på Christiansborg. Men lad nu den diskussion ligge.

Situationen er, at der ude i skolerne er så stor forskel på undervisningstiden i øjeblikket, at vi faktisk kunne frigøre op mod 3.000 fuldtidslærerstilling, hvis det var sådan, at alle kommuner, alle skoler formåede at bruge så stor en del af lærernes arbejdstid på undervisning, som man gør i de allerbedste kommuner. Derfor er der inden for den nuværende arbejdstidsaftale, som er indgået mellem KL og Danmarks Lærereforening, potentiale til at forbedre elevernes mulighed for at få undervisning.

Det er vi optaget af i regeringen, men jeg ved godt, at S og SF ikke mener, det er så afgørende med antal undervisningstimer, bortset fra når man skal udtale sig i medierne, for jeg har jo nærlæst de der små fire sider, som S og SF er kommet med om folkeskolen. Og jeg kan notere mig, at bortset fra 100 skoler, der skal være heldags-skoler, er der ikke en eneste elev i de øvrige omkring 1.500 skoler, der skal have en ekstra undervisningstime, selv om man jo formår at bruge rigtig mange penge på det udspil.

Men der er faktisk plads til forbedring inden for de nuværende arbejdstidsregler.

Kl. 16:55

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 16:55

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Tak for det svar. Jeg undrer mig bare lidt, for jeg antager, at hele ministerens ræsonnement om lærernes arbejdstid – hvor meget de arbejder og de 3.000 stillinger, det drejer sig om – tager udgangspunkt i den rapport eller det notat, eller hvad man så end vil kalde det, fra UNI-C.

Det har jo vist sig i løbet af den her uge, at der er enormt mange fejl i den rapport. Det har bl.a. vist sig, at KL, når de skal arbejde med lærernes arbejdstid, altså i forbindelse med overenskomster, slet ikke selv bruger de tal fra UNI-C. Men det er ministeren åbenbart ligeglad med; det behøver ikke at være så præcist og nøjagtigt, og det gør ikke noget, at KL ikke vil bruge dem, for så længe de passer i ministerens kram, er det o.k.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig høre ministerens kommentar til, om det er o.k., at den her rapport bare er fyldt med fejl.

Kl. 16:56

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 16:56

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Men det er den ikke. Og en af grundene er vel, at kommunerne for størstedelens vedkommende selv har indberettet korrekte tal, og det er jo sådan set skolerne og kommunerne, der leverer data til UNI-C. Så det er altså deres oplysninger, som UNI-C bruger til at opgøre, hvor meget undervisningstiden varierer fra den ene kommune til den anden.

Lad os nu se det, som det er i rapporten. Så er det faktisk sådan, at man kunne frigøre 2,3 millioner hele klokketimer, hvis alle kommuner gjorde det som de bedste kommuner. Lad os så antage, at statistikerne – de dygtige folk, der er ansat ovre i min styrelse, som ikke er politisk reguleret, men er en uafhængig styrelse, og som sidder og arbejder med det her – simpelt hen har præsteret det ringeste af det ringe, man overhovedet nogen sinde har præsteret inden for dan-

ske statistiske opgørelser, og har regnet forkert med 50 pct. Det er godt nok en katastrofe, men selv med 50 pct. kan man altså faktisk stadig væk frigøre omkring 1.500 lærerstilling eller 1,15 millioner klokketimer i den danske folkeskole til undervisning.

Det, jeg finder ret beklageligt, er den der ansvarsforflygtigelse, der ligger hos nogle af partierne i Folketinget, i forbindelse med at der her kommer nogle tal, hvor man ikke kan lide den konklusion, man kan drage af dem, så derfor er der noget galt med tallene. Selv hvis vi siger, at 50 pct. er forkert, er der et enormt potentiale ude i den danske folkeskole.

Kl. 16:57

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 16:57

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Der er slet ikke nogen usikkerhed om, om der er et stort potentiale ude i den danske folkeskole, for det er der. Selvfølgelig er der også nogle steder, hvor enkelte lærere eller enkelte skoler måske kunne udnytte det bedre, men det er jo heldigvis op til kommunerne selv at sørge for det.

Ministeren siger, at der ikke er nogen fejl i den rapport, og når jeg siger, at der er fejl i den, er det ikke, fordi jeg tænker, at dem, der har siddet og lavet rapporten, har lavet en kæmpe brøler. Nej, det er, fordi de spørgsmål, der er blevet stillet til de enkelte skoleledere rundt omkring på skolerne, ikke er: Hvor mange procent underviser dine lærere? Nej, spørgsmålet er f.eks.: Hvor mange fuldtidsstillinger har du? Nå ja, o.k., jeg har en fuldtidsstilling – han er godt nok på barsel, men jeg betaler jo hans løn. Jeg har en fuldtidsstilling, der har sygeorlov, nå ja. Der er rigtig mange fejlkilder, der kan betyde noget på den måde. Samtidig siger man: Hvor mange timers undervisning får eleverne i klasserne? Og det er så derudfra, at UNI-C har udregnet den her undervisningsprocent. Skolelederen har ikke svaret på et spørgsmål om undervisningsprocent. Så det er fejlkilden.

Kl. 16:58

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 16:58

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Med al respekt har vi jo set udregninger foretaget i S og SF's sekretariater, som peger i retning af et folkeskoleudspil, som ved nærmere bekendtskab ovre i Finansministeriet – der, hvor man rent faktisk har faste standarder for, hvordan man regner det ud – viser sig at mangle ca. 3 mia. kr. Med al respekt er jeg måske mere tryk ved de økonomer, statistikere og medarbejdere, jeg har i UNI-C til at vurdere, hvordan man udarbejder tal på uddannelsesområdet, end jeg er ved S og SF's sekretariater.

Det er den politiske diskussion i det, jeg synes der er interessant. Lad os nu antage, at man melder fuldkommen forkert ind og i øvrigt har kendt tallene i et halvt års tid, fordi da begyndte jeg at bruge dem for første gang – de figurerer også i folkeskoleudspillet – og at de er 50 pct. forkert, så er der stadig væk et kæmpe potentiale.

Det, jeg savner, er politisk vilje og interesse for hos S og SF at se på, hvad det regulært er, eleverne får derude, i stedet for at føre valgkamp i Folketingssalen. Hvis det er sådan, at man overhovedet ikke er optaget af, hvordan lærerne bruger deres arbejdstid i skolen, så er det jo en falliterklæring, fordi læreren er helt unik i forhold til det enkelte barns læring. Det er lærerens indsats, det er undervisningen, der er afgørende for børns læring, ikke vores debatter i Folketinget.

- Anden næstformand** (Søren Espersen):
Fru Malene Søgaard-Andersen.
- Malene Søgaard-Andersen** (SF):
Jeg vil gerne slå fast, at jeg er om nogen meget optaget af lærernes arbejdstid, og jeg er om nogen meget optaget af, at eleverne får noget ud af den undervisning og de ressourcer, som vi som samfund lægger i folkeskolen. Så den synes jeg ikke at ministeren kan skyde herover på mig eller på S eller på SF, for det er ikke de signaler eller de ting, som vi siger, i hvert fald ikke mig bekendt.
Men jeg vil egentlig bare gerne dvæle lidt ved de her statistiske fejl, der kan opstå i rapporter. Det er sådan, at det jo altså ikke er SF's økonomer, der har siddet og kigget de her tal og statistikker igennem, som ministeren prøver på at sige her. Nej, det er jo altså nogle uvildige, og det er KL selv, der fortæller, at det her er de statistiske fejl, der opstår i de her rapporter. Alligevel bruger ministeren dem. Det synes jeg er meget, meget mærkværdigt.
- Anden næstformand** (Søren Espersen):
Ministeren.
- Undervisningsministeren** (Tina Nedergaard):
Er det slet ikke sådan, at man på noget tidspunkt i S og SF lige gør sig en overvejelse om, at det egentlig er pudsigt, at det kom nu? Folkeskoleudspillet blev offentliggjort før jul. Disse tal brugte indenrigsministeren i forbindelse med KL's årsmøde allerede i foråret. Der var der ikke nogen, der reagerede. Men det sker, da jeg drager en politisk konklusion af det, netop når kommunerne siger, at de er nødt til at skære undervisningstimerne ned, og jeg som reaktion herpå, fordi jeg har en overordnet forpligtelse i forhold til det danske uddannelsessystem, siger: Hov hov, inden I nu gør det, så vend dog blikket mod de kommuner, som gør det allerbedst, og se, hvordan I kan sikre, at vi har et fast antal undervisningstimer, og at I lever op til minimumstimetallene og meget gerne til de vejledende timetal.
Men det, der også er en politisk diskussion, og som SF åbenbart overhovedet ikke vil gå ind i hernede i salen, er, at i vores folkeskoleudspil er der afsat penge til ekstra timer i hele indskoling. Der er afsat penge til flere timer i dansk, engelsk, matematik og naturfag, hvorimod det i S og SF's skoleudspil er sådan, at der er 100 skoler, der godt må undervise mere, mens resten af eleverne ikke skal have flere undervisningstimer. Hvis der er noget, S og SF overhovedet ikke vil røre ved, er det at gå ind og kigge på, hvordan vi får bedre ressourcer ud af de dygtige lærere, vi har ude i skolen, nemlig at de bruger deres tid på undervisning og ikke på alt muligt andet, som de i dag åbenbart bliver sat til i nogle kommuner.
- Anden næstformand** (Søren Espersen):
Dermed er spørgsmålet sluttet.
Den næste spørgsmål, spørgsmål 12, er ligeledes til undervisningsministeren af fru Malene Søgaard-Andersen.
- Spm. nr. S 879**
12) Til undervisningsministeren af:
Malene Søgaard-Andersen (SF):
Hvilke opgaver, som lærerne varetager i dag, mener ministeren lærerne ikke skal varetage i fremtiden for at opnå en forøgelse af undervisningstiden?
- Anden næstformand** (Søren Espersen):
Fru Malene Søgaard-Andersen bedes oplæse spørgsmålet.
- Malene Søgaard-Andersen** (SF):
Ja, vi tager fat, hvor vi slap.
Hvilke opgaver, som lærerne varetager i dag, mener ministeren lærerne ikke skal varetage i fremtiden for at opnå en forøgelse af undervisningstiden?
- Anden næstformand** (Søren Espersen):
Undervisningsministeren.
- Undervisningsministeren** (Tina Nedergaard):
Jamen der er muligvis flere forslag, man kunne bringe i spil, og derfor har jeg også sendt en invitation ud gennem medierne, der går på, at vi, hvis der er nogle konkrete ting, som man ønsker ændret, gerne vil drøfte det i folkeskoleforligskredsen. Jeg er sådan set lydhør over for det, for for mig er det afgørende undervisning i kernefagene, som sikrer en større grad af faglighed, og når jeg bliver mødt med et truselsbillede – og der ved man nøjagtig, hvordan man skal indberette, når man ved, om man skal spare eller ej ude på den enkelte skole – er min reaktion: Lad os nu prøve at få flere undervisningstimer ud af lærerne. Og vi behøver ikke at kigge til udlandet, for når man siger, man skal kigge til udlandet, sker der det, at lærernes fagforening siger, at man ikke kan sammenligne med udlandet.
Så lad os da kigge på Danmark indenrigs, og der er stor forskel på, hvor meget man underviser i de enkelte kommuner. Jeg skal jo ikke trylle en masse forslag frem, for det er jo sådan set bare, at vi høster de gode erfaringer, lytter til de gode skoleledere, som åbenbart formår at få mere undervisningstid ud af den enkelte lærer, fordi de åbenbart har skåret nogle andre, mindre vigtige opgaver væk, men rent faktisk også lytter til de kommuner, som med gennemsnitlig eller middelmådig økonomi i deres folkeskole præsterer optimalt. Det er jo politik, det er jo den måde, vi sikrer et samfund på, særlig når der er en international krise, som selvfølgelig også rammer dansk økonomi.
Men igen, folk står jo med et valg. De står med et valg mellem vores folkeskolepolitik, det gennemarbejdede forslag på knap 60 sider, som er fuldt finansieret, eller S-SF-forslaget, som er på ca. 4 sider, som jeg nær havde sagt er skrevet på bagsiden af en serviet, og som ikke anviser finansiering overhovedet eller, og det er det, der er mest tankevækkende, afsætter penge overhovedet til flere undervisningstimer til de mange elever, der ikke lige præcis går i en af de 100 skoler, som man vil gøre til heldagsskoler. Jeg synes bare, det er tankevækkende, at S og SF, lige siden jeg kom med mit folkeskoleudspil, har brugt hele tiden på at diskutere tallene, om de nu kan passe, og om det nu er op og ned, alt imens man selv fremlægger et forslag, hvor man ikke afsætter penge til flere undervisningstimer. Det synes jeg bare er interessant. På et tidspunkt kan det jo være, at rollerne er byttet om, og så glæder jeg mig til at stille spørgsmålene til, hvordan man egentlig vil gennemføre sin folkeskolepolitik.
- Anden næstformand** (Søren Espersen):
Fru Malene Søgaard-Andersen.
- Malene Søgaard-Andersen** (SF):
Nu tror jeg så næppe, jeg bliver undervisningsminister eller minister i en kommende regering, så det tror jeg ministeren slipper for. Men jeg vil bare sådan grundlæggende, når ministeren nu har dvælet lidt ved S og SF's forslag, sige, at hvis ministeren har spørgsmål til det,

er jeg sikker på, at ministeren kan kontakte fru Pernille Vigsø Bagge, som er uddannelsesordfører for SF, og hun vil rigtig gerne uddybe det, for det er ikke mit område. Jeg kan snakke om skat, når det kommer til det.

Når ministeren siger, at de mindre vigtige opgaver skal væk, vil jeg sige, at det, jeg egentlig er her for i dag, er at sige, at jeg har talt med skoleledere, der siger, at de har fået en forhøjet undervisningstid ved at nedprioritere forældresamarbejdet. Er forældresamarbejdet en mindre vigtig opgave? Det er i hvert fald ikke min tanke. Er det ministerens tanke, at forældresamarbejde er en mindre vigtig opgave?

Kl. 17:06

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:06

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Jamen det kan jeg jo ikke vide. Hvis de ude på den konkrete skole har vurderet, at de gerne vil have mere undervisning, fordi de faktisk tror på, at det er det, der løfter børnene fagligt, og reducerer det antal timer, der f.eks. er forældremøder, skal jeg jo ikke gøre mig til herre over det. Det er klart, at hvis man på nogle skoler kan levere undervisningstid i langt højere grad end på andre skoler, helt uafhængigt i øvrigt af den økonomi, man har på skolen, så er det da min forpligtelse og mit ansvar at vurdere det og at pege på det. Jeg mener også, at det er ethvert partis forpligtelse at gå ind i den debat, når vi er i krisetider. Selv SF vil ikke kunne trylle penge frem, der ikke eksisterer, det er der ingen, der kan, og derfor er vi jo nødt til at se på, at vi får maksimalt ud af de ressourcer, vi har ude i folkeskolen, uanset om det er det ene beløb eller det andet beløb.

Jeg er nok meget gammeldags, når jeg med hensyn til forældreansvaret siger, at det er noget, man bærer med sig, når man bliver forældre, og man må sørge for, at eleven kommer uddannelsesparat og skoleparat, mens lærerne varetager undervisningen. Men det er fint med mig, og jeg er meget åben over for det, hvis det er sådan, at kommunerne siger, at de gerne vil have pædagoger ind for at understøtte forældresamarbejdet, for så kan vi nemlig igen frigøre lærerressourcer til at undervise børn, for det er det, de er uddannet til at gøre.

Kl. 17:07

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Malene Sjøgaard-Andersen.

Kl. 17:07

Malene Sjøgaard-Andersen (SF):

Nu er jeg bare fuldstændig, jeg var lige ved at sige tabt bag en vogn – uden helt at være det. For som jeg har hørt ministeren omtale ministerens og regeringens eget forslag til en reform af folkeskolen, har det lige nøjagtig drejet sig om inddragelse af forældre. Det har lige nøjagtig drejet sig om, at forældrene skulle tage ansvar. Det er jeg egentlig meget enig med ministeren i, men at tage ansvar kræver jo, at man er inddraget, og inddragelse kræver – jeg er lige ved at sige et meget, meget grimt ord, men det lader jeg være med – at man også har samtaler og et samarbejde med de her forældre.

Så er det fint, at man, hvis der f.eks. er en pædagog tilknyttet klassen, lader pædagoger varetage det primære arbejde, men hvis ministeren snakker om udskolingsklasser, må jeg sige, at der altså ikke i den danske folkeskole er tilknyttet pædagoger i en almindelig udskolingsklasse. Så nytter det ikke noget at tage SFO-pædagogen og sige til vedkommende: Nu kan du lige komme op og varetage den her forældresamtale, for det er vigtigst, at lærerne underviser mere.

Kl. 17:08

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:08

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Nu mener jeg faktisk, at det er principielt forkert, at vi ikke har flere pædagoger, f.eks. i udskolingen. Jeg mener, at den pædagogiske faglighed på mange strækninger er meget anvendelig, bl.a. i udskolingen. Jeg savner også den gode faglærer ude fra erhvervsskolen, der f.eks. kan have en halvdagsstilling på én skole og en halvdagsstilling i en anden skole, fordi bl.a. en erhvervsklasse vil kunne nyde godt af det. Jeg vil gerne have en mere åben og fleksibel skole.

Men det, fru Malene Sjøgaard-Andersen jo står og antyder, er, at skoler, hvor undervisningsandelen af lærerens arbejdstid er høj, nedprioriterer forældresamarbejdet. Det vil jeg gerne se en dokumentation for, for jeg er faktisk af den overbevisning, at hvis man har meget undervisningstid, er man også meget tæt på eleverne og kender eleverne bedre, og dermed kan man måske også på kortere tid gennemføre de nødvendige samtaler, der skal være med forældrene. Men hvis man påstår, at en høj andel af undervisningstid inden for den enkelte lærers arbejdstid betyder, at forældresamarbejdet nedprioriteres, så har man jo også deraf sluttet, at de kommuner, der er rigtig gode til at sikre meget undervisningstid til deres elever, har nedprioriteret forældresamarbejdet. Man kunne selvfølgelig også prøve at spørge de kommuner, om det er tilfældet. Det tror jeg ikke.

Kl. 17:09

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Malene Sjøgaard-Andersen.

Kl. 17:09

Malene Sjøgaard-Andersen (SF):

Nu vil jeg bare lige sige, at jeg ikke har sagt, at den eneste måde at forhøje lærernes arbejdstid på er at nedprioritere forældresamarbejdet. Nej, jeg har sagt, at der er en enkelt skoleleder, der fortæller, at den måde, de har opprioriteret undervisningstiden på, er, at de har nedprioriteret forældresamarbejdet. Man kunne nedprioritere andre ting. Man kunne f.eks. sige, at der ikke skulle være skolefester, man kunne sige, at der ikke skulle være lejrskoler, og man kunne, hvilket vi havde en diskussion om i sidste uge, nedprioritere ekskursionerne. Man kunne nedprioritere rigtig mange ting. For langt de fleste skoler har jo en arbejdstidsaftale, der hedder A08, og den er jo meget fleksibel, så derfor kan man meget let i samarbejde mellem kommune og kreds nedprioritere de opgaver, der har relation til undervisningen, sådan at man opnår en faktor, der er mindre, og derved får en større andel af undervisning. Men det rører bare ikke ved, at man skal ind at pille ved nogle af de opgaver, som jeg i hvert fald anser for også at være vigtige for folkeskolen.

Kl. 17:11

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:11

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Jo, men det ligger altså simpelt hen indirekte i det spørgsmål, som fru Malene Sjøgaard-Andersen stiller, at kommuner, som prioriterer undervisningen som en væsentlig del af lærernes arbejdstid, pr. definition har nedprioriteret noget andet. Man kunne jo også helt teoretisk forestille sig – den tro bekender jeg mig til – at der faktisk er ledere og kommuner, der formår at tilrettelægge arbejdet ude i skolerne på en sådan måde, at der friholdes og frigøres flere ressourcer til det, der er kerneopgaven, og det er undervisning.

Jeg må erkende, at der står SF og regeringen to forskellige steder i dansk uddannelsespolitik. For regeringen er det afgørende, at der er massiv undervisning af eleverne. Vi er overbevist om, at det er undervisning, som sikrer det enkelte barns læring, og derfor har vi i vores folkeskoleudspil afsat penge til at sikre, at der er en 6 klokketimers indskolingsdag i 0., 1., 2. og 3. klasse, så vi sikrer massiv undervisning allerede i indskolingen. Vi har i folkeskoleudspillet også afsat ressourcer til flere timer i dansk, matematik og naturfag, og engelsk mener jeg også er med. Så det prioriterer vi. Men det er i orden, at SF prioriterer nogle helt andre ting. Vi forudsætter bare, at læring går igennem undervisning.

Kl. 17:12

Anden næstformand (Søren Espersen):

Dermed er spørgsmålet sluttet. Tak til spørgeren, fru Malene Søgaard-Andersen, og tak til undervisningsministeren.

Det næste spørgsmål, spørgsmål 13, er stilet til socialministeren af hr. Orla Hav.

Kl. 17:12

Spm. nr. S 889

13) Til socialministeren af:

Orla Hav (S):

Hvad vil ministeren gøre for at hindre, at kommunerne hjemtager anbragte børn og unge med udgangspunkt i økonomiske hensyn frem for barnets tarv, og vil ministeren være villig til at pege på konkrete besparelser på det specialiserede socialområde, som efter ministerens mening er i orden?

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Orla Hav.

Kl. 17:12

Orla Hav (S):

Tak for det.

Hvad vil ministeren gøre for at hindre, at kommunerne hjemtager anbragte børn og unge med udgangspunkt i økonomiske hensyn frem for barnets tarv, og vil ministeren være villig til at pege på konkrete besparelser på det specialiserede socialområde, som efter ministerens mening er i orden?

Kl. 17:13

Anden næstformand (Søren Espersen):

Socialministeren.

Kl. 17:13

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Jeg vil først og fremmest slå fast, at børn og unge skal have den hjælp, som de har behov for. Det har de krav på efter serviceloven. Hvis der er kommuner, som hjemgiver børn og unge alene ud fra et økonomisk hensyn, er det både i strid med loven, og det er samtidig også uhyre kortsigtet. Man risikerer at tabe nogle børn og unge på gulvet, og det vil være dybt uansvarligt over for de udsatte børn og unge, som det handler om, og det vil i øvrigt også være meget dyrere for samfundet på sigt.

Men der kan også være gode grunde til at hjemtage et barn eller en ung fra et anbringelsessted. Det kan f.eks. være, fordi forældrene og barnet har fået det bedre, så barnet kan komme hjem og bo. Det kan også være, at anbringelsen har vist, at det ikke medfører de positive ændringer i barnets eller den unges liv. Så skal kommunen se på, om der er andre løsninger, som bedre kan hjælpe barnet eller den unge.

Derfor kan man ikke generelt udlægge enhver hjemtagelse som værende negativ for barnet eller for den unge, men jeg synes, at det er vigtigt, at vi får mere viden om, hvad der sker i kommunerne, og

det er baggrunden for, at jeg har bedt Ankestyrelsen om at lave en praksisundersøgelse på området og at fokusere på de sager, hvor kommunerne har hjemtaget anbragte børn og unge, og den skal omhandle de sager, der er fra anden halvdel af 2010 og sager fra 2011, så vi på den måde kan følge implementeringen af Barnets Reform.

Med hensyn til den sidste del af spørgsmålet mener jeg, at det er muligt at reducere udgifterne på det specialiserede socialområde. Et eksempel, som jeg vil nævne, er særforanstaltninger eller enkeltmandsforanstaltninger, som de ofte kaldes, fordi de traditionelt er blevet drevet som sådan. Det er netop en af grundene til, at der typisk er tale om en meget dyr social foranstaltning, men ikke nødvendigvis en af de særlig gode foranstaltninger. Jeg har set andre eksempler på nogle tilbud, hvor man samler de her såkaldte enkeltmandsforanstaltninger i nogle tilbud, hvor der er plads til måske tre eller fire borgere, og det er både fagligt og økonomisk mere fornuftigt, og det er ganske enkelt bedre for både brugerne og personalet.

Så ja, udgifterne på det specialiserede socialområde kan godt reduceres på en forsvarlig måde.

Kl. 17:15

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Orla Hav.

Kl. 17:15

Orla Hav (S):

Jeg vil godt indlede med at rose ministeren for tidligt at være gået ud og sige, at det ikke er i orden, at man går på tværs af barnets tarv, men vi får og har fået igennem en ganske lang periode ganske manifesterede oplysninger om, at man stort set fra kommunernes side bryder den lovgivning, der er. Senest er der kommet et indspark fra LOS, Landsforeningen af opholdssteder, som gør opmærksom på, at i de sager, hvor de taler om hjemgivelse, har sagerne stort set været i modstrid med den gældende handlingsplan. Der har ikke ligget ny viden til grund for kommunens hjemtagelse. Kommunen har i ca. en tredjedel af sagerne ikke talt med de børn eller unge, det drejer sig om at tage hjem, og i 40 pct. af sagerne har den unge ikke fået oplyst klage- og ankesmulighederne. Det er den praksis, som jeg gerne vil have at ministeren får gjort noget ved i forhold til kommunerne i stedet for at vente på en praksisundersøgelse, som kan tage ganske lang tid. Det her er praktikernes oplysninger om, hvor galt det står til i forhold til de unges og børnenes tarv.

Kl. 17:16

Anden næstformand (Søren Espersen):

Socialministeren.

Kl. 17:16

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Jeg har jo også fået den her opgørelse og det her katalog, som LOS har lavet. Nu vil jeg ikke gå ned i de sager, som er kommet fra LOS, for det første fordi de er analyseret, for det andet fordi nogle er af ældre dato, og for det tredje er mange af dem allerede afgjort ved forskellige klageinstanser. Men det er ikke rigtigt, som spørgeren siger, at der ikke sker noget på området.

Der sker faktisk rigtig meget på området, og det er også baggrunden for, at jeg vil have den her praksisundersøgelse, for at se, hvad det egentlig er for en betydning, som Barnets Reform har i forhold til det her område. Vi har jo været inde at give børnene og give de unge nogle styrkede klagemuligheder, også ved at sætte deres klageret ned til 12 år. Vi har også givet høringsret til anbringelsesstederne, og det er jeg jo også meget interesseret i at følge og se, hvordan det kommer til at spænde af i forhold til indsatsen over for udsatte børn og unge. Når jeg ser på udviklingen i antallet af hjemtagelser, kan jeg jo altså ikke andet end se et fald gennem de seneste år, når vi tager det samlede tal, men det rækker ikke ved, at jeg synes, at det er

et område, som vi skal følge meget, meget tæt, men der er ikke noget, der indikerer, hvis vi ser på udviklingen gennem de seneste år, at der sker en massiv stigning.

Kl. 17:17

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Orla Hav.

Kl. 17:17

Orla Hav (S):

Nu ville ministeren ikke tage eksempler fra LOS' afrapportering. Jeg vil godt tage et par eksempler for at illustrere, hvor slemt det beskrives at stå til med at varetage barnets tarv.

Jeg skal bare nævne et ungt menneske, som er anbragt med baggrund i en ADHD og en Tourettediagnose, og efter at vedkommende er blevet hjemtaget, starter vedkommende med at undlade at tage sin medicin og mister sin beskæftigelse. En anden går fra en kriminel fortid ind i et opholdssted, bliver hjemtaget, ender i ny kriminalitet af særlig rå og farlig karakter. Et tredje barn af misbrugere ender med efter hjemtagelsen at gå ud i stofmisbrug og undlade at deltage i den undervisning, der er tilrettelagt og lavet en plan for. Den sidste med en ADHD-baggrund bliver apatisk, gemmer sig bag sit computerspil og undlader at deltage i den jobtræning, der er tilrettelagt. Det er den virkelighed, jeg gerne vil have ministeren til at gøre noget ved her og nu – gerne jo før jo bedre.

Kl. 17:19

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:19

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Det er jo også det, vi gør. Det er jo baggrunden for de reformer, som vi har sat i gang igennem de seneste år. Jeg kan nævne anbringelsesreformen, jeg kan også nævne Barnets Reform, jeg kan også nævne den satspuljeaftale, som vi indgik her i efteråret, hvor vi også virkelig satte fokus på hele efterindsatsen. Hvorfor gør vi det? Hvorfor bliver vi ved med at gøre det år for år? Det er jo, fordi den faglige indsats kan blive langt bedre ude i kommunerne.

Da jeg blev udnævnt som minister, gik der ikke mange dage, før den første børnesag kom. Jeg kan jo helt klart se med nogle af de sager, der har været fremme i medierne, at der er brug for, at vi styrker den faglige indsats ude i de enkelte kommuner. Jeg kan mærke, at der virkelig også er et ønske fra kommunerne om at blive endnu mere stærk på det faglige område. Så jeg er fuld af forhåbning om, at vi bliver bedre og bedre på det her område. Jeg er sikker på, at Barnets Reform virkelig vil hjælpe os godt på vej.

Kl. 17:20

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Orla Hav.

Kl. 17:20

Orla Hav (S):

Jamen jeg skal bare gøre ministeren opmærksom på de her formelle ting – jeg anerkender, at det er fint, at der er givet klageret og høringsret til opholdsstederne. Jeg vil bare sige, at det bliver oplyst, at i hele 40 pct. af tilfældene er det sådan, at den unge ikke bliver oplyst om den klage- og ankeadgang, som vedkommende har.

Jeg har haft et ungt menneske, som har klaget sin nød herinde. Jeg har måttet sige til vedkommende: Du er nødt til at bede om papirer på alle de afgørelser, der ligger. Du er nødt til at sørge for en høj grad af skriftlighed fra kommunens side. Så er det, jeg bliver mistrøst på de unges vegne, altså, at vi overser den faglighed, som ministeren taler så varmt om, og som jeg er dybt enig i, men som man

åbenbart ikke er indstillet på at tage i brug i den kommunale verden af forskellige årsager, som vi nok vender tilbage til at diskutere om lidt.

Kl. 17:21

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:21

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Nu mærker jeg ikke en træghed eller en modvilje mod at blive dygtigere og dygtigere på det faglige felt ude i de enkelte kommuner. Jeg mærker faktisk direkte det modsatte, også fra de faglige organisationer og foreninger, som organiserer dem, som sidder med de her sager ude i kommunerne. Der er en rigtig, rigtig stor interesse for at blive endnu mere fagligt stærk på det her område. Jeg er da helt enig med spørgeren i, at det er der brug for.

Det er også baggrunden for, at vi satte mange penge af til Barnets Reform til i hele efteråret 2010 at rejse rundt til kommunerne og informere om den indsats, der nu ligger i Barnets Reform, og de tiltag, som ligger i Barnets Reform. Det er også baggrunden for – for at tage et andet eksempel op i forhold til at højne vidensniveauet – at vi har sørget for at lave en vidensportal, hvor kommunerne og medarbejderne ude i kommunerne har mulighed for at hente den nyeste viden ud af den her portal, som de kan bruge i deres indsats over for de børn og unge, der er i kommunen, og som er udsatte.

Det er også baggrunden for, at vi har fuld gang i et it-projekt, en sagsbehandlingsproces, der hedder DUBU, som også skal gøre behandlingen af de her børnesager ude i de enkelte kommuner langt bedre. Der sker masser af gode ting i øjeblikket.

Kl. 17:22

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hermed er spørgsmålet sluttet.

Det næste spørgsmål, det sidste spørgsmål, er ligeledes til socialministeren af hr. Orla Hav.

Kl. 17:22

Spm. nr. S 891

14) Til socialministeren af:

Orla Hav (S):

Vil ministeren tage initiativ til at undersøge, om regeringens kommunalreform og regeringens nulvækst er blandt de primære årsager til hjemtagelser og afspecialisering af det specialiserede socialområde, frem for kun at se på 100 udvalgte sager?

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Orla Hav bedes oplæse spørgsmålet.

Kl. 17:22

Orla Hav (S):

Vil ministeren tage initiativ til at undersøge, om regeringens kommunalreform og regeringens nulvækst er blandt de primære årsager til hjemtagelser og afspecialisering af det specialiserede socialområde, frem for alene at se på 100 udvalgte sager?

Kl. 17:22

Anden næstformand (Søren Espersen):
Socialministeren.

Kl. 17:22

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Med henvisning til det forrige spørgsmål vil jeg stadig fastholde, at børn og unge skal have den hjælp, som de har behov for. Ligeledes vil jeg igen understrege, at en hjemtagelse af et barn eller en ung fra et anbringelsessted ikke nødvendigvis er en dårlig ting, hvis det sker

med udgangspunkt i barnets eller den unges ændrede behov. Men hvis det udelukkende sker af økonomiske årsager, er det ulovligt, og så har vi Ankestyrelsen, der kan se på sagerne, såfremt der foreligger en klage, eller de kan tage sager op af egen drift.

Spørgeren antyder, at det skulle være kommunalreformen og regeringens nulvækstpolitik, der tvinger kommunerne til at hjemtage anbragte børn og unge, og hævder, at der generelt er sket en afspecialisering af det specialiserede socialområde.

Med hensyn til kommunalreformen vil jeg erindre om, at et af formålene med kommunalreformen bl.a. var at få nogle større og mere bæredygtige kommuner, der var i stand til at håndtere komplekse problemstillinger som eksempelvis indsatsen over for udsatte børn og unge. En anbringelse er ikke nogen mirakelkur mod sociale problemer, og i den forbindelse er det kun rimeligt, hvis kommunerne spørger sig selv, om de kan sætte andre, måske bedre, foranstaltninger i værk tidligere for barnet eller den unge, så man kan hjælpe barnet eller den unge lige så godt eller endnu bedre. Og her er det vigtigt, at økonomi og faglighed går hånd i hånd, når tilbuddet til barnet skal vælges. Men igen: Barnets behov skal være i centrum.

I forhold til punktet med nulvækst vil jeg gerne slå fast, at kommunerne har de samme penge til rådighed i 2011 som i 2010, hvor budgetterne lå på et historisk højt niveau. Jeg har derfor ikke i sinde at lave yderligere undersøgelser ud over den allerede bebudede praksisundersøgelse, men jeg vil følge området meget tæt.

Kl. 17:24

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Orla Hav.

Kl. 17:24

Orla Hav (S):

Jeg tror ikke, der sidder onde mennesker ude i kommunerne. Jeg tror faktisk, der sidder nogle folk, som rigtig gerne vil både lave en god kommune og lave en god service i forhold til de opgaver, de skal løse. Men ikke desto mindre har vi jo kunnet se en konstant strøm af eksempler på sager, hvor kommuner har tilsidesat de socialfaglige hensyn og barnets tarv til fordel for den økonomiske virkelighed. Jeg skal bare nævne Bornholms Kommune, som på et tidspunkt melder ud, at de skal spare 18,5 mio. kr., og det betyder, at børne- og skoleudvalget går ud og hjemtager en lang række børn, der er anbragt andre steder end på Bornholm.

Horsens Kommune har været igennem den samme øvelse, hvor man går ud og tager børn og unge hjem en blok, og det er uden skelen til, skal vi sige den faglighed og de handleplaner, der bør ligge til grund for et ophold. Det er på den baggrund, at jeg spørger ministeren.

Tænker ministeren slet ikke, at der kan være en økonomisk baggrund, som gør, at kommunerne handler, som de gør? Jeg tror ikke, det er af ond vilje. Jeg tror, det er, fordi der er et voldsomt pres på den økonomi, som kommunerne skal løse opgaverne i, gerne med en større faglighed og professionalisme, men pengene er bare ikke til det.

Kl. 17:26

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 17:26

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Der er det, jeg igen lige vil hæfte mig ved noget af det, som spørgeren sagde i forbindelse med økonomien. Når jeg ser på økonomien og de budgetter, der er lagt for udsatte børn og unge, kan jeg se, at hvis jeg sammenligner det budget, der er for 2011, med det budget, der er for 2010, er der faktisk en lille stigning. Hvis vi ser på regnskaberne gennem de seneste år, kan vi se, at de er steget massivt år

for år. Der er vi nødt til at gå ind og se på, hvordan det kan være, at vi har det samme antal børn og unge anbragt. Det er stort set konstant, og det har det været i rigtig, rigtig mange år, men det bliver dyrere og dyrere.

Det er meget vigtigt, at man går ind og ser på, om det er den rigtige indsats, og om vi kan styrke kvaliteten i indsatsen. For vi kan også godt se af tallene, at det jo ikke er, fordi de anbragte børn og unge nødvendigvis klarer sig bedre end førhen. Det er derfor, kvalitet er væsentligt.

Jeg vil faktisk vove at påstå, at den offentlige sektor generelt er rekordstor. Det har jeg selv overhørt af hr. Ole Sohn fra Socialistisk Folkeparti har sagt i den her sag. Så skal vi ikke hellere se på, om vi bruger pengene på den rigtige måde, i stedet for blot at bede om, at den offentlige sektor skal blive større og større?

Kl. 17:27

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Orla Hav.

Kl. 17:27

Orla Hav (S):

Jamen så er der noget, jeg godt vil spørge lidt til. Altså, jeg deler jo synspunktet om, at det er barnets tarv, der skal være styrende i det her. Jeg er bare af den overbevisning, at de værktøjer, man har givet til at løse opgaverne, ikke er tilstrækkelig gode, og at der ikke er tilstrækkelig økonomi til, at man får det løst. Jeg skal bare nævne, at jeg er meget enig med ministeren i, at enkeltmandsforanstaltninger er dyrere og ofte er uhensigtsmæssige, men problemet med den praksis, man er ved at opbygge i den kommunale verden, er jo, at man ikke ser sin opgave i sammenhæng med nabokommunens eller en helt tredje kommune, så man kunne få, skal vi sige en samkøring af et tilbud til nogle, som har samme problemstillinger, og dermed ikke kun få et kvalitetsløft for dem, der er i anbringelsen, men også få en lavere pris på det.

Så den der praksis med, at kommunerne tager det hjem til løsning af opgaverne i eget regi er jo en af kilderne til, at det her går galt, og at man får de der dyre enkeltforanstaltninger, som ministeren også peger på er uhensigtsmæssige. Falder det ikke ministeren ind, at en del af baggrunden kan være, at værktøjskassen ikke er tilstrækkelig god?

Kl. 17:28

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 17:28

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Jeg mener faktisk, at kommunerne har nogle rigtig gode redskaber nede i deres værktøjskasse til at blive bedre og bedre på det her område, og jeg mærker faktisk en kæmpestor interesse fra kommunernes side for, at de gerne vil blive bedre og bedre på det her område, bl.a. i forhold til, at vi nu fra regeringens side har fremsat et lovforslag om rammeaftalerne. Og jeg er fuld af tiltro til, at kommunerne, som har fået ansvaret på det specialiserede socialområde, gerne vil gøre det så godt, som de overhovedet kan, og gerne bedre år for år.

I forhold til det, som spørgeren nu egentlig står her og siger, må jeg sige, at man med den logik jo sådan set ikke ville kunne se nogen som helst specialiserede tilbud ude i de enkelte kommuner, og det vil jeg altså sige er noget af en udtalelse at komme med, når jeg faktisk også ved selvsyn har set det ene specialiserede tilbud efter det andet og set, at kommunerne godt kan finde ud af at bruge nogle meget specialiserede tilbud, som er til stede meget få steder i landet.

Så sent som i fredags var jeg ude at se Blindenetværket, som ligger i Gentofte, og som faktisk nærmest har det, man kan kalde for en

landsdelsfunktion, hvis man sammenligner det med sundhedsvæsenet, og det er virkelig noget, som andre kommuner også gør brug af.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Orla Hav.

Kl. 17:29

Orla Hav (S):

Jeg anerkender, at lige nøjagtig synshandicapområdet er et af de områder, hvor man har haft den fornødne respekt for den specialisering, der har været til stede. Det, der gør mig mistrøst, er jo alle de udsagn, som jeg nu har givet ministeren nogle eksempler på fra LOS' afrapportering, nemlig den praksis, der har udviklet sig, og som jo gør, at man i højere og højere grad ser bort fra fagligheden og tager de økonomiske hensyn, som man af en eller anden grund er nødt til at tage. På trods af at ministeren siger, at der aldrig har været flere penge, og jeg ved ikke hvad, er den virkelighed, kommunalpolitikkerne sidder med, jo nogle budgetter, som ikke rækker til opgaveløsningen.

Så skal jeg ikke kunne sige, om det er en forøget anvendelse af vejsalt, og hvad ved jeg, der er baggrunden for det, men kommunernes økonomi er så presset, at de i praksis ikke er i stand til at efterleve den høje standard, som de tilkendegiver at ville overholde, og hvad er så ministerens svar på det?

Kl. 17:30

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 17:30

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Jamen vi kan jo ikke se bort fra fakta, og det er, at det år for år er steget eksplosivt på området for udsatte børn og unge. Det er jo nu omkring 15 mia. kr., og det er i et par år steget med 1 mia. kr. om året, hvor vi stort set har det samme antal børn og unge anbragt, og hvor udgifterne blot er steget og steget. Det er da noget, man skal forholde sig til, hvis man skal være økonomisk ansvarlig. Jeg troede ellers lidt, at Socialdemokraterne nu var begyndt at vende på en tallerken, når man talte om, at man ville trimme og slanke og effektivisere den offentlige sektor og sørge for at bruge pengene på bedre vis. Men jeg kunne nu høre på spørgeren, at man har vendt sig helt bort fra den tankegang.

Jeg er helt enig med spørgeren i, at man skal sørge for, at der er en høj faglighed ude i kommunerne, og det er baggrunden for, at vi har haft anbringelsesreformen, det er baggrunden for, at vi har Barnets Reform, og det er baggrunden for, at vi år for år kommer med yderligere tiltag i satspuljeaftalerne, for at kommunerne netop skal blive bedre og bedre. Og jeg mærker virkelig på kommunerne, at de har fokus på det her felt, og at de gerne vil blive bedre, men det er desværre ikke det samme, som at vi aldrig vil kunne finde et eksempel, hvor man har haft hovedet under armen, når man har truffet en beslutning. Men de eksempler skal der jo blive færre og færre af.

Kl. 17:31

Anden næstformand (Søren Espersen):

Dermed er spørgsmålet sluttet. Tak til socialministeren, og tak til hr. Orla Hav.

Hermed er spørgetiden afsluttet.

Kl. 17:32

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 20. januar 2011, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

:

Mødet er hævet. (Kl. 17:32).